

310347 వ తిది న ము వ క టిం వ (బ డు ను.

Vol. 9.

చెన్న వట్టణము 1922 వ సం॥ నెవ్వెంబరు నెల 2-వ తేది శనివారము

No. 129

సంపుటము ౯

మం దు భి నా మ స ం వ త్స ర ము, భాద్రపదమాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧.

సంచిక ౧౨౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్రతీయింతుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బహసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు. నకలునుదులవలన మోసముగలుగును. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదులమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతనలన దేశమునందంతటను వెలసినవి.

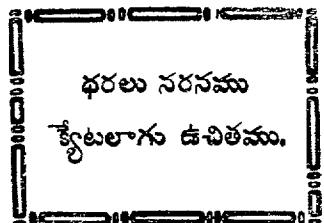
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

హిందూ మతంలో తూర్పుకు ముఖముగా కంపెనీ వారి

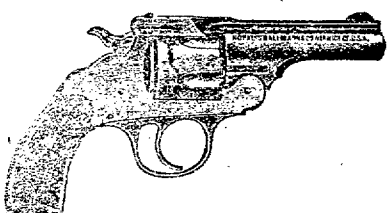
శాశ్వతములగు రివల్యూషన్. అదృశ్య విద్యతోటా యె

౧౨ సెంటర్.

భరణు సరసము
కేటలాగు ఉచితము.

కాళ్ళము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరుకును.

చిన్నది. కేటలాగు కేటలాగులకిని కూడ దొరుకును.

యం. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఈపుస్తకమునందు అతిసుందర
మైన 116 పటము లున్నవి.

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము అంధ్రవచనము.

సంపూర్ణము 9 సంపుటములు: ౯ భాగములు ఏకకాలమున కొనువారికి రూ. ౧౧ ౦ ౦

సంపూర్ణము 3 సంపుటములు: బాల, అయోధ్యాకాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

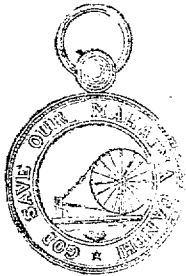
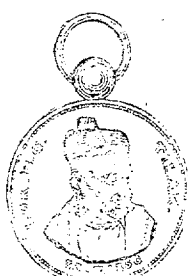
యథాకాండము-మూడు భాగములు, ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

శ్రీరామకాలనిర్ణయము ౦ ౪ ౦

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co. Publishers, Loane Square, Madras

బాలగంగాధర తిలక్ మహాత్మాగాంధీ చరకము

మున్నగు విజయముల గల వెండియులను వెండితో చేయబడిన విక్రయమునకు సిద్ధముగానుంచుచున్నాము. ప్రతిహింసా
నైతియుడును ముఖ్యముగా ఒకటిని తప్పక ఉంచుకొనవలయును. ధర 1 కి రూ 1-0-0 12 కి రూ 11-0-0

ఆశాభంగము కలుగకుండుటకై తక్షణమే ఆర్డరును పంపవలెను.

సహనాగరికమునకు తగినట్టి సాగనైన మొదటిరకం వెండి, ఒంగారునగలు, యితర వేడుక సామానులు సిద్ధముగానున్నవి.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, నగలునర్తకులు, 25, చై నాబాయర్ స్ట్రీట్, మద్రాసు.

సత్యవత్సవ పాఖ్యానము

భోగేశ్వర మాహాత్మ్యము

ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క మహత్త్వము. ఇందు
శ్రీశైలమహిమకూడ జక్కగ వర్ణింపబడియున్నది.
కవిత్యము కడరసవంతమై ముద్దులుమూట గట్టు
చున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము శేషట్టిన
శాశ్వతముల కొక కద్యమేని వదలమది జనింపదు.
ప్రతి 1-కి ధర రూ 1-0-0. పోస్టుఖర్చుప్రత్యేకము.

అంధ్ర ప్రకాశా కార్యాలయము,
7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

“గంగా”

కొత్తరకపు బరిస్తా వాసన తైలము.

చేతిరుమాలుకు తగి యుండును.

ఇండియా, బర్మా, సిలోను
లందు అధికముగ వాడబడు
చున్నది.

“గంగా” చాల విచిత్రము
గను, సువాసన గలదిగను,
నుండును వాసన చాల
కాల ముండును. వాసన
వికారముగ నుండక మనో
హరముగ నుండును.

అనేకులు దీని సుగంధము
ను మెచ్చుకొనియున్నారు.
వాసన తైలములలో నిది
అత్యుత్తమ మైనది.

సీసా 1-కి రూ 2-8-0

శ్రీ కృష్ణన్ బ్రదర్స్, 328, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

హనుమాన్ బోరక్కు సబ్బు చర్మవ్యాధులను అత్యశ్చర్యకరముగా

కుదుర్చును.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్స్, మద్రాసు

పోటలిన్

(1)

దంత వ్యాధి సంహారక

నకలనోగములను పోగొట్టు నొక కుటుంబావధము

ఈ ఔషధము 5 బాట్లు 2 ఔన్సు నిశ్శుల్కము లిట్టి దినము రెండువారములు పుక్కిలించిన పంటికొట్టి, పండ్లు, జలపరిమళము, పంటినందరికియు, చిము ప్రవించుట, దుర్వాసన, పండ్లు, పంటి, పీటిని పోగొట్టి, పండ్లుగట్టిపరచును, నోటిని నువ్వానతో నుంచును. పండ్లును కుక్రముగ నుంచును. బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0.

సుఖన్ జాన్ (చూతకోపుత్తి)

గాయములకు, కీళ్ళుపట్టుకు, నొప్పులకు, చిమ్మునొప్పులకు, కాళ్ళుచేతుల పట్టుకు, మెడనొప్పి, కంఠనొప్పి, చర్మముమీద మంటలకు, దిగులకు, శీతలము, జలదోషము, చిమ్ములములకు, నడుమునొప్పి, కత్తిగాయములకు దోమ కాటుక, ఇతరదోమ కాటుకలకు, ఇంకను అన్ని నొప్పులకు వైద్యులకు, వైద్యము మొదలగునవి భూత భూయ సకల నొప్పులకు ఉపయోగించును. బుడ్డి 1-కి రూ 0-8-0.

మదరాసు కెరి కలు ఇండస్ట్రీసు (లమిటే) ప్రొప్రైటరీస్ లెం నెం. 1208, మదరాసు.

చల్లారాంగైయానుచందుషాపు

నాగు క్రొత్త జివిరకములను జపానునుండి తెప్పించి యిప్పుడే స్థాపించే యున్నారు.

కోజారంగనంకు సరిగ బుట్టాలు వేసినది, ఆకుపచ్చు, చాగులేట్,

మున్నగు విధవిధరంగులలో పలువిధరకములు గలవు.

ఇవిగాక రవికె, జాకెట్టు దినుసులు కూడ త్వరలోనే తెప్పించెదరు.

బయటవూరి వర్తకులకు ప్రత్యేకపు ధరల చొప్పున పంపబడును.

విలాసమును చక్కగా వ్రాయుడు.

చల్లారాంగైయానుచందు

(23 0)

కొన్ని అద్దలు తలుపులలో అందముగ నొండు పావు

9, 10, 11, రత్నన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వకలు కంపెనీవారి ప్రత్యేకపు ఔషధములు

ఈ క్రింద జెలుపబడిన ఔషధములు కఠినకాస్త్రమునకును, కోగ చికిత్సకును సంబంధించినవి మా వైద్యులచే రసాయన కాస్త్రములచే కాస్త్రపరిశోధనాసారము యేర్పరుపబడినవి.

మా ఔషధముల తయారుజేయు కాలలో నలుగురు సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్లచాల పెద్ద ప్రస్తుతము కావలసిన వస్తు సామగ్రి యంతయుగలదు. అచట మూలకలు వృక్షకాస్త్రప్రకారము, రసాయన కాస్త్ర ప్రకారము, భూ తద్దముగుండ గూడ పోతున్నవగుదును. అచట బి. పి. స్టాండ్డు ప్రకారము రసాయనములు మూలకలు దిగి రసాయనములు, కావున యీ ఔషధములు పారిశుద్ధ్యతయున్న, నమ్మకమున్న యేమాత్రమును అనుమానింప నక్కరలేదు.

డాక్టరు య్యాన్సు సిరపు

సిరపు ఫెర్రె ఫాస్ఫేటిస్ కాంపౌండు క్వీనైను యెట్ ట్రిక్సియా

ఈ సిరపు డాక్టరు య్యాన్సుపద్ధతి ననుసరించి విశుభాస్పేటులు, క్వీనా, స్పిక్సియా యిన్నియులేసి దివ్యముగ తయారు జేయబడినది.

ఈ ఔషధము అతి ఉష్ణప్రదేశములోగాని యిండియాలో నుండుటవలన గలుగు దుర్బలత్వమును పోగొట్టుటకును, మానసిక దేశహబాధగాని దుర్బలత్వమునుగాని పోగొట్టుటకును ప్రపంచ మంతటను ప్రసిద్ధికెక్కిన దివ్యౌషధము.

నెల పెద్ద బుడ్డి రు 2-8-0 మీడియం నైజు బుడ్డి రు 1-4-0. చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కెమికల్ ఫుడ్డు

ఇది విరక, లైము, పోటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటులసిరపు

కుక్రముగనుండును. ఆకుగున సత్తుయేమియు నుండదు. ఫిలడెల్ఫియా యెడ్వర్డు పారిశుగారు చెప్పిన పాక్ ప్రకారము తయారుకాబడినది.

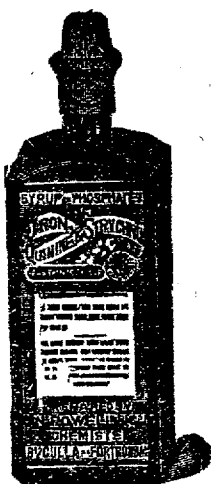
ఇది పిల్లలకు అత్యంతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమనియ్య మంచియోషధము. దుచిచానుండును. మంచికొన్నిదిగాంచి వరములకు పుష్టినిచ్చును.

పెద్ద నైజు బుడ్డి రు 1-12-0, మీడియం రు 1-0-0, చిన్న నైజు 10 అణాలు.

వకలు కంపెనీవారి సరుకులకు మా మందులను వివరించుచు వ్రాయును.

N. POWELL & Co., Manufacturing Chemists, Bombay.

(3421)

ఫలవృక్షముల వ్యవసాయము

ఫలితమును వృద్ధిచేయుటకు ముఖ్యమార్గము

ఫలితమును అనేకవిధముల వృద్ధిచేయవచ్చును. ఎరువు వేయుట, నీరుకట్టుట, కలుపుతీయుట, పురుగులను చంపుట, వ్యాధులను రానియ్యటందుకు మొదలయిన నిమాయణములు జనసామాన్యమునకు తెలియును. వీటినిగురించి ఇదివరకే వ్రాసియుంటిని. ప్రకృతము పరిణామతత్వమును గురించి కొంచెము వ్రాసెద.

మన యిండ్లముందును రోడ్లముందును ఉండెడి పెంపుడు పశువులు, ఇతరవృక్షములు, పండ్ల చెట్లు, సస్యములు, అన్నియు ఒకప్పుడు అడవులలో స్వేచ్ఛగా పెరుగుచుండెనే. మనస్కుడు వాటి యుపయోగమును గ్రహించి వృద్ధికి తెచ్చెను. అతడు వేల యేండ్ల కాలములో కారణమును గ్రహించియో గ్రహింపకేనో, మనస్కుడు పరిణామమునకు సహాయపడుచుండినందున, ప్రకృతి ముందెడి జాతులకును అడవులలో యుండెడి జాతులకును చాల వ్యత్యాసమున్నది. అడవులయందుండెడి యావుగాని, ఎనుముగాని ఒంటెగాని తనదాడకు కావలసినంత పాలకంటె నెక్కువ యియ్యకాలదు. మన పెంపుడు పశువులు, మాడుకేగాక మఱుగూడ పాలుయిచ్చుచున్నది. యూరపులో సామాన్యమైనయావు మనదేశమందలి సరాసరి యావుకంటె 25 పర్సెంటుములు అధికముగా పాలిచ్చునట. ఈ మాడుకకు మనస్కుడే కారణము. కాని తనకు తెలియకపోవచ్చును. అడవిలోని గుఱ్ఱములు చాల త్వరగా పెరుగెత్తును. కాని, మన యాజ్ఞానసరణముగా నడచుకొనవు. మన పెంపుడు గుఱ్ఱములు సాధువులు. అంతేకాదు; గుఱ్ఱములలో వ్యవసాయమునకు పనికివచ్చెడి ఒకావ్యమైనవియు బండ్లులాగుటకు పనుగెత్తునవియు, సవారిచేయుటకు అతివేగముగా పరుగెత్తునవియు జట్కాలకు అతిమునుగియు మొదలయిన ఉపజాతులకు మనస్కుడే కారణము; అడవిధముగా ఎరులలోను.

పశువుల విషయముగానేగాక, సస్యముల విషయమందును, మనస్కునివిని విశేషముగ చూస్తున్నది. ప్రతి సస్యమునకును అడవి జాతి మొక్కలుకలవు. కాని అవి సస్యములంత ఫలకరముగా గాని, వ్యాధులను ప్రతిరోధము చేయునట్టివిగాని కావు. అంతేగాక, వాటిలోని అనేకవందల యుపజాతులకు, బహుశా, మనస్కుడే కారణము.

పశువులు సస్యములేగాక, ఫలవృక్షములు సహితము యివిధముగా వృద్ధికి గోడైనవే; కాని, యీపరిణామ సంబంధ మైనబాబులకు ఆధారములైన మూత్రము లేవో నూరేండ్లకిందటి వరకు శిర్కాయుగా తెలిసియుండలేదు. ఈనూరేండ్లలోగా ముగ్గురు కాస్త్రజ్ఞులు ప్రయత్నించుటనుగలిగిరి. అందులో మొదటి వారు డార్విన్ అనువాడు. వీరు వ్రాసిన గ్రంథములు అత్యద్భుతమైనవి; చాలబోధకమైనవి.

పరిణామమునుగురించి చారు వ్రాసిన వివరణము చాల విచిత్రమైనది. ఏ యవయవమునైనను ఉపయోగించుచుండినయెడల ప్రతితరమున సంకీర్ణించు అభివృద్ధి కనపడి, కొన్ని నేల యేండ్లకాలములో కనిపెట్టుకొనినంత భేదము ఏర్పడుననియు; ఉపయోగించకుండైన యెడల అకలితము క్షీణించిపోవుననియు వ్రాసెను. అందుకు బాహారణముగా, ఒంటెలమెడలు మొదలు కురుచు యుండినవియు, వాటికంటె నెక్కుగా నుండెడి చెట్లయాకులకు తినటంబుకొనినవియు, అందువలన మెడ చాలు చుండినందున ప్రతితరమునకు కొద్దికొద్దిగా పొడవుచుండి, అనేక నేల యేండ్లకాలములో దానిమెడ చాలపొడవు అయినదని శిర్కాయించెను. అదేవిధముగా జింకయొక్కయు గుఱ్ఱయొక్కయు వేగమునకును, మరియు నేకవృక్షముల ప్రస్తుతపు స్వభావమునకు విశేషికరణమును వ్రాసెను. డార్విన్ గారు జీవించియుండినంత కాలము వారిమూలసూత్రములు తప్పు అని నిరూపింప జాలరైర. వారిజీవి తాంకిరము డివిన్ అను కాస్త్రజ్ఞుడు డార్విన్ గారి మూలసూత్రములను ఖండించి, లోకములో మెల్లగాగాక నూతనముగా స్థిరమైన గొప్పమార్పులు జరుగుచుండుననియు వాటికి అనుకూలమైన నిత్యకలు లుండినయెడల జీవించి యుండుననియు, అందువలన జాతులు ఉపజాతులు ఏర్పడుచుండుననియు, అనుకూలమైన యువావరణములవలన తేలికగాని మూడవకాస్త్రజ్ఞుడగు వేన్ మన్ గారుమాత్రమే డార్విన్ గారి సూత్రములను శిర్కాయెనుగా ఖండించి తగుమైన కారణమును తెలుపగలిగిరి యేండ్లములో కాళ్ళుచేతులు విరిగినవారికి సర్వాయవయములు గల బిడ్డలుపుట్టుటయు, అనేక నేల యేండ్ల నుండి యూరపుదేశమువారు మీసములు గొరిగించుచుండినను మీసము లుండుటయు, వారిశ్రీలు అనేకవందల యేండ్లనుండి

శిశువులకు పాలియ్యటమునకు, పాలియ్యకై పోతుంటున్న హిందూదేశమునందలి యువ్వదేశములలో నివసించుచున్న తెల్లవారి రంగు మారినను, బిడ్డలు తెల్లగా కలముంటుంటున్న దానిన గాని పరిశోధనాత్మకరణము కష్టపరచుచు, ఒక ప్రయోగము నలన స్థిరముగా నిరూపించి ఆదివిద్య:-రెండు ఎలకలను పెంచి వాటితోకలను కొనివి ఆ గోకలను ఖండించి, వాటించే, పుట్టినపిల్లలకు తోకలుండెను. కొంచెమైన తర్వాత వాటిని పరిశీలించుటకు వాటిని నూనెరములు తోకలు ఖండించుచు, వాటిని నూనె వచ్చెను. కాని తోకలపాదపుమాత్రము క్షీణించెను. అందువలన వారికొకరి వివరణము కష్టపరి నిరూపించిరి. ప్రకృతిలో సహజముగా మార్పులు జరుగుచుండవలయు ఏమిటనందు గాని 2 అటలు ఒకవిధముగా నుండుననియు, అట్టి భేదములను గ్రహించి నుకము వాటిని కొన్నిమాత్రముగా మార్పుల మనియు చెప్పిరి. అందువలన మనుష్యులు ఆనేక వలయెందలమండి సహజజ్ఞానము తో చేయుచుండిన మార్పులకు కారణములను గ్రహించి ఆర యోగమైన మార్పుల పగులుచుండును తర్వాత కలుగునట్లు ప్రకృతియు చేయుచున్నది. ఈ వాదాదరణముల నిచ్చెడి

వరిపొలములో 10000 మొక్కలున్నవనుకొనుడు. వాటికి సాధారణముగా ప్రతిదొడ్డుకు 30 గింజలున్నవనుకొనుడు. కొన్నిటిలో తక్కువ యుండును. కొన్నిటిలో ఎక్కువయుండును. ఒక వెన్నులోమాత్రము 30 గింజలున్నవనియు అంతకంటె వెక్కువ చేయుచుండు లేవనుకొనుడు. ఆ వెన్ను మొక్కల 30 గింజలను పేరుపరచి యా గింజలను పేరుగా చల్లినయెడల 30 మొక్కలు మొలచిన వనుకొనుడు. వాటిలో సాధారణముగా 30 గింజలుండను. కాని ప్రకృతిలో వ్యత్యాసము కలుగుచుండుటవలన కొన్నిటిలో తక్కువయు, కొన్నిటిలో ఎక్కువయుండును. ఒక వెన్నుకు 30 గింజలున్న వనుకొందును. ఈ వెన్నును మాత్రము పేరుపరచి, విత్తులను పేరుగా చల్లినయెడల అన్నియు మొలచిన వనుకొందును. సాధారణముగా 30 గింజలున్న వెన్ను చే యుండును. కాని కొన్నిటిలో ఎక్కువయు, కొన్నిటిలో తక్కువయుండును. ఎక్కువగా నుండెడి వెన్నులను పర్చి నెల్లయండిన యెడల, కొంతకాలమునకు ఫలితము నిచ్చు ప్రాంతములకు ఏర్పరచుచున్న. ఇట్టి పద్ధతులను ఆమెరికా యూరపుఖండములందు వయోగించి వైద్యకు వృద్ధికి తెచ్చుచున్నాడు. ఈవిధములలో లోక ప్రసిద్ధి కెక్కినవారు మోకర్ బర్ బాంకు అను ఆమెరికా దేశమును. వారు నిర్మించిన మూతల పువ్వులు, పండ్లచెట్లు మొదలయినవి ఆనేకములు వృక్షవాదుగా నుండినప్పుడు బంగాళాదేశములకు వృద్ధికి తేలివెనె కలచి, జాలుగయుచుండుములు తూర్వకల దుంపలనుండి రెండుమాడు రతుల తూర్వకయుండు మూతలజాతిని వృద్ధికి తెచ్చి, తనదగ్గర నుండిన పెద్ద దుంపలను ఆనేకవేల రూపాయలకు కాలిఫోర్నియాలో నోక గొప్ప కృషికుకు ఆమ్మెనియు, ఆ కృషికుకు ఆనేకవేల యొకరముల భూమిలో బంగాళా దుంపలను పైరు చేయుచుండినందున, ఆ కొద్ది సంఖ్యగల దుంపలను కొన్నివేల రూపాయలకు కొని కొన్ని సంఖ్యరములలో తనభూమియందలిలో పెద్దజాతి దుంపలను మాత్రమే పెరుచేసి ఆనేకవేల రూపాయలను గడించెననియు, కొంతకాలమునకు "బర్ బాంకు దుంపలను" మాత్రమే పెరుచేయుటకు ఆరంభించిననియు తెలియుచున్నది. ముందుండెడి నాగజెనుకు నుండి ముందులేని జాతిని నిర్మించెను. వాతేగాక, ఆదేశమందలి కృషికులందరు ప్రచుత్తిములు నలిపి వృద్ధిపరచుచున్నారు. మూడురెండువలె అమెరికాయందు ఎర్రమునకు పరాసరి ఎంత ఫలితముందెనో మనదేశమందును సరాసరి అంత ప్రతి ఫలితముందెను. ప్రకృతియు మనదేశమందుకంటె ప్రతి ఎకరమునకు మూడుసార్లు కెట్లు ఫలితమున్నది. ఏ ప్రత్తిచెట్టుకు ఎక్కువఫలితముండునో వారు పేరుపరచి, పేరుగా చల్లి ప్రకముగా పొలమంతటిలో చల్లయచచ్చిరి. మొక్కలొప్పును వృద్ధికి తెచ్చుటకు ఒకపద్ధతి కనిపెట్టిరి. ఆపద్ధతికొద్దగ్గరములను ఏర్పరచి ఎక్కువ మేతైనట్టియు ఎక్కువగింజలు కలిగియుండు కంకులకు వేలరూపాయలను బహుమతిగా నిచ్చుటయో లేక కొనుటయో, పద్ధతి సేర్పరచి వృద్ధికి తెచ్చుచున్నారు. ఫలితమును అభివృద్ధికి తెచ్చుటయేగాక, యితరవిషయములలోన, లాభి కరమైన మార్పులను చేయుచున్నాడు. మొక్కలొప్పు కంకులు అయిదుగులకంటె వెక్కువ యెత్తైన నుండవలెనని తీర్మానించుకొని, అయిదుగుల యెత్తులో కంకులు గలవాటిని విత్తిన చులును మాత్రము చల్లుచు, మూతల గలవాడు ఏర్పరచిరి. చీక పురుగులుగాని, వ్యాధులుగాని, బాధించుచుండిన వైద్యకు మంచులన నెవరైన లేకపోవుటయు, లేదా, చాల కష్టము వగుటయు తెలిసిండును. అట్టిస్థితిలో పొలమంతటిలో చేతో నోక మొక్కలకు అట్టివాని సంభవించకపోవచ్చును.

అట్టి మొక్కల విత్తనములను ప్రత్యేకముగా నుంచి, పేరుగా చల్లవలెను. వాటివలన ఏర్పడు మొక్కలలో కొన్ని ఏదేవునకులకును వ్యాధులకును లోపమును. కాని కొన్నిలో పడవు. మంచివాటిని ఆ ప్రాంత పేరుగానుంచి వృద్ధికి తెచ్చుచుండిన యెడల కొన్ని యెందలలోగా గూతన జాతి యేర్పడును. ఒక వెన్ను ఆరువేలకు కొంతకున్న వనుకొందును. అట్టి స్థితిలో ఏమి చేయవలెనగా మొక్కలన్నిటిలో ఏదైతే ముంగుగా ఫలితము నో వాని విత్తనములను పేరుచేసి వృద్ధికి తెచ్చుచుండవలెను. కొత్తలో వరి వ్యవసాయము చేసి ఎకరమునకు యిరువది బస్తాల వంతు పండినను లాభము పండినవారు లేరు. కాని వ్యవసాయము ఆనేకవేల కలదు. కారణము ఏమనగా, కొంతకు గచ్చిన కాలమును వరులు వచ్చును. అట్టిస్థితిలో వరులు వచ్చుటకు చాల ముంగుగానే కొత్తకు రాగల వరి యావత్వము. మొరక నేలలలో సవ్యములకు రీతి సవ్యము. కొట్టి, కాండము తక్కువగా పెరిగి వెన్నుమాత్రము పెద్దదిగా నుండు జాతిని ఏర్పరచవలెను.

జంతువుల విషయములలోన ఆపద్ధతి: కాని మామూలు అంతర్వేగముగా కనుపడజాలవు. ఒకప్పుడు శ్రేష్ఠమైన గుడ్డుములు ఆరేదియోదేశమును మాత్రము లభించెడివి. వాటిని అభివృద్ధికి తెచ్చెడు మార్పు చాలముండి తెలిసియుండుటవలన ఆమెరికా, అట్లేలియా దేశములలో ఆరేదియగుడ్డుములను పెంచి లాభమును గడించుచున్నాడు. కొన్నితరములకంటె మన యావులను, ఆమెరికా యావులను సమానముగా పాలు ఇచ్చుచుండినవి. కాని ఆమెరికాయావులు ఈలోకల చాల వృద్ధికి లేవడినవి. కడచిన సంవత్సరములలో నోకయావు సామాన్యపు యావుకంటె ఆనేకరెట్లు ఎక్కువపాలు యిచ్చిందని తెలిసినందున, ఆమెరికాలో ఒకటిన్నరలకు రూపాయలకు అమ్మిండు. వారి సంతతినిమాత్రమే వృద్ధికి తెచ్చుటకుగాను అంతవెలకు కొనిరి. మనదేశమందు ఆవులలో పాలు ఎక్కువయిచ్చు జాతిని ఏర్పరచినయెడల, విదేశములనుండి పాలవర్షాను దిగుమతియగుచునేయుండును. ఆమెరికాలో ఏయేయావు ఎంతపాలనిచ్చునో, దేనిని పాల వుపయోగపరచవలసినది, దేనిని కపాయివానికి ఆర్జుణచేయవలసినది తెలిసికొనుటకు, ఒకపద్ధతి కనిపెట్టిరి. నేతలంతటికిని పెద్ద ఆవులసంఖ్యమును స్థాపించిరి. ప్రతియావును ఆసంఖ్యములో రెజ్యురు చేయుచుండుచు ప్రతియూరికిని ఒక ఇన్స్పెక్టరుండును. ఆయన వారమున కొకసార్వాయము ప్రతియావు ఎంతపాలుయిచ్చునని కొలిచి, ఆపాలలో ఎంత వెన్నయున్నది గ్రావకములవలన తీర్చుకొని, రెజ్యురులో వ్రాసియుండును. అంతేగాక ప్రతియావునకును పేరుపెట్టి దానిని ఏకాక్షరచేత వాటింపినదియు ఎన్ని యాతల యిందయు, దానిని ఎకరు కొని విక్రయించినదియు మొదలయినవిత్తెయింకయు సాంకేముగా వ్రాయుచుండును. ఏకాక్షరములలో వారి కృత్యరక్తుల తెలిసెనని ఆని ఏయేయావును ఎప్పుడు వాటిని, వారి సంతతియావులు ఎంతపాలు యిచ్చుననియు, ఎంత వెన్న యిచ్చుననియు, మొదలయిన వివర, ఆవుల సంఖ్య రెజ్యురులో వ్రాసియుండును. ఎక్కువ నోక యావులగాని పోతులగాని కొనవలసినప్పుడు, దానిరక్తులను పదియిరువదిరెండులకుండి రెజ్యురులో తెలిసికొని దానినికొనుటకును సులభముగా గ్రహించుకొనును. అందువలన, సమానముగా పాలు తక్కువ యిచ్చు వాటిని అభివృద్ధికి తెచ్చుటకు ఆమెరికాలకును.

సవ్యములు, పగులులవిషయములకు ఎలాగో, ఫలవృక్షముల విషయములందును ఆలాగే మార్పులు కలుగుచుండును. కాని మార్పులు పది యిరువది సంవత్సరముల తరువాత మాత్రమే తెలియగలవు. దృఢసమ్యక్ముతో పనిచేసినయెడల మాత్రమే అభివృద్ధికి తేగలుగుదును ఎక్కువఫలితము నిచ్చు చెట్లు సంతతి మాత్రమే వృద్ధికిరావలెను. తక్కినవి వేరందిపోవలెను. అన్ని బచ్చట కొన్ని చెట్లు కలవు; అవి సరాసరి చెట్లుకంటె పది యిరువది చెట్లు సమానము ఫలితము వెక్కువ యిచ్చుచుండును. వాటి సంతతిమాత్రమే వృద్ధికిరావలెను. ఆమెరికాలో కొలి ఫోర్నియా యను రాష్ట్రములో ఆనేకవేలకు యొకరముల వారి రెజ్యురులో గలవు; ఆనేకవేల రూపాయల వెలల పండ్లను ఎకరమే చేయుచుండును. ఆచెట్లన్నియు ఒక్క చెట్టుయొక్క సంతతియని చెప్పవచ్చును. ఒక్క వారింజచెట్టు పండ్లలో గింజలు లేనవి తెలిసికొని, ఆ చెట్టుకొమ్మలకు అట్లు కట్టుకొనిరి. ఆ ముట్లవలననే, ఆచెట్లు కావున కొన్ని లక్షలరూపాయలు లభించెను. అట్లు కట్టుటకు పీలువదని చెట్ల సంతతిని విత్తకములములను వృద్ధిచేయవలెను. ఏదేమనగా పరించెడి వల వృక్షములు కొన్ని ఆంధ్రదేశమునకు గలవు. వాటి సంతతిని వృద్ధి చేసినయెడల ఆనేకరెట్లు ఎక్కువలాభము గడింపవలెను. 1. పావరకలోటలో "ఫారము"నకు వెనుకతోటలో కొక కలబూ చెట్టును ప్రయత్న గోపేటి కొగిరాసంతులుగాను చూపించిరి. ఆచెట్టుపండ్లను గడచిన సంవత్సరము ను 78 కు అమ్మిరట. దాని యిట్లవలన ఏర్పడిన లోబలే యుండినయెడల ఎకరమునకు ప్రతినెంకర్యము ను 2000 లాభమును గడింపవచ్చును. 2. పిశాచుమునకు సమీపముగా కొత్తపల్లి గ్రామములో కొట్టి, ముడిచెట్టులకు గడచిన సంవత్సరము ను 50 లభించినదని పంతులుగారే చెప్పిరి. 3. ఏలూరికి పదిమైళ్ల దూరము లో 14 ముడిచెట్టులను ను 1400, అనగా చెట్టుకు ను 100

కంగున లాభము ప్రతినెంకర్యము లభించుచుండునని వివరాన వాస్తవ్యులను ప్రయత్న మాత్రమే రామంగిరి రావుగారు చెప్పిరి. 4. తంజురుకాళిలో పెండేలగ్రామములో ప్రయత్న చేసెరాగాన, తన కొట్టుతోటలో, కొన్ని చెట్లకు 1500 కాయలు కాచుచున్న వని ఈడినమే చెప్పిరి. ఈ రంగులూ వాటి వెల చెట్లకు కనిముసం చెండువేలకాయలు చిన్నకొట్టుకి కావలందని కాచుచు కన్నులుజెట్టా పాణ్యంగ్రామనివాసి యగు ప్రయత్న పి. వి. నామకుంత రావుగారికి తెలియుండు. 5. తెల్లగుడిలో సగ్గానుతోటలో ముడిచెట్లకంటె పరిమాణము గల విత్తులు లేని జాడుపండ్ల చెట్లు కలవని చెప్పుచున్నాడు. ఈలాటివేమంది రెండుచెట్లు అచ్చటచ్చట నుండును. వాటి సంతతినిమాత్రమే వృద్ధికి తెచ్చినయెడల ఫలవృక్షముల కర్మసాయమునకంటె లాభ కరమైన వృద్ధి యుండవలెను. అట్టి ఫలవృక్షములను కలవాని కాని, తెలిసినవారు వారి వాడు వ్రాసినయెడల ప్రతినెంకర్యముగా ఇతరులకు తెలుపగలను.

వర్షాపురము } పరిశీలించుచున్నది. ఎస్. సి.
28-8-22 }
(వ్యవసాయసంబంధమైన సలహాను కొనుగడు చాలమున వాడు వ్రాయుచున్నాడు. ఆనేక ప్రశ్నలను వ్రాయుటవలన, వాటిన్నిటికిని జవాబు వ్రాయుటకు సమయ ముండుటలేదు. విశ్లేష పంపివారికి ప్రత్యుత్తరములను వ్రాయనియెడల మీమింక గోరెద. దక్ష వం.)

కుమ్మ, బొల్లి, త్తయ, మధుమే
హము, పురాణ నవాయి, సెగ,
మూర్ఖ, వెర్రి, మూలశంఖ, స్త్రీ
రోగము పక్షవాతము మొదలగు
నవి పూచీపైని కుదర్చబడును.

గుణమిచ్చిన మీదట నామ్మిచ్చుట.
ఆపుమామములకు ఓమగుల మనోక్యములు పర్యటించు లని కోడులు వగైరాలకే తెలియును. వారలే వాటిని వాడుచున్నాడు. వాటిని వారందర మగుల శ్రమచే కొన్ని అసాయములకు లోనై నేర్చుకొని, పరిశోధించి, ప్రయోగించుచున్నాము. మాదగ్గరనుండి బోషధము నేలించు గోగులు వారికి నుజుము కనుపించినకొలది వాయుదాలపైని సామ్యుభయవచ్చును. అట్టివారునుజుము కనుపించక పూర్వముగాని, రోగము నుదాకవచ్చునని నమ్మకము పుట్టక పూర్వముగాని సామ్యమియు నియ్యంకనరములేదు. ఈ త్తర ప్రత్యుత్తర మూలముగ సహితము చికిత్స చేయవలెను. అట్టివారికి బోషధములు వి. పి. గా పంపబడును. (8222) **వి. ఎమ్. రాజు.**
శిష్టాచార్యులనాలయము } దీర్ఘ వ్యాధులకుకుమనస్తై
నిజవాగరం. } ఆయుర్వేదవైద్యులు

వాణీ ప్రెస్ బెజవాడ
ఎందుకు?
చక్కని అచ్చుకు
సాగనగు బైందుకు

Are you in the Full Glory
OF
Manly Strength
If not, you are in urgent need of radical remedy to regain your strength and Manly Power
TRY BRISHYA JOGA
Prepared on the basis of Akaradhwaj Gold, Musk, Etc., in assimilable form.
It Guarantees Results.
It quickly renews VIGOUR and VITALITY and restores power of SUPERB-MANHOOD.
Price one Phial (to last 30 days)
Rs. 6-4. Per V. P. P. Rs 6-10.
THE
Kalpataru Ayurvedic Works
94 Grey Street, CALCUTTA.
(Hd Office) 173/1, Harrison Road, Bara Bazaar Branch

తతిము గడియారములకి
యొలలరకు తెలివిన విష
కొద్దిగా నుండుకుటలు
వెండి రేడియం చేతిగ
రొట్టొడ్డు రిప్టతేట్
సిక్వెల్ రేడియం రిప్ట
పాబ్లీస్ బ్రూవయర్
నూతన రకం

తణుకుతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

శ్రీజిత్ టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారి
వర్తమానము

28-8-22 న తాడేపల్లిగూడెంనుండి మోటారుమీదను
తణుకువచ్చి తణుకునకున్న శ్రీమట్టుపట్టణామాదులున్న తదితర
ప్రాంతములను తాలూకాసంఘ కార్యదర్శులు జిల్లా సంఘ
కార్యదర్శులతో వెళ్లి ప్రస్తుతపరిస్థితులను గురించి ప్రజలకు
బోధించిరి. స్వరాజ్యప్రతికట మొదలుపెట్టాలను వేయించిరి.

29-8-22 న సాయంకాలము తణుకు జాతీయవిద్యా
లయముయొక్క అధికారి బహిరంగరథ శ్రీజిత్ టంగుటూరి
ప్రకాశం పంతులుగారి ఆధ్వర్యమున దేవరపల్లికి వెళ్లిరి.

సభకు మట్టుపట్టణ గ్రామములనుండి కాంతిసైన్యము
తదితర ప్రజలు రమారమి వెయ్యిమందివరకు వచ్చియుండిరి.

ప్రభుత్వమున శ్రీజిత్ ముగ్ధమిల్లి మంగయ్య పంతులుగారు
(పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా జాతీయ సంఘ కార్యదర్శి) అంగంట
వరకు ప్రస్తుతపరిస్థితులను గురించియు లాయడు బాగ్గిగారి
యొక్క ఉపన్యాసమునుగురించి విమర్శముగ వర్ణించి కాంగ్రెసు
పార్టీ తప్పు యితర పార్టీ లుండుటకు అవకాశము లేదని బోధిం
చిరి. శ్రీజిత్ ప్రకాశం పంతులుగారు యాక్రింది ఉపన్యాసము
నిచ్చిరి:-

భారతదేశమునకు బట్టలవర్తకమునకు గాను యిద్దరు తెల్ల
దొరలు మచిలీపట్నములో దిగి కొంతసేపట్టి పీఠములో తీసికొని
వెళ్ళును 2 సం॥ రూ॥ వర్తకము చేసివారు. మూడవ సం॥ ౧౦
వారు యిచ్చుటనుండి వర్తకము చేసికొనుటకు సిగ్గుపాతర
మేల్పరచుకొనుటకు అప్పటికేమొందారు శ్రీ వెంకటాద్రిగారి
మంత్రిసహాయముతో శ్రీ వెంకటాద్రిగారివలన. బంగారురేకు
వైన ఆరువేలరూపాయలు ఆదాయము రాబడే గ్రామములను
దానముగా యిచ్చిపట్టుగా కాననమును పొందిరి. ఆదిలగాయతు
యీ 150 వత్సరములలో భారతదేశ మంతయు ఆవరించిరి.
ఇచ్చట గవర్నరుగారి, గవర్నరు జనరలుగారి, ఇంగ్లాండు
మిల్లల యజమానుల అభిప్రాయము ననుసరించి యిచ్చట ఆంగ్లే
యులు ప్రభుత్వము చేయుచున్నారని హిందూదేశీయుల
ప్రభావప్రాయక కారం పరిపాలన చేయుటలేదు. ప్రస్తుత పరి
పాలనావిధానము ప్రకారము హిందువులు అయినను ఆంగ్లే
యులు అయినను ప్రభుత్వోద్యోగములలో నుండి ఏమనియు చేయ
లేరు. మనలో మనము వికసితమైనను పొందక చిన్నచిన్న
తరపులకు సహాయము కొర్రులకు వెళ్లివంతకామున్న భద్రద్రును
లిగి పట్టణ ప్రజలలో 15 కొట్లయినను ధరించినదే మనకు
స్వరాజ్యము సంపాదించుట కర్హులేదు. రమారమి 40 సం॥
రములనుండి జరిగిన కాంగ్రెసుప్రభోధము ప్రజలలోనికి ప్రభో
ధము కలిగించలేదు. కలకత్తాలో జరిగిన అవసరకాంగ్రెసు
జరిగినప్పటినుండి శ్రీ గాంధీమహాత్మునివల్ల రాజకీయము ప్రతి
పక్షము వ్యాపించుటకు అవకాశ మిచ్చినది. మన దేశనాయకులు
20 వేల జయజనం దుండి స్వరాజ్యముకొరకై తపస్సు చేయు
చుండిరి. శ్రీజిత్ దాను, సైన్హా మొదలగు మహానాయకులు
జయలు ననుభవించి మరల విక్రమియైనను తీసికొనక దేశ
మంతయు పశ్చాత్తాపము చేయుచుండిరి. దేశనాయకుల త్యాగ
మంతయు ప్రజల మనోబలముపై నాధారపడియున్నది.

ప్రభుత్వమువారు యిటువంటి జిల్లా తాలూకాలలో
కాంగ్రెసునుచేసినవారి సమగ్రస్వరాజ్యసభలో చేసినవారిపాల
ములకు నిరవ్వమని భయపెట్టుచున్నట్లు చేసిన వింటిని. ఈరీతిగ
భయపెట్టినంతమాత్రమున మీరు జంక నవసరము లేదు. మీరం
దరు జయజనకు వెళ్ల నవసరములేదు. జయజనకు వెళ్ళవారు
అనేకులు గలరు. ఆయోర్పాటులు మేము చేసికొందుము. జయ
జనకు వెళ్ళి అవసరమున్న అనేకులు వెళ్ళుటకు తగు ఏర్పాటులు
జరుగుచున్నవి. మీరందరు చేయవలసినదని యేమనగా ఖద్దరు
వస్త్రమును నిర్మాణముగధరించి కాంగ్రెసులందు పాపలయిచ్చి
సభ్యులుగ చేరవలయుటకు నేను నా రెండుచేతులను జోడించి
చెప్పుచుంటిని.

స్వరాజ్య మనగా మంత్రులు మొదలగు ఉద్యోగములు
హిందువులకు స్వీకరించుటకాదు. రైతులు యిచ్చి పన్నులు
దుర్వినియోగము గావించు ప్రజలు కొరవడ ప్రకారము - ధనమును
వ్యయపరచుటకు చేయు విధానము స్వరాజ్యమగునా. ప్రస్తు
తము అట్లు జరుగుచులేదు. ఇతరదేశములందు ప్రభావప్రభుత్వమే
జరుగుచున్నది.

శ్రీ మహాత్మాగాంధీ 31 డిసెంబరు 1921 కే స్వరా
జ్యము సంపాదించుననియు ఆరీతిగ జరుగలేదనియు ప్రజలలో
నిరుత్సాహము కలిగినది. అట్లు మహాత్ముడు చెప్పలేదు.
స్వరాజ్యమనగా నొక చెట్టునుండి కోసేపండుగాదు. ఆయన
చెప్పిన అంశములన్నియు నెరవేరిన స్వరాజ్యము లభించును.
(సభలో నొకరు లేచి గాంధీగారిని మనము జయజనకు పంపించి
కూర్చుంటిమి అనగా) గాంధీగారిని మనము జయజనకు పంపించ
లేదు. నేను ఆయనను సుబ్బతీతములలో చూచినపుడు

అడయారు

(మా స్వకీయ విలేఖరుని యొద్దనుండి)

ఆగస్టు 31-దాక్షిణ్య అనిబిసెంటుగారి ప్రోత్సాహము
వలన యువకులకు స్వభర్తయనందు నవీన సాంప్రదాయముల
ననుసరించి తగిన కీర్తిని నిచ్చి మాతృదేశ సేవారాధనమునకు త
ర్హితు చేయుటకు త్వరలో నిచ్చట గల దివ్యజ్ఞాన సమాజమువారి
కార్యాలయమున బ్రహ్మవిద్యాశ్రమ మను పేర నొక కళాశా
లను సంస్థాపించుటకు ప్రతిజ్ఞలు జరుగుచున్నవి. మత
తంత్ర, ఆత్మ, సాహిత్య, కాల్య, ప్రకృతిశాస్త్రములను ఆయా
శాస్త్రములలో నారికేళ పరుపాతురు ఈ విద్యాలయమున
విద్యార్థులకు బోధింతురు.

కళాశాలలో విద్య నభ్యసించుటకు మనదేశము నుంచి
తేలి గాక అమెరికా, ఇంగ్లాండు, జర్మనీ, ఫ్రాంసు మొదలగు
సామ్రాజ్య దేశములనుండి విద్యార్థులు భలువు రిచ్చటికి విచ్చే
యుదురని తెలియుచున్నది విద్యాభ్యాసము ఉచితము. భోజన
వజ్రపాదలకు మాత్రము విద్యార్థుల కొంతసొమ్ము కెల్లించవలసి
యుండును.

అనుదిన ముదయము మూడు గంటలకాలము పండితుల
యొద్ద విద్యార్థులు విద్య నభ్యసించవలయును. తరువాత కాల
మంతయు ఇచ్చటగల ప్రభావత అడయారు గ్రంథాలయమున
తాము అభిమాన కాఖ్య నైకొన్న శాస్త్రమునకు సంబంధించిన
గ్రంథములను స్వయముగా చదువుకొన వలసియుండును.

పండితులందరు లోక ప్రభావులు మతశాస్త్ర విద్యా
విషయములలో వీరికి గల అనుభవము పాండిత్యము అపారము.
దావరు అనిబిసెంటుగారు వీరిలో అగ్రసరురాలు. అల్లాది మహా
దేవశాస్త్రి బి. పి. ప్రొఫెసరు త్రిలోకమం. పి. ఎదునందన
పనాదు ఎం. పి. ఎన్. ఎస్. రామారావు ఎం. పి. జి. వి.
సుబ్బారావుపంతులు ఎం. పి. సి. జనరాజదాసు ఎం. పి;
డి. గురుమాధి ఎం. పి., శేషు కజిన్నగార్లు మొదలగువా
ర నేకులు వీరిలో గలరు.

కళాశాల కార్యక్రమము రాబోవు అక్టోబరు నెల 3వ తేదీ
నుండి ప్రారంభమగు నని తెలియుచున్నది విద్యాలయమునకు
ప్రత్యేకముగా భవనములు కట్టబడుచున్నవి. అంతవరకు విద్యార్థు
లకు దివ్యజ్ఞాన సంఘమువారి భవనములలో వసతు లేవ్వరచబోవు
చున్నారు. ఈ కారణమున తాత్కాలికముగ విద్యార్థులను,
దివ్యజ్ఞాన సమాజ సభ్యులనుండియే దీసికొందురు. ఈనిర్బంధమును
త్వరలో రద్దుచేయుటకు శాస్త్రు అనిబిసెంటుగారు ప్రయత్నిం
చెదమని ఈ మాసపు దివ్యజ్ఞాన పత్రికలో వ్రాయుచున్నారు.

ఈ కళాశాలను గురించి అన్ని విషయములను తెలిసికొన
వలసిన వారు, బ్రహ్మవిద్యాశ్రమ రిజిస్ట్రారు గారు కను జేయు
కజిన్న గారని అడయారుకు వ్రాయవలయును.

ఈ కళాశాలలో ఆంధ్రసాహిత్యమునకును, ఆంధ్ర తంత్ర
శాస్త్రమునకును ఇతర ముఖ్యదేశములతో పాటు తగిన గౌరవ
స్థాన మియ్యబడినదని వ్రాయుటకు సంతోషముగ నున్నది.

కళాశాల జయప్రథముగ తన కార్యక్రమమును నెఱ
వేర్చుటకు భగవానుడు తోడ్పడు గాత!

మహాత్ముడు నావలన అన్ని గొప్పములకు కృపములు వచ్చినవి.
వీటి భారమంతయు నాదే అని (కలవై చెప్పుకొని) పరి
తాపపడుచుండితివా. దరిమిలా జయజనందు చూచితిని. జయ
జనలో రాట్నముతో పనిచేయుచు ఆత్మత్యాగముగ నుండిరి.
శ్రీ మహాత్మునికేను విచారణ కాలమునందు ఆహ్వానబాదు
జిల్లా కోర్టులో విచారణకై వెంచిమీదనున్న జడ్జి మాఖము
చూడ మహాత్ముని ద్వీపాంతరవాసశిక్ష వేయవని అనుకొంటిని.
పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు మహాత్ముని యీ కేసునకు ఎంత కీర్తి
వేయవలయునో అంత చేయవలయును. ఈయనే దేశ కలవర
ముకు తారకదేవి భాష మహాత్ముడు దేశములో జరిగిన తప్పు
లన్నిటికీ నేనే కారణమని జనాభివ్య జడ్జిఆశ్చర్యమును పొం
తెను. ఏమిక్రిస్తే నను నేను తప్పుచేసినదని ఎప్పుడును చెప్పియుం
డలేదు. మహాత్ముని జయజనందు తీసుకువచ్చుట ప్రజలపై
నాధారపడియున్నది. మహాత్ముడు నియమించిన నిర్వాహకార్య
క్రమమును పూర్తిచేసిన రోజులలోనే స్వరాజ్యము వచ్చునని
నేను చెప్పులను. నేను కొద్దిరోజులలో మరల యీతాలూకా
కు వచ్చెదను. అప్పటికి మీరందరు పూర్తిగ ఖద్దరును ధరించు
టయు ప్రతివారును కాంగ్రెసుసభ్యులుగ జేవటయును జరుగ
వలయును.

శనివారపు సుబ్బారావు.
కార్యదర్శి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

సెప్టెంబరు 2-వ తేదీ శనివారము.

(1) ధాన్యములు

దనిములు	బా 1-కి దు 56 మొదలు 68 వరకు	
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు. వరకు.	
కుసుమ తెనాలి	ప 45 గలవి దు 13-0-0 13-8-0	
నెల్లూరివి	డిటా ,, 15-8-0 16-0-0	
డిల్లీవి	డిటా ,, 16-0-0 17-0-0	
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి	,, 10-8-0	
నవ్వులు	,, 28-0-0 30-0-0	

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి 195 ర.	దు 13-8-0 15-0-0	
నెనగులు ,, డిటా	,, 14-0-0 15-0-0	
నెనులు ,, డిటా	,, 14-8-0 15-0-0	
మినుములు ,, డిటా	,, 15-8-0 17-0-0	
ఉలములు ,, డిటా 164	,, 10-8-0 11-8-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-కి	దు 180-0-0 185-0-0	
నెయ్యి మ 1-కి	,, 18-0-0 22-0-0	
కొండాపురం చేరు నెనగపప్పు బా 1కి	,, 60-0-0 62-0-0	
యితర ప్రదేశము	,, 54-0-0 56-0-0	
చేరు నెను నూనె గానుగ బా 1-కి దు 125 మినునూనె 120		
అముదము నూనె బా 1 కి	దు 122-0-0 125-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	దు 138-0-0 136-8-0	
కూరపసుపు ,,	దు 105-0-0	
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి దు 98-0-0 119-0-0		
గుంటూరుపాముకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి దు 50, 55		
కాళహస్తీ పాముకట్టు	,, దు 70, 75	
తెల్లము బా 1-కి	దు 48-0-0 52-8-0	
చింతపండు పాతివి బా 1-కి	దు 38-8-0 42-0-0	
,, క్రొత్తవి బా 1-కి	దు 52-8-0 59-8-0	

(5) ఇనుము

పట్టాలు రఖం బా 1-కి	దు 85-0-0 86-0-0	
చదరం	,, 86-0-0 87-0-0	
రత్నండు	,, 86-0-0 87-0-0	

(6) లోహములు

వెండి 100 రులంకు	దు 92-0-0	
బంగారము, రులము 1-కి	దు 26-8-0	
నవరస 1-కి	దు 17-1-9	
ఇత్తడి బా 1కి	దు 325-0-0	
కాగి డిటా	దు 350-0-0	
అస్కా కెక్కర బ 1-కి	దు 46-0-0 46-4-0	

(7) రంగులు

సింహంమాండు 20 డిక్రీలు ఆంధ్రుల పీసా	దు 95-0-0	
డిటా 16 డిటా	దు 80-0-0	
తోట్టి క్రిష్ణడు 20 డిక్రీలు	దు 100-0-0	

కృష్ణవేణి సింహాధరు

ఒక పాట్లము మీద నచ్చిన సిరా 2 అవున్సులు అగును.
ఒక అణాన్నర పంపి నమూనా తెప్పించి చూడండి.
వ్యాపార భరణకు వ్రాయండి.

స్తూడెంట్సు & జనరల్ స్టోర్సు,
నాటుపిల్ల యార్ కోవిలపీధి, మదరాసు.

"తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము"

మీరు ఇల్లకదలకనే తెలుగు సాహిత్యము నేర్చుకొని
భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. "ప్రోత్సా
హము నిమిత్త మజాబిల్ల పంపించండి!"

(18) ఇక ఫర్లేయ్ బ్యూరో, కాకినాడ.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

నక్షత్రసేవకు రక్షణమొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టుకు
చునా శుభ్రత గాంచినది. భర 1-10-9
ఇండియా సిటోహాగందు ఎచ్చటికైనా తపాలాఖర్చు
ఫీజితమగా పంపవలెను. (2973)

విలాసము పి. డి. సావంత్
నెం 144 పనసవాడి, బాంబాయి

దేశీయ వార్తలు

అఖిల భారత ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘము

కలకత్తాలో జరిగిన కడపటిసభ వివరములు

గంగానది గొప్ప వటద

మురాదాబాదులో ప్రజలు చాలా ఆవదలో నుండుట

లాయడు జార్జి ప్రసంగము

అలహాబాదు సభ - రంగయ్యగారి తమాషా ప్రభుత్వం గారి తంతివార్త-స్టేట్ కౌన్సిలులో చర్చ

పంజాబు అకాలీల అరెస్టులు

ప్రభుత్వ ప్రకటనము - ప్రబంధక సంఘమువారి ప్రకటనము - గొప్పగలభా

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

రంపపిత్తూరి

ప్రభుత్వ ప్రకటనము - విలేఖరుల వార్తలు

ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులు గారు

ఆరోగ్యము బాగుపడుచుండుట - కడలూరు తంతివార్త

లాయడు జార్జి గారి ప్రసంగము

అలహాబాదు మిలితరీయల సభ

జాతీయవాదుల విజృంభణము

స. ఎన్. రంగయ్యగారి పత్రికాత్పాదము

అలహాబాదు మేయోహాలలో జరిగిన మిలితరీయల సభలో అసహాయవాదులకు భృష్యమొచ్చిగా నుండెను. మిలితరీయలు అసహాయించిన తీర్మానములకు తృప్తిపాలు నైతే గాని సభ విజయపూరించిరి. దాని సభ్యులు నిరాశపడిరి. అది ఆశ్చర్యము అసహాయవాదు లాశ్చర్యపించిరి. అభ్యుత్థులను మరలొకసారి (మిలితరీయలు) సభను వదిలిపోయిరి. అపుడా సభకు సీ. ఎన్. రంగయ్యగారి సభ్యులుగా నియోజించిరి. పిమ్మట తృప్తిపాలు నైతే గాని తీర్మాన మురాదాబాదులోను. అసహాయవాదులకు భృష్యమొచ్చిగా నుండెను. వారల్లు చేయుట అనుచు విజయ శ్రీయుత బంగులూరి ప్రకాశంపంతులుగారు తంతివార్త నందిరి. దానిని అధిక్షేపించుచు అలహాబాదు యిండిపెండె. టు ప్రతి పాఠ్యమును వివరమును ప్రధానవ్యాసమున ప్రకటింపను. దేమోతెలుగు ప్రకటన నులీ ప్రకాశంగారిని నిరసించెను. పిమ్మట రంగయ్యగారు రావిమయమున తమ ఆనాదామును తెలుపుచు అలహాబాదు వీడవత్రిక కిలుల లేఖ వ్రాసిరి. మేయోహాలలో జరిగిన సభలో అ. హా. వాదుల ముఖములపై విజయమును చూపుచుండెను. చాలవంద ప్రభుత్వమును యికిరమియును చూడెనాకు లేఖలు వ్రాయుచున్నాడు. ఆ గొప్ప విజయము నావట్టుకు ఆత్మం తా మనా నకరమును సంతాపకరమునై యున్నది. నేను కా రా గృహమున కేగి అచట నొక వర్షము తివర్తనను జరుపుటకు ప్రార్థనను వాటిల్లి విజయము బును యింతకంటెను గొప్పవిజయమును నుండెను చాల కలిగింది. ఇక నట్టి విజయముల కావలెనందె నన్ను కాపాడు మని సర్వ క్షయి ప్రార్థించి నేను కా రా గృహమును వీడివచ్చితిని. మానమునల మానవులకు లభించు బలముతో దేశ సేవ చేయవలెనని కావించితిని. ఏ రాజకీయకీలో గూడ నెట్టి సంఘర్షణమునకు గడంగక కాంతియు దేశ సేవ చేయవలెనని. నే నెట్లాచి కను రాజకీయములకు లోక వెనకటి క్రిందిమెట్టుకే నన్ను దిగి లాగుచున్నట్లు నేనిపుడు ప్రకాశించితిని. ఆనాడు మేయోహాలలో జరుపు సమిష్టి తా మంతరించిన కలగిరి కలగిరిందను తల ట్టుగాని నాదేశీయుల (మిలితరీయలు) సంఖ్య మిక్కిలి కొద్దిగా నుండినను నేను వెనుకటి కే నం ప్రార్థన తా మునుతోను ఆ రాష్ట్రముతోను అట్టహాసముతోను వారి నెదిరింపవలెనని. ఇట్టి వివరముల గూడ వార్తల్లివద్దకి ఆలంబించుట వాస్తవికతను కలిగించినది. మున్నగునా నాదేశీయ వాగ్దేశీయములను నాడెట్లు వాస్తవమున అక కుడనై వెల్లడించితిని. కార్యభారము మహాత్ములకు చేరదను

గణముగ మిలితరీయల గూడ మహాత్ములకు త్యాగము నొనర్చు నట్టియు మహాత్ములతో సన్నద్ధు లగునట్టియు దిన మెప్పుడు వచ్చునోదా యాశ్చర్యం అని ఎన్నియోసం తాదకములకు ఆకా భింములు కలుగుచున్న నుండె నేనానాడు విజనమున చాల చి. తిల్లివారుగూడ నిజమే. మేయోహాలలో నట్టి శుభదినాల భాగ్యులందఱు నకు నేను అనుభూత రి స్థితుల కన్నించితి నా? లేదు. నేనుకటిపాటిపాదము మరల నన్ను వేసిం చి నది ఇదికే ప్రజల మన్ననను గోల్పోయిన మిలితరీయల మరల న త్యాగముతో నిరసించుటలో నేనుగూడ చేరితిని. మిలితరీయలు ప్రత్యేకముగ నొకటియొక సభను జరుపు గోల్పో నేల అభ్యంతరమును కలిగించవలెనని నాటి ప్రాముఖ్యము తెలిపి అంతటితో నేనేల తృప్తిపాటి మిన్నకుండ గూడనని? అందుకు గూడ వారకాళి మియ్యోహాలో నెన్నడునూ నలునుండి కడలిపోయి నేను నేరొక సభ నేల జరుపగూడనని? కేర్తి శేఖరుల దైదుగారు నుడిచి నట్లు ఆభీన వాగదేశము చేరిన సారాబుద్ధిలనే రాజకీయములు నాకు చాల నున్నాడకరములయ్యెను. ఆ అలజడిలో నాకు వివేచనకాళి మే కలుగ వీలు లేనంతటి అవేళము కలిగినది. నేను ఒక క ర్తవ్యము రామనందనునియొక ప్రార్థన చేసినట్లును పిమ్మట పరిత్ర సరయూ నవీ తిరమున కే గి యి క నే ను. రాజకీయములను పునీతములుగ నొనర్చుకలెను. తేను వారి తృప్తిపరచు నని నిశ్చయించితిని. మేయోహాలలో నట్టి సంఖ్యకరవిజయములను జరుపుట రాజకీయముల పునీతము నొనర్చుటయేనా? విప్లవము నెట్టివ్యూల నొనర్చు ప్రజల ప్రశంస అధిముగ చేకూరునో అట్టివ్యూలనే నేను భరతఖండమున నొనర్చుటకు సంసిద్ధుడనై వాక్రమముగ ప్రోధములకు లొంగిపోలేనా? భరతఖండ మిక్కడ విప్లవం జరుగి తృప్తిపరచెను. ఒక భారత జాతీయ వాది సోదర దేశీయుడగు కలియనంటి భావతీయునివై కత్త్రు ప్రయోగ మొనర్చునట్టి భారతమహాత్ముల పాట గాకుండ సర్వ క్షయ భరతఖండమును కాపాడుగా.

నేను మరల ముందకును నేనుకుమరి నన్ను వందలించు కొంటిని. నేను బుద్ధిహీనులచే నభ్యసించిన పాశ్చాత్య విద్యావిధానము కలన వా క ల వడి న హానికర పాశ్చాత్య రాజకీయ కల్పనలను నేను వదిలించునో రాజకీయములను వదిలెనని నేను వాదనము చేసెదను. హిమాలయ పర్వతములకు నొక ఆశ్రమము కొరకు నే ను ప్రదేశ ఆశ్రమమును ప్రారంభించితిని. మేయోహాల విప్లవముగూర్చి ఒక దిన మంతయు సంతప్త దితుడనై చింతించియే ముందకును నేనుకుండుటకు నిశ్చయించితిని. మీరు ముందకును నేనునుల దిగి నాదేశీయ సోదరులనుగూడ వేదెదను. నను తుమిపుడని నా మిలితరీయ వాదులను ప్రార్థించెదను. నావలెనే దేశీయ తమ సర్వ క్షయ హానియ నాదేశీయ సోదరు లగు మిలితరీయలకు మహాభయము కలిగించుటకు నాకేమి స్వతంత్రముకలదు? "మిలితరీయలకు మహాభయము కలుగలేదు" అని గాంధీ మహాత్ముడు కడపటి కదేశమునొసరి కా రా గృహమున కే నను. నేనాపత్రికా దేశీయ నిరసనకును మాడలేదు. ఇప్పుడు యంగు యిండియా ప్రతిక వెనుకటి సంచితలను ఒక కర్తవ్యము సం చి

కలిగియున్నా వార్తల్లితో క్షణము చదువుచున్నాను. మిలితరీయల మనశ్శాంతికి భంగము కలిగించినందులకు నేను బహిరంగముగ తుమాపణ నొసంగగోరెదను.

మేయోహాల సభను యొప్పించిన ప్రధానపురుషునకు ప్రత్యేకముగ నొక తుమాపణ లేఖను వ్రాసితినిగాని అంతటితో నాకు తృప్తి కలుగనందున నీటిహిరణ్యలేఖను వ్రాసితిని. కా రా గృహవాసము నన్ను సిగ్గుచాటినవనిగా చేసినందులకు మూలము నేను కంటిసిండుచున్నాను. నాదేశీయులకు తుమాపణ చేపట్టటలో నే నెంతమాత్రమును సిగ్గుపడను. నేను ప్రభుత్వమునట్లు అసహాయవాదము న క లం చిం చి తిని. అట్టివిత్తు వారు నను కి కిం చి నం ది లకు నే నొక్కంత క్షమతో సం తరించుచున్నాను. ఆ ప్రభుత్వమునకు తుమాపణ చేపట్టి కిత్తీయ మునొనుటకు నే నెంతమాత్రము సంకోచింపను. మేయోహాలలో దయాకరీనాడనై నేను నెలంగిరింగలకు నా కెట్టిక్షమమును కలుగనక కాళిములేదు. మిలితరీయల నన్ను భూమి యిట్టి ప్రాయముడి. మరల్లి ప్రాయముడుకు కారణములను. ఈ అసహాయా ద్యమమున నేను సత్యమును దై ను నేరొకమునొచ్చియున్నాను గాని నాదేశీయులకు మిలితరీయలకు నొప్పించినందులకు సత్య తెరమును సాక్షిగా వారి తుమాపణగోరుచున్నాను. జాతీయ క్షయచే మామలకు కార్యమే నీవంత కార్యము. అట్టి కార్య మును మాపినందులకే నేను వారి తుమాపణను కోరుచున్నాను. వారు నన్ను తుమింతుని యానంచెదను. నేనువోరునలై నా విజయమును లోన నిమిడించుకొనవలెను. అ ని రం గ య్య యగారు వీడవత్రికకు వ్రాసిరి.

* * *

ఇండిపెండెంటు పత్రికకు ప్రకాశంగారుపంపిన తంతి వార్త

వరసాపునమునండి శ్రీయుత బంగులూరి ప్రకాశం గారు అలహాబాదు యిండిపెండెంటు పత్రికకు స్పష్టము (1-వ కేసీ) యిట్లు తంతివార్త నందిరి. "అలహాబాదు మేయోహాల సభను గూర్చి నేను పంపినతంతివార్త మై మీరు ప్రకటింప వివరములను చూచితిని. ఆ విషయమున మిక్కిలి నొప్పువాడును తెన్నుకు తమ ఆభిప్రాయము ను ప్రకటింప నలసిన పప్పుడు నా కంటి ఆ బుద్ధి గు చేశనవుడు. తన ఆభిప్రాయమును ప్రకటింప గూడ దను మీ సిద్ధాంతమును నేను గీటుననుచున్నాను. నేకసంబంధము లగు విషయములనుగూర్చి ఆభిప్రాయములను తెలుపుట మహాత్ముల జానుకునన్ను అధికారములయే నీవతుడుడు దేశ సేవకును గూడ కలదనియే నే నెప్పుడోకి యిప్పటికినిగూడ నమ్ముచున్నాను. నేనొక కర్తవ్యము నాయకుడని ఎన్నడును చెప్పకొనలేదు. నేనాతంతివార్త సంపుటలో నాయకత్వమును ప్రకటించు కొనుట నాయుద్దేశ మెంతమాత్రమును కాదు. నేనొక అబ్బుడ నగు దేశ సేవకుడ నగుటచే అది నావిధియని నమ్మి నే నాతంతి నడిపితినిగాని నామిగుల ఎడల నవచర్య సుఖపు నుద్దేశము నాకు కొనవలెనైదు. వారు దాని నవచర్యగా తలచుచో నిర్వివాదముగ నాతంతి రద్దుపరచుకొని వారి తుమాపణను గోరుటకు నేను కొంతమైన సంకోచింపను. పూజనీయు డగు నా మిత్రుడు రంగయ్యగారు వీడవత్రికకు వ్రాసినలేఖ 30 వ కేసీని స్వరాజ్య పత్రికలో గూడ ప్రకటింపబడినది. దాని కలన నా తుమాపణకే అనవరము లేకుండవలెయినది. సమయానుకూలము ధారాళముగ రంగయ్యగారు పత్రికాత్పాదమును కల్పిం దిండుచు నా లేఖను ప్రకటింతుట అసహాయాత్మక విశ్వాసి ప్రజలమయ్యెను. దేశీయముగూడ చేకూరెను. మీరు మీ ప్రధానవ్యాసమున నావై మోపిన నెవముల కన్నటికి రంగయ్యగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చియున్నారు. నాచర్య యుచియు గూడ సమర్థింపబడినది మీ రిదివరకు నిష్కరుణము మీ ప్రధానవ్యాసమున నావై మోపిన దైద్ర్యభరిము తారతమ్యపరిజ్ఞాన రహితము మున్నగువిధల నన్నిటిని యిపుడైన దయతో రద్దుపరచెదరా?

* * *

భారత శాసనసభలో చర్చ

ఈ సెప్టెంబరు నెల 7 వ తేదీన స్టేట్ కౌన్సిలులో ప్రధానమంత్రి ప్రసంగమును గూర్చి చర్చ జరుగును. నేతూగారి తీర్మానముకు కాలాతిత మైనందున దానికి చర్చికి ఆదేశముయే లేకున్నను దానిని సంగీకరింపవలెనైదు. కేలుగారు తమ తీర్మానము నుపసాదించెదరు. అది సిద్ధాంతాద్వయము ప్రకటించిరి.

* * *

శబ్దకౌముది

జేబులో నియుండవల చిన్ననిపుండు ప్రతి 1-కి యు 0-0.00
కాల నేమి - తియ్యనినవల. క్రొత్తది ప్రతి 1-కి 0-0.00
రంగ రాయవిజయము ,, ,, ప్రతి 1-కి 0-0.00
వివిక్ తపాలా ఖర్చు నేణు. వలయువాగులు:-
యన్. రంగాచార్యులు, మాంబలెము - పైదాపేట
అని వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

పంజాబు అకాలీల అరెస్టులు

గొప్పగలభా

31 క తేదీ వరకు పంజాబులో 2 గంటలకు 200 మంది అకాలీలు అరెస్టులను గురించి బయటపడింది. అకాలీలు మొదటిసారిగా అజనాలా వంటి యెద్దకు వెళ్ళగానే దీక్షామీమాసమును పోలీసు సుపరైంటెండు పోలీసు డి. వి. జి. యెడ అకాలీలు వెనుకకు పోయ్యగా అకాలీలు వెనుకకు వెళ్ళక ఎదుట మార్గము సరికట్టిన పోలీసు దళమును చూసి పోలీసు ప్రయత్నించగా జిల్లా మేజిస్ట్రేటు అజ్జును వెనక్కుటకు పోలీసు లాటిలలో కొట్టిరి. కావలసి అకాలీలు క్రింద పడిపోయిరి. 19 మంది గాయములు తగిలెను. కొంత అరెస్టులను వచ్చిన గాయ వారు మిస్సుకయ్యెడిరి. వెంటనే అకాలీలను మోటారు బండ్లలో తీసికొని పోయిరి తెలిసినది. ఆ బండ్లకు ప్రభుత్వ సంఘము వారి పంపియించెను.

గురజాగులలో నీటి అటాకేయ్యెను. నిడివిడి కొంతకాలం అకాలీలు మాత్రము వెళ్ళి వచ్చుచున్నారని గుంపుల నవటికి రానిచ్చుటలేదు. కొద్దికాలం వచ్చినచో వారిని వెంటనే తిరిమివేయుచున్నారు.

పంజాబు ప్రభుత్వ ప్రకటనము

గురజాగుల గురుద్వారము అజనాలా తాలూకాలో నున్నది. అగురుద్వారమును అకాలీలు 1921 ఆగష్టులో వశపరచుకొనిరి. మహంతు యిల్లును భూములును మహంతు పేరనే బిల్లులు చేయబడియిన అవి మాత్రము మహంతు సుందరదాసుగారి స్వాధీనమందేయున్నవి. 1922 ఆగష్టు నెలలో గురుద్వారమును 5 గురు అకాలీలు గురుద్వారమును గంటకాల ఉపయోగము నిమిత్తము ప్రభుత్వ సంఘమువారి అజ్జును సారము గురుద్వారము భూములలో నొక చెట్టును నరికిరి. తనచెట్టును అకాలీలు దొంగిలించిరి మహంతు సుందరదాసు గారు పోలీసులకు తెలిసిరి. ఆగష్టు 9 వ తేదీ 5 గురు అకాలీలకు అరెస్టు చేసి కేసుచేసగా వారికి యెరి నెలలు కఠినశిక్ష యందు జూర్యువాయును చేయబడెను. ఆగష్టు 22 వ తేదీని అమావాస్య మాస ఉత్సవమునకు వచ్చిన అకాలీలలో కొందరు సంఘమువారి సలహా ప్రకారము కొన్ని చెట్లను నరికిరి. మరల మహంతు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు తెలుపగా మహంతుపాత్రుల ప్రాణములు కాపాడుటకు కొంత పోలీసుదళము నరికి గురిపొగుటకు పంపెను. 23-24 తేదీలనుగూడ అకాలీలు చెట్లను నరికిరి. గూడదనిన మావలేదు. గాన పోలీసులు 110 మందిని అరెస్టుచేసి బొమ్మి దొంగిలినము అక్రమప్రవేశము చేసిరిని కేసుచేసిరి. ఇక్కడ ప్రభుత్వ సంఘము వారు అకాలీల సహాయమును కోరగా వారినుండి అకాలీలు గురజాగులకు వచ్చిరి. 25 వ తేదీ వరకు పంజాబు అకాలీల పోలీసులవై గాల్లుచేసిరి. పోలీసులు వారిని తిరిమివేసిరి. అపుడను దినమున అమృత్సరులో అకాలీలకుఁ దగ్గ ఉదయము సాగుం గామును సభలు జరిగెను. ప్రభుత్వ సంఘమువారు లాసభలకు వచ్చిరి. నీకులలు గురజాగులలో ఉద్యోగుల నెదిరింపవలెనని అసభలలో తీవ్ర ప్రసంగములు చేయబడెను. అందువలన ప్రభుత్వ సంఘ ప్రధానాధ్యక్షుల వైపున వ్యర్థములైన మందలాద్యోగులు చర్యలెరిరి. అప్పుడు దళ సభ్యులు బహుశర మహతలనుండి గారిని మరి 7 గురిని 26 వ తేదీని అరెస్టు చేసిరి. 25 వ తేదీని నాయకత్వము వహించి అకాలీలకు గురజాగులకు తీసికొని వెళ్ళిండుటకు కేసునింగ (పట్టా-లాహారుజిల్లా) గారికూడ వారంటు పంపిరి. 27 వ తేదీని కేసునింగు గారు స్వయముగ అమృత్ సరుకు వచ్చి పోలీసులకు లొంగిరి. 26, 27, 28 తేదీలలో గురజాగులలో అతీరియడెను. 31 వేలమంది అరెస్టు చేసిరి. వారిలో కొందరు మహంతుభూములలోకి వెళ్ళుచుండిరి. పోలీసులు వారిని తరముచుండిరి.

పోలీసులు చాల దౌర్జన్యములు చేయుచున్నారని అతి తీవ్రముగా ప్రతిఘటించెను. అట్టి దురాచరములు పోలీసులు జరిపింట్లు దొంగతనమువారికి తెలుపబడలేదు. అకాలీలు కావలెనని ముందుకు పోవుచుండుట చేత పలు సార్లు అకాలీలును అరెస్టు చేసి వారిని తిరిమివేయవలసి వచ్చినదిగాని పోలీసులు దౌర్జన్యముల కొనసాగించి రనుట కారణము లేదు. అకాలీల పరిమితముగ అమృత్సరునుండి లొంగిండుటలను అకాలీలను ముందుకు రానియకుండు నిరోధించుటకు చాలలలో పోలీసు దళములు బంపబడెను. వైలులో వచ్చువారినిగూడ వెనుకకు పంపివేయుట కేర్పాటులు చేయబడెను. అట్లు నిరోధించుటవలన చాలమంది కొంతముగా వెనుకకు పోయిరి. 31 వ తేదీని కొందరు తారకు

నండి బయలుదేరి పోలీసు దళమును చిల్చుకొని ముందుకు పోయిరి. పోలీసులు బయలుదేరి వారిని తిరిమివేసిరి. అకాలీలలో 18 మందికి దెబ్బలు తగిలెను. అసామెతములు కావని తెలియుచున్నది. అపుడంతట అరెస్టు కడగము గూడ నుండి గాని వారేమియును చేయలేదు. ఇపుడు గురజాగులలో సుమారు 10.0 మంది మాత్రమున్నారు. గురజాగుల చుట్టుప్రక్క గ్రామముల గురుద్వారముగా నుండి గురుద్వారముల కరువును పరిష్కరించుటకు దొంగతనమువారు క్రొత్తచెట్లనును ప్రాయించుచున్నారు. వారి నమరుతెలిసినచో వెండియా దొంగతనమునకు పంపెదరు.

గురుద్వారాసంఘమువారి ప్రకటనము

కొంతకాలం గురుద్వారాసంఘము సంఘకార్యదర్శి పిందూ పులిక కిటుల అమృత్సరునుండి ఆగష్టు 25 వ తేదీని వ్రాసెను. "25 వ తేదీని ప్రవాసమునాడు చాలమంది గురజాగులకు వచ్చిరి. గురుద్వారమున సభ చేయుటకు తావు లేనందున తొటలో సభ (దివాను) చేయవలసివచ్చినది. 22 వ తేదీ అమావాస్యనాడు గూడ తొటలోనే పెద్దసభ జరిగినది. ఇట్లు బయటకు క్రొత్త గాదు. గురుద్వారం పాపములు పరిశ్రమమును ఉపేక్షించి తొటలోనే జరిగినవిగానైతే పోలీసులద్యోగి బెట్టిగాను పోలీసులతో వారి కడుగులిది తొటలో సభ చేయుటకు దీక్షామీమాసమును కట్టివు తదని చెప్పెను. అతొట గురుద్వారము నకు చెందిన అరెస్టు నిదివరకు మామూలుగా సభలను గురునే యొందెను. ఈకారణము వలన గురుద్వారము నుండి వెళ్ళి గారి మోటారు వారికి అతని అనుచరులను యెద్దరు అకాలీలును ప్రభుత్వ సంఘము వారిని కమిషనరును అట్టి తెలిసికొనుటకు అమృత్సరుకు బయలుదేరిరి. అంతట గురుద్వారం పాపముతో గూడ నన్ను 30-40 మంది అకాలీలు అమృత్సరుకు వెళ్ళునదకు కొంతముందుకు తీసికొని పోయిరి. వారివై బెట్టిగాను క్రొత్త అకాలీలను వెనక్కుట్టుచు పోలీసులు కాట్టాపించెను. పోలీసులు కొందరిని కొట్టి గెంటి చేసిరి.

25 వ తేదీని గూడ పోలీసులు కొందరిని కొట్టిండున 26 వ తేదీని దాక్రులకు పోలీగావరులును గూడ వచ్చి యుండిరి. అనాడంతట పూర్వము బెట్టిగాని సందర్భించిన వారు భాగులు కొందరు అకాలీలవై గాల్లుచేసిరి. ఆగష్టు కొన్ని బెట్టిగానిని పోలీసులకును తగిలెను. కొద్దిగా ఒకరిద్దరు పోలీసులకు దెబ్బలు తగిలెను. పోలీసులు అందుకు తగిన ప్రతిక్రియచేసిరి.

మిమ్ముల వశము సర్కారు పోలీసునింగారును, యితర సేవకులను కిరీసుడి సుభము వారి అభిమానము బెట్టిగాని మోటారులో వచ్చి బెట్టిగాని దురాచరములను కలిగిన విషయ నిర్ణయింపించిరి. ఎందరూను పరిశ్రమమును నీడ నుంచు మని సర్కారు పోలీసునింగారు సుంతి (వాసి సుపగా సర్కారు పోలీసునింగారు) ప్రభుత్వము చెట్టునిదకు తీసికొని వెళ్ళిన దుక బెట్టిగాని కట్టి దురాచరములు కలిగినది. వారిద్దరిని అరెస్టుచేసిరి.

కేసు పోలీసునింగారు బెట్టిగానిలో మాటలాడగా అతడు తగినమాధానము చెప్పలేకపోయెను. అతొటలో సభ జరిగిన దానిద్రోహ ప్రసంగములు జరుగునని తలచిరి ననెను. అదివరకు సందర్భమునుండి పాతకాలనిమిత్తి మాతొటలో చెట్లను నరుకుచున్న పోలీసుల వెన్నడు సభ్యులకు చెట్లెడని దివ్యులొనెను. ఇపుడత సభ్యులుగా 5 గురిని పిల అరెస్టుచేసి కేసిందివరక కారణము చెప్పలేక పోయెను. అరెస్టు 40 మందికి దెబ్బలు తగిలినవి. కొందరికి బలమును వెచ్చులగూడ తగిలెను. ఒకను జీవించుటకప్పుడు తిసులంధములకు భాయాపటుములు త్వరలో ప్రదర్శించబడును. అట్లు దెబ్బలు కొట్టి గెంటి చేయువరకును అకాలీలలో కొక్కడనుకూడ పరిశ్రమమును వదిలిపోలేదు. అది 1000 మంది అకాలీలు పోలీసుల దౌర్జన్యమును కనులారముచున్నను తొటలెలకు పోయింది కొంతముగా మారుచుండి గాని లోనికి రాలేదు.

గురుద్వారము సంఘమువారి వశమైన సందర్భమునుండియు అతొటలోని చెట్లనే పాతకాలకు వాడుచున్నామి ననెను క్రొత్తగా జరిగిన అక్రమ మేమియునులేదు. సభలు తరచుగ జరుగుచునే యున్నవి. 22 వ తేదీని కడపటిసభ జరిగినది అపుడంతట పోలీసులుగూడ మండిరి. గాన ఉద్యోగులకే యాదురాగతములకు కారకులు. వార్యుచేయుట కేమికాణమో ఉద్యోగులకే తెలుపవలెను. గురుద్వారాసంఘమును అకాలీ ఉద్యమమును అదదేనయింపకే ఉద్యోగులెట్లు చేసియొందునని ప్రభుత్వ సంఘమువారు తలంచు చున్నారు.

వాడుభాగులు, సాధువులు పోలీసుల ఎత్తులు చాల మంది అరెస్టు చేయించిరి ఇదివరకే తెలిపిరి. అకాలీలు అరెస్టు కాబడుటకు ముందు సభలను వారికి తమ చేరువకు తెలిపి తెలుగా వెళ్ళి అరెస్టుచున్నారు. వారు దౌర్జన్యము చేయమని ప్రమాణముచేసి వెళ్ళెదరు. 25 వ తేదీని అకాలీలు రాళ్ళు వేయెదరు. ఎవరో ద్రోహము చేసిరి. అందులకు కోపవశి సంఘమువారు దాన్యులుగారు.

వాడుభాగులు, సాధువులు పోలీసుల ఎత్తులు చాల మంది అరెస్టు చేయించిరి ఇదివరకే తెలిపిరి. అకాలీలు అరెస్టు కాబడుటకు ముందు సభలను వారికి తమ చేరువకు తెలిపి తెలుగా వెళ్ళి అరెస్టుచున్నారు. వారు దౌర్జన్యము చేయమని ప్రమాణముచేసి వెళ్ళెదరు. 25 వ తేదీని అకాలీలు రాళ్ళు వేయెదరు. ఎవరో ద్రోహము చేసిరి. అందులకు కోపవశి సంఘమువారు దాన్యులుగారు.

విన్నవము

భద్రదు:—అంధ దేశమునందు కలితీలేని భద్రులు తయారుచేయుచున్న వారందరును నారు నేయుచున్న భద్రులబట్టబడినమును వ్యాపారపు ధర: ను ఈ క్రింది చిరునామాకు నెంబు చే వెలుప వేపుచున్నామి వీలైనవారు ధరలతో సమానాలగు గూడ బట్టలు ప్రయోజనకరము. ఇతర రాష్ట్రములందును నాంధ్ర రాష్ట్రమునందును గల వర్తకులకును విదేశులకును నాంధ్ర దేశపు భద్రుల రకములను వెలలను వివరములను వెలుపుట కీ ప్రార్థన చేయుచున్నాను. కా. నాగేశ్వరరావు, ఆంధ్రదేశ భద్రుల కాఫీదారి, 7, తిలకాబట్టిని, మదరాసు.

అఖిలభారతాజ్ఞాపంఘన విచారణ సంఘము

కలకత్తాలో సభ జరుగుట
విన్నవ (2 వ తేదీ) ఉదయము 9 మొదలు 12 వరకు మధ్యాహ్నము 3 మొదలు 7 వరకు సభ జరిగినది. మరల వెల్లెంబరు 15 ప్రాంతమున బొంబాయిలో సమావేశమై అరెస్టు పోర్టు నామోదింపుటకు తీర్మానించిరి. ఈ కారణము వలన తేదీను కొంతగా స్థాయి సంఘ సభను యూనెల 15 వ తేదీని జరుపవలెనను. కాన కేలిన ములవరకు జరుపకుండుటకు నూతనమోటిరాధ్యక్షుడును శక్తి బంధు చిత్తరంజనదాసుగారిని కోరుటకు సంఘమువారు విశ్వయించిరి. 1 వ తేదీ రాత్రి మాకిరి, బాక్రు అప్పారావు ధీర్జికి బయలుదేరి వెళ్ళిరి. సవ్యాకసంఘమువారికి సమాఖ్యు చేయుటకు వి. జె. పటేలుగారు 2 వ తేదీని బయలుదేరి యు వెళ్ళెదరు. 2 వ తేదీని కన్యా దుగ్గల్యంగాను చెప్పెటెరిని పండిత శైలూ, నాయకు, సమితుగారు అలసరాదుకు వెళ్ళెదరు.

బి అమనుగారు శవాచారసంప్రదము

మూలానానాచార్యువారి శవాచారిగార్ల తల్లిగారును బుద్ధులు నగు బి అమనుగారు శేషసంధ్యాన చేయుచు శేక సేన నొచ్చుచున్నారు. ఆమె 25 క్రొత్త భద్రులబట్టి సెప్పుచును దిగ్గర నుంచుకొందు. స్వనామగా వడకిని చూడతొ అట్లు నామయే చేయించెను. వారి స్వల్పపుకు చేతనుంచు కొనుట కేమికాణ చువన కేమియునాని తెలిసి. ఏదో తెలుట వై వాళ్ళ యిగునో తెలియదు. అపుడంతట వాళ్ళకువై కప్పుటకు భద్రులబట్టికొక ఏంజీబిట్టలైన కప్పుడు రమ్యభయము చే చేసి క్రొత్త భద్రులబట్టి స్వల్పపుకు ఇంకి చుంచుకొనుచుండ వని అవ్వమాం జడికెను.

పంజాబులో శిక్షలు కాంగ్రెసు ఉద్యోగులకు కఠినశిక్ష

బంటిలా కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులకు మహేంద్ర గోప సింగు, రతనచంద్రుగార్లు అమృత్సరులో చెయ్యి విష క్షి. శిక్ష వేయబడిరి.

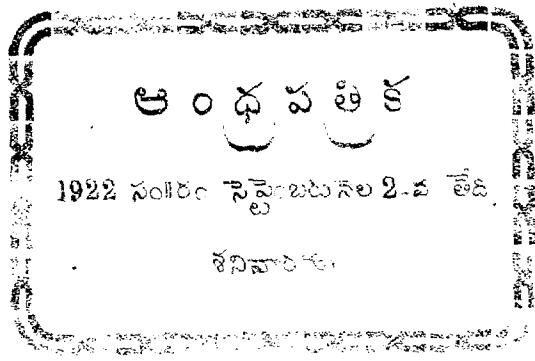
అతహారి గోవిందాచారిగారు తేరోగ్యము బాగుపడుట కడలారు తంతివార్.

కడలారు చెలచాలలో నున్న అతహారి గోవిందాచారిగారు గారికి ఆరోగ్యమిప్పుడు వెనుకటికంటె బాగుగానున్నదని వారి బంధువులకు తెలుపవలెనని చేతు మాకు కడలారునుండి తంతి వార్ల వచ్చినది.

మేలయిన స్వతేకీ
కత్తికట్టలు చాకులు
కప్పుతాళములు.
ఆంధ్రసాదనలచే చేయబడినవి. ప్రాశస్త్యపొంపును.
వెంటనే ధరల క్యాటలాగుకు ప్రాయము.
బి. వెంకటేశ్వర్లు సొండ్ కో
కట్టు అండ్ కాక్ షేర్స్ etc.
వెల్లూరు (గోవానెలలు)
తెల్లూరు అద్దెను: "ఇంద్రప్రస్థ" వెల్లూరు.

చందాదారులకు నిజప్రతి

దుందుభి సంవత్సరాది సంచికలు తయారగుచున్నవి. కాగానే వారములో పి. పి. మూలముగా పంపగలము. చందాదారులు వ్రాయ నవసరము లేదు. అక్కర లేని చందాదారులు తమ చందా నెంబరు నుదాహరించుచు ఆ సంగతి తెలియజేయ గోరు చున్నాము. అనవసర మైన పి. పి. ఖర్చులు తప్పవు. సంపాదకుడు.

రంగయ్యరంగారి

ఉదారబుద్ధి

రాజకీయ దృక్పథమునం దెట్టిమార్పు గలుగుచున్నదో కనుగొనుటకు సి. యస్. రంగయ్యరంగారి లీడరుపత్రికకు ప్రాసిన లేఖబట్టి గ్రహింపవచ్చును. ఇంతవరకు, సత్యమునకన్నను పక్షాభిమానమే ప్రధానమని ఎంచబడుచుండెను. పాశ్చాత్య రాజకీయదృక్పథము హిందూ జేశమునందును వ్యాపింప జొచ్చెను. గాంధీమహాత్ముడు రాజకీయరంగమున బ్రవేశించి, ధర్మ ప్రాధాన్యమును నిరూపించెను. ఏసందర్భమున నయినను మానవుడు పౌరబడవచ్చును. తప్పుద్రోవ ద్రొక్కవచ్చును. కాని తప్పును గ్రహించిన పిమ్మట, దాని నంగీకరించుట ధర్మము. అందుకు విచారమును జూపుట యగత్యము. అంతయగాని తా బట్టిన కుండేటికి మూడే కాళ్లని పెనగులాడుట యధర్మము. అట్టి యధర్మమును గాంధీమహాత్ముడు సహింపడు. గాంధీమహాత్ముడు తన తప్పిదమును గ్రహించిన, వెంటనే పశ్చాత్తాపము జూపును. దానిని సవరించుకొని వేరొకమార్గము ద్రొక్కెను. ప్రభుత్వమువారు గూడ కంటికి దద్దుమవలెగనుపించెడి తమలోపములను గ్రహించినపుడయినను, వాని నంగీకరించి విచారము జూపి సవరించుకొనుటకు మాగుగ, ప్రతిష్ఠను పట్టుకొనియుండుటచే, జేశపడినట్లు విషమమయినవి. మహాత్మునిమార్గమును ప్రభుత్వమువారు సుసంపరిచియున్నచో, హైందవసమస్య యీసరికే పరిష్కార మయ్యెడిది. అశాంతి దోలగిపోయెడిది. అలహాబాదునందు, లాయడుజార్జి గార్జిప్రసంగమునకు అసమ్మతి చెలుపుటకు మితవాదులు సమావేశపరచిన సభలో, రంగయ్యరంగారి తీర్మానమును ఉపపాదించుటకు అధ్యక్షుడు డంగీకార మొసగక బోయెను. ఈ తీర్మానమునందు లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగమునకు వందనములర్పింపబడెను. అసమ్మతి చెలిపెడిసభలో నీ తీర్మానమునకు తావు లేదని అధ్యక్షుడు పలికెను. కాని, లాయడుజార్జి గారి ప్రసంగమునుగూర్చి విచారించుటకుమాత్రమే సభ గూడియుండెనని రంగయ్యరంగారి ప్రభృతులు సూచించి అధ్యక్షునినిర్ణయము నంగీకరింప మనిరి. అంతట అధ్యక్షుడును మరికొందరు మితవాదులును సభను విడిచి లేచిపోయిరి. వేరొక అధ్యక్షునిక్రింద సభ సాగింపబడెను. రంగయ్యరంగారి తీర్మానము సభాసదులచే నంగీకరింపబడెను. రంగయ్యరంగారిచర్య పెన్నికల్గ సరియయినదా లేదాయనునది ప్రశ్న

గాదు. మితవాదులమనస్సును అనవసరముగ సంకోభపెట్టినటుల, రంగయ్యరంగారికి పిమ్మట దోచెను. సభలలో గలిగెడివిజయములు లెక్కగావు. ధర్మమునకెంతవరకు భంగముకలిగె ననునదియే ప్రశ్న. ప్రజలగౌరవము నిదివరకే గోల్పోయిన మితవాదులను ఇంకను అవమానించుట తప్పని రంగయ్యరంగారిహృదయమునకు తట్టెను. తమ యభిప్రాయములను తెలుపుటతో తాము ఓల తృప్తి నొందలేదు, తమకు సభలోమాటలాడుట కవకాశ మిచ్చినను అక్కడనుండి వెడలిపోయి వేరొకసభ నేల జరుప మయితిమి, అని రంగయ్యరంగారి ప్రశ్నించుకొనిరి. తమచర్య సంభాష్యముగ లేదనియు, మహాత్ముని యుపదేశమునకు భిన్నముగ నున్న దనియు రంగయ్యరంగారి భావించినపుడు, వారు తమకాణవేడుటయే ధర్మము. రంగయ్యరంగారి ఇటీవలనే కారాగృహమునుండి వెలుపలకు వచ్చిరి. అధికారవర్గమునకు వారు తమకాణ మెసగక శిక్ష ననుభవించియుండిరి. కాని ప్రజలలో నొకభాగ మగు మితవాదులమనములకు నొప్పి గలిగించినందులకు మాత్రము, వారు తమకాణ నొసగిరి. రాజకీయవ్యవహారములను ధర్మబద్ధముగ నొనర్చుటయే వానినిశ్చయము. ఈ నిశ్చయము కారాగృహమునందున్న సమయమున చేయబడెను. ఇప్పుడు మరల మహాత్ముని యుపదేశములను స్మరణకు దెచ్చుకొనిన పిమ్మట, వారి నిశ్చయము మరింత బలపడినది. నిరాకరణావలంబులు తమ విద్యుక్తధర్మమును నిర్వహించుటలో ఎంతమాత్రమును వెనుదీయ నక్కరలేదు. కాని, సాధ్య మగు సంతవరకు ఇతరులమనములకు నొప్పి గలుగకుండ ప్రవర్తించుట ధర్మము. అందు ముఖ్యముగ, ప్రజలలో నన్నిపక్షములవారిలోను హృదయపూర్వక మగు వైకృత్యమును పెంపొందించుట, వారి ముఖ్య ధర్మము. సత్యమును, అహింసయు మహాత్ముని యుద్దమమునకు ప్రాణతుల్యము లగుటచే, అందులకు ఎట్టి యవాంతరములు వాటిల్లినను వానిని తొలగించుట, అవశ్యకము. రంగయ్యరంగారి తమ ధర్మమును ప్రశంసార్హముగ నిర్వహించిరి. నిజమగు విజయము నిప్పుడు బడసిరి. మహాత్ముని మనోభావముల కనుగుణముగ నడచి ధన్యత గాంచిరి. లీడరుపత్రిక రంగయ్యరంగారి సద్భావమును గ్రహించుటకు మారుగ, వారిని నిరసింప దొడంగినది. రాజకీయవిషయములను ధర్మబద్ధముగ గావించు సంగతిని, న్యాయుండియా పత్రిక పరిహసించినది. రంగయ్యరంగారి మనోభావములను, ప్రాతవాసనలతో గూడుకొని యున్న న్యాయుండియా, లీడరు పత్రికలు గ్రహించుట దర్లభమయినను, మహాత్ముని యుపదేశరహస్యమును గ్రహించినవారి కవి విరుద్ధముగ గనుపింపవు. రాజకీయవ్యవహారములు ధర్మబద్ధముగ నుండవలె నని, చిత్తరంజనదాసు గారు ఉపదేశించియుండిరి. ప్రపంచ మీసత్యమును త్వరలో గమనింపకతీరదు. ఏలనప్రపంచాభ్యుదయము, ఈ సత్యము ననుసరించుటచేతనే చేకూరగలదు.

అకాలీ సిక్కులు

పంజాబు అధికారులు

అకాలీసిక్కు లనిన పంజాబు దొరతనము వారికి గట్టకుండుటకు కారణము విదితమే. సిక్కుపవిత్రస్థలములయందు వారి మతవిధులు క్రమముగ నెరవేరుటకై అకాలీలు కృషి సలుపుచున్నారు. పవిత్రస్థలములపరిపాలనమును మంచి స్థితియందుంచుటకై వారు పాటుబడుచున్నారు.

వారియందు జనించిన ప్రబోధము కేవలము సాంఘికము మాత్రమే గాదు. సిక్కుసంఘక్షేమమును మాత్రమే వారు గోరుటలేదు. జేశక్షేమమును గూడ వారు గోరుచున్నారు. వారిద్వష్టిని గాంధీమహాత్మునిచార్లనర్హింపన హా య ని రా క రణ మార్గము ఆకర్షించినది. జేశమోక్షము అసాధ్యము నవలంబించుటచేతనే చేకూరు నని, వారికి పొడగట్టినది. అందుచే వారు మహాత్ముని మార్గమున కభిముఖులై పాటుబడుచున్నారు. సిక్కుల శౌర్యధైర్యము లుపలిమూనములు. అవి లోక ప్రసిద్ధిగాంచినవి. కాని అహింసాపథమునందుగూడ వారిశక్తి వెల్లడి గావలసియున్నది. మహాత్ముని యుద్దమమునకు నుముఖులుగ నుండుటచే, అధికారుల కోపమునకు వారు గురి యయిరి. నిర్బంధములు వారిపై ప్రయోగింపబడ జొచ్చెను. అందుకు వారు చలించక, అహింసను విశవాడక, మిగుల ధైర్యముతో తమ ధర్మమును నిర్వహింప సాగిరి. కష్టము లధిక మయినకొలదిని, సానబెట్టిన మాణిక్యమువలె వారి గుణాశీతయము ప్రకాశింప జొచ్చెను. ఇటీవల వారిని కఠినపరీక్ష లెదుర్కొని నటుల వార్తలు చెలుపుచున్నవి. సామ్యోగనిరోధము నవలంబించి వారిలో పలువురు అరెస్టులకు లోనయినను, చార్లనర్హమునకు బూనియుండలేదు. లాహూరు నగరమునందు పౌరసభ గూడి, అకాలీల ఇంద్రియ నిగ్రహమును అహింసానలంబనమును కొనియాడెను. అక్కడిస్థితిని గనుగొనుటకు పండిత మదన మోహన మాలవ్యాగారు వెడలియుండిరి. పంజాబునకు ఇదివరకు తటస్థించిన కష్టసమయములందెల్ల పండిత మాలవ్యాగారు వెడలి, అక్కడివారికి హితమొసగి, వారికి పలువిధముల తోడ్పడుచుండిరి. ఈ మారును మాలవ్యాగారి సందర్శనము సిక్కులకు మనోధైర్యమును ప్రసాదించు నని నమ్మవచ్చును.

ప్రస్తుత విషమస్థితికి కారణము స్వల్పము. అకాలీల వ్యవహారములందు పంజాబు అధికారులు జోక్యము కలిగించుకొనవలసిన కారణము గనుపింపదు. గురువనమునందు అకాలీలుకట్టెలు గొట్టుకొని నందులకు, లేనిపోని గొడగోళమును అధికారులు జరిపిరి. శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధకకమిటీ వారు ప్రచురించినవిషయము జూచిన నిజసందర్భములు తెలియును. గురుద్వారాలో చోటుచాలక ఆవరణపుటలోటలో మతసమావేశము జరిగెను. ఇటుల జరుగుట క్రొత్తగాదు. ఇంతకు పూర్వము అక్కడనే ఆగస్టు 22 తేదిన పోలీసువారియెదుట పెద్ద సభయొకటిజరిగియుండెను. గురుగ్రంథమును ఊరేగించుచు తోటలోనికి దీసికొనిపోవుచుండగ, బీటీలను పోలీసు అఫీసరు అడ్డుపడినమావేశము జరుగగూడదనెను. తోట గురుద్వారాకు సంబంధించియుండగ, అటుల యాటంకపరుచుటకు పోలీసుఅఫీసరు కట్టి యధికారములేదు. గురుగ్రంథమునుతీసికొనిపోయెడి అకాలీలందరును దారుణముగ కొట్టబడి, తోటలో నుండి తరిమివేయబడిరి. అరెస్టులు కొన్ని జరిగెను. నలువదిమంది అకాలీలకు బలమగుదెబ్బలు తగిలెను. వారందరును నేల బడియుండిరి. ఇందుకు సంబంధించిన ఛాయాపటములుగూడ త్వరలో ప్రచురింపబడు నని తెలియుచున్నది. ఈపోలీసుచార్లనర్హమును వేయిమందిసిక్కులు వెలుపలనుండి చూచుచున్నను శాంతము వహించి యూరకుండిరి గాని, ఎట్టి ప్రతిక్రియను జరుపరయితి. గురుఉత్సవమునకు గావలసినకట్టెలను ఎప్పుడును గురువనమునుండియే దీసికొనుట యాచారమైయుండెను. ఇట్టి ఆచారమున్నను లేకున్నను, అధికారులు జోక్యము కలగించుకొనవలసినయవసర మేమియులేదు. తగాదా యున్నచో

అది సివిలుతగాదా యగును. కట్టలు కొట్టినంతకు అరెస్టు జేయుటలో నేమి, మతసమావేశమును జరుగిసేయక ఆటంకపరుచుటలో నేమి, అధికారులే తగవును ముందుగ ప్రారంభించిరి. అకాలీయద్యమము నడగదొక్కటకే అధికారు లీవనికీబూని దని, శిరోమణి కమిటీవారు భావించుచున్నారు.

తమ మతాచారములలో అధికారులు జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు, అకాలీలు సమర్థింపరయిరి. అందుచే కట్టల గొట్టుకొనుటకు వారు వంతుల వెంబడి వెడలి అరెస్టు గాబడిరి. అరెస్టును వరించిన వారందరును అహింసావ్రతమును నిష్కర్షగ నవలంబించి రనియు, పోలీసువారిపై రాళ్లు రువ్వినవారు వీరికి సంబంధించనిమండగిం ద్రైవరో ననియు, శిరోమణిసంఘమువారు స్పష్టముగ చెలుపుచున్నారు. ఈ తీరున అరెస్టు గోరి వచ్చినవారు ఒక్క అమృత సరపు అకాలీలు మాత్రమే గాదు. ఇతర ప్రదేశములనుండి సయితము అకాలీలు అమృత సరమునకు వచ్చి యుండిరి. అమృతసరము నకు వచ్చెడి అకాలీలపై పోలీసువారు దౌర్జన్యము నవలంబించినటల, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. అస్సాసియేటెడవెన్ను తంతివార్తలందు అకాలీలకు చెబ్బలు తగిలె నని తెలుపబడినది. పోలీసు వారు తమ లాటికట్టలన ప్రయోగించి రనియు, పలువురు భూమిపై వ్రాలి రనియు, పందొమ్మిది మందికి చెబ్బలు తగిలె ననియు వివరింపబడెను. పంజాబు ప్రభుత్వప్రకటనమును బట్టి సయితము, ఈ సంగతిని గ్రహింపవచ్చును. కట్టలకొరకు చెట్టు గొట్టినందులకు అధికారులు జోక్యము కలుగజేసి కొనినటుల, ప్రభుత్వమువారు చెలుపుచున్నారు. పోలీసువారు అకాలీలపై దీసికొనిన చర్యలు పత్రికలలో తీవ్రముగ నిరసింపబడెననియు, పోలీసు హింసను గూర్చి అనేకకథలు వ్యాపించె ననియు, ప్రభుత్వమువారింగీకరించుచున్నను, తమ కావిషయమై సమాచార మేమియు చెలియలేదని తెలిపిరి. వారందువిషయమై ప్రజల నేల యడిగి కను గొనరయిరో తెలియదు. దేశమున వ్యాపించిన కథ యంతయు కట్టుకథ యని, ప్రభుత్వమువారు సరిపెట్టుకొనుట కడవిచిత్రము. అకాలీలపై పోలీసువారు బలప్రయోగము గావించి రని ప్రభుత్వమువారింపుకొనుచున్నారు. ఈ సంగతిని పోలీసువారే అంగీకరించరట.

ఈ బలప్రయోగము ఏరూపము దాల్చెనో ప్రభుత్వప్రకటనము సూచింపలేదు. అప్పటి యవ సరములకు దగిన బలముకన్న నెక్కుడుబలమును పోలీసువారు ప్రయోగించి రని నమ్ముటకు తమకు కారణము గనుపించలేదని ప్రభుత్వమువారు చెలిపిరి. బలప్రయోగ మొంత యవసరమో, ఎంత కాదో కనుగొనుటకు ప్రమాణ మేదియో తెలియ కున్నది. ఇందునుబట్టి, శిరోమణిసంఘమువారు ప్రచురించిన వివరములకు ఆధారము గల దనుటకు సందియము లేదు. అకాలీలను కొండరకు 31-వ తేదీన పోలీసువారు బలవంతముగ చెదరగొట్టి రనియు, అకాలీలకు చెబ్బలుతగిలెననియు, ప్రభుత్వ ప్రకటనము సూచించుచున్నది. అకాలీలు నిరాయుధులు. అహింసావ్రతమును నిష్కర్షగ నవలంబించుచున్నారు. అట్టివారిపై బలప్రయోగము గావించుట, ఎంతయసభ్యమో యూహింపవచ్చును. మహాత్ముని ఆదేశమును నిర్వహించి, అకాలీలు హిందూ దేశప్రశంసకు ప్రాతు లగుచున్నారు. దేశమునందు దౌర్జన్యరాహిత్యము ప్రజల మనములలో నాటుకొనెననుట నిశ్చయము. ఎదుర్కొనవలసిన కష్టము లధిక మయిన కొలదియు, అహింసకు బల మధిక

మగును. గమ్యస్థానము జేతువరకు అహింసాధర్మమును ప్రజల లీరితిన కొనసాగించుచో, లోకమునకు మహాపాపకారము జేయ గలుగుదురు.

ప్రాతూరు పారిశ్రామికపు ప్రాజెక్టును విడనాడుట

మదరాసు ప్రభుత్వమువారు గుంటూరుమండలమునందు ప్రాతూరు ప్రాజెక్టును నెలకొల్పదలచి, అందువిషయమై చాలకాలమునుండియు యోచించుచుండెడి. పరిశ్రమల డైరెక్టరు వ్యవసాయముల డైరెక్టరుగార్ల యభిప్రాయము నీ విషయమై గనుగొనిన పిమ్మట, తామీ ప్రాజెక్టును విడనాడితి మని ప్రభుత్వమువారిపున ప్రకటించుచున్నారు. ఇర్రిగేషను ప్రాజెక్టుల గూర్చి యోచించుటయే యరుదు. వానిని నెలకొల్పుట అంతకన్న నరుదు. ప్రాతూరు ప్రాజెక్టు చరిత్ర నేడందిన ప్రభుత్వప్రకటనము చదివిన తెలియును. గుంటూరు తేనాలి తాలూకాలలో కొన్ని గ్రామముల రయితులకు వరిసాగునిమిత్తము నీటి సప్లయ జేయుటకు ప్రాతూరువద్ద నెకపంపిగుట్టవనున కట్టించు విషయమును ప్రభుత్వమువారిలోంచిరి. ఈ ప్రాజెక్టు 19768 ఎకరములకు బనికీవచ్చును. 1919-వ సంవత్సరమునందు వ్యవసాయపు డైరెక్టరుగారు తోటపంటల సాగుకు మాత్రము నీటి సప్లయ జేయుచో బాగుండు నని సూచించిరి. వరి సాగును దీనిక్రింద అసలే జరుగనియగూడదని, వీరు గోరిరి. వరిసాగుకొరకు ఉద్దేశింపబడిన ప్రాజెక్టుక్రింద, వరిని అసలే సాగుజేయ నీయగూడదనుట, కడువిరుద్ధముగ దోషకమానదు. అయినను, రివిన్యూ బోర్డువారు డైరెక్టరుగారి విచిత్రసూచన సంగీకరించిరి. ఈ భూములను పరీక్షించిన వ్యవసాయదోగ్యులు, చెఱకుపంట కివి పనికివచ్చుననియు, చెఱకుఫార్మిక్ రీనిక్యూడెట్టుట కనుకూలముగ నుండు ననియు, సలహా నిచ్చిరట. ఆ పిమ్మట ప్రాతూరు ప్రాజెక్టు నిర్వహణమును, తాతా ఇండస్ట్రీయల్ బ్యాంకువారు ఏర్పరచెడి పంచదార సంఘమువారికి బప్పగింతపెట్టుట కాలోచనజరిగెను. తామీ యీషనిని స్వయముగ నిర్వహింపవలయునో లేక తాతాసంఘమువారికి బప్పగింపవలయునో విచారించియభిప్రాయము చెలుపవలయునని తుదకు పరిశ్రమల డైరెక్టరు గారిని ప్రభుత్వమువారు గోరిరి. పరిశ్రమల డైరెక్టరుగ నున్న కాలను గారు యోచించి, ప్రభుత్వమువారిపనిని స్వయముగ నిర్వహించుటకు వీలుపడదనియు, తాతా కంపెనీ వారికి బప్పగింత పెట్టుటకును సాధ్యపడదనియు సూచించిరి. వ్యవసాయపు డైరెక్టరుగారి యభిప్రాయము గైకొనబడెను. వీరును ప్రాతూరు ప్రాజెక్టు చెఱకుపంట కుపయోగింపదను నభిప్రాయ మిచ్చిరి. తుట్ట తుదకు ప్రభుత్వమువారి ప్రాజెక్టును విడనాడిరి. 1919 సంవత్సరమునందు ప్రారంభమయిన ప్రాజెక్టు యాలోచనకు 1922 సంవత్సరమునందు తెంపు గలిగెను. మొదట వరిసాగు కొరకు నెలకొల్పదలచిన ప్రాజెక్టును, పిమ్మట తోట పంటలకొరకు నెలకొల్పదలచిరి. తుదకు అందున కును వీలులేదని అధికారులు సలహానియగ ప్రాజెక్టు నసలేమానివైచిరి. ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయమునకును పరిశ్రమలకును సహాయము జేయువద్దతి విచిత్రముగ గనుపించును. ఆర్థికములును కాల యాపనయు, మెండుగ నుండును. ఉద్యోగనిపుణులతో ఆలోచనలు పుష్కలముగ జరుగును. కాని తుదకు ఫలితమునందు మార్పు గనుపింపదు. వ్యవహారము ఎప్పటియట్లే నడుచుచుండును.

వాడియాగారు

వాడియాగారు మదరాసు వదలిన పిమ్మట వారి సంగతి యంతగ తెలియుటలేదు. బొంబాయి క్రానికలు వృత్తాంతము ప్రకారము వీరు అమెరికాలో నుపన్యాసముల నిచ్చుచున్నారు. వీరు గాంధీమహాత్ముని నిరాకరణోద్యమమును నిరసిం చుటతో కాలము గడపుచున్నటుల చెలియుచు న్నది. మహాత్మునియందోళన గూర్చి ముచ్చటిం చుచు, మహాత్మునియులు ఇండియాపై రాజ్యము చేయవలయుననియు, ఇందరను తమమతములోనికి బలవంతముగ కలుపుకొనవలయుననియు యోచించు చున్నారని, వీరు పలికిరట. కాని వీరియనత్యప్రతి పాదనములను అమెరికావారు నమ్ముచున్నటుల గనుపింపదు. సత్యముపై నాధారపడియున్న మహాత్ముని యద్యమమును అసత్యముల మూలమున నశింపజేయట అసంభవము.

డిలాహాత్య కేసు.

ఉభయపక్షములకును రాజీ కుదురుట.

తమభర్తను చంపినందుకు నష్టమునకై డిలాహాత్య కేసు నిలబెట్టెను నిన్ను మోక్షార్థమందు రాజీ వచ్చినట్లు తెలుప బడెను. డిలాహాత్య కేసు భర్త ప్రాణహత్యమునకై సింగంపట్టి కు మారజమిందాడువై తెచ్చిన యభియోగమునందు ఇరుపక్షములు సుగౌ. ప్రధానన్యాయమూర్తిని మధ్యన రిగ సంగీకరించిరి. కు మారజమిందాడు 2 లక్షలు చెల్లింపవలెనని గౌ. ప్రధానన్యాయమూర్తి నిర్ణయింపగా, కుమారజమిందాడు చెల్లింపజాలక పోయెను. అందువలన ఆరేడు తిరునల్వేలిజిల్లాకోర్టులో డిలాహా వెటివను దాఖలుచేసెను. తరువాత మరల రాయబారములు జరుగగా సింగంపట్టి కుమారజమిందాడు డిలాహాతికిని ఆమె కుమారునకును పరిహారముగా రూ 60,000 లనిచ్చెద నని యంగీకరించినట్లు తెలుపబడెను.

గౌ. ప్రధానన్యాయమూర్తిగారు ఆరాజీనామా కంగీకారము చెలిపిరి.

సింగంపట్టి కుమారజమిందాడుకుమారుని సి. పి రామ స్వామి అయ్యరు ఎల్. ఎస్. వీరరాఘవయ్యగారును డిలా హాతిపక్షమున న్యాయజేటు గ్రాంటుగారు న్యాయవాదు లుగ నుండిరి.

గ్రామోద్యోగులు

జీతములయందలి మార్పులు

రైతువారి గ్రామముల హెడ్కౌంటిజీతం విషయములోను పోషయిజీరి ఎస్టేట్ల గ్రామోద్యోగుల జీతం విషయములోను ఈదిగవ నుల్లెలు గావించబడినవి.

రైతువారి గ్రామములు

5 రూలు మొదలు 12 రూలవరకు జీతము పుచ్చుకొనుచున్న హెడ్కౌంటి కందరికి సుముగా 15 రూల చొ్ జీతం యియ్యబడును. 15 రూలు అంతకు మైదైన జీతం గలవారికి ఆభి వృద్ధి యేమియునుండదు. అందరు బ్రయూని యన్ ఆఫీసర్లు యికనుండి 12 రూలు జీతము నుపొందుదురు. అయితే హెడ్కౌంటి జమాబందీ అలెక్సన్స కరణములతోపాటే యియ్యబడును. గాని హెచ్చయ్యవలెదదు.

పోషయిజీరి ఎస్టేట్ల గ్రామములు

గ్రామమునపులు, కరణముల జీతములు ఈక్రింది వధుకు లను మార్పు జేయబడును.

ప్రస్తుతము 4.5 రూలు జీతమువారు 8 రూలు, 6 రూలు వారు 9 రూలు, 7 రూలు వారు 10 రూలు, 8 మొదలు 11 రూలు వారు 12 రూలు పొందుదురు. 12 రూలు అంతకుమించిన వారికి వృద్ధి గావించబడదు.

5, 6, 7 రూలు జీతమునందు నున్న అసిస్టెంటు కరణముల కందరికి 8 రూలు యియ్యబడును. 8, 9 రూలు పొందుచున్న అసిస్టెంటు కరణములకు ఆభివృద్ధిలేదు. 7 రూలు అంతకు తక్కువ జీతముగల బ్రయూన్ ఆఫీసర్లు అందరికి 8 రూలు యియ్యబడును. 15 రూలు వారు ఆభివృద్ధిలేక యథాప్రకార మునే యందురు. మడిగాడ్లకు ఆభివృద్ధి ఏమిన్నీలేదు. 5 రూలు అంతకు తక్కువ గైకొనుచున్న తలియార్లు, వెట్టిలు యావచ్చుండికి 6 రూలు యియ్యబడును. ప్రస్తుతము 7 రూలు అంతకు మైదైన జీతం పుచ్చుకొనుచున్న తలియార్లు వెట్టిలు ప్రమావన్ యియ్యబడెను. ఈఉత్తర్వు 15 ఆగష్టునుండిఅమలులోకివచ్చును.

జెం గా తు శా న న న భ చ ర్మ

రమేమో కానన సభ్యులను నేను ప్రార్థించి
దను. ఆ క్షణమునకు విశేషతతో నుండు
టలో నైపు మేమియును లేదు. క్షణము లేకుండ ప్రత్యక్షి
యును యిచ్చుచువచ్చినటు లుండుట ఆరాజకమగును. తిక్కా
నోపవాదకుల యుపన్యాసములన సభ్యులు వారినాట జెయి
లలో జరిగిన వ్యవహారము యీ నెలలందు నెలలలో జరిగినది 2
క్ర. తీయే విధిగా మైనది ప్రభు పడియుండవచ్చును.
వారినాట జెయి అటు కల్గినవచ్చినటు క
అనధికారియొక్క పోర్టు నాకద్దలదు. నాకద్ద నెలసాలయిన
స్వేచ్ఛరు దినలుగారి మే 11 క తేదీ రిపోర్టును గలదు. అందులది
పూరు నెట్లుజెయిలమున్నగుజెయిలలలో క్షణము చాల
అన్యాయముగ నుండెనయు, రాజీయియిడిల జెయిలకట్టు
బాట్లను భంగముగావించి జెయిలపరిసాలనము జరుగకుండ జేయ
వలెనని యుద్దేశించినటుల విలపించినది. జూను 27 క తేదీని
బకర్ గంజిజిల్లా మేజిస్ట్రేట్లకద్దరుండి యొకరిపోర్టు వచ్చెను. ఆ
నాకు జెయిలపని యేమియు లేకున్నను అచట అల్లరు లేమి
యును జరుగకుండ జూడవలయును. నిరాకరణవాది ఖైదీలందరి
చాలలక్షణకరముగ నున్నదనియు వారిని అణచివెట్టుట కష్ట
ముగ నున్నదనియు వారినాట జెయిలలో క్షణము లేకున్న
యెడల జెయిలలో అల్లరులు జరుగకుండుటకు అనునకు వాధ్యు
యుండదనియు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు వ్రాసెను. కమిషనరు జిల్లా
మేజిస్ట్రేటు రిమాంకులను ఆ గీకరించును, అదీవిజనులలో క్షాం
కముగ నుండుటకు ఆ జెయిలలోనే గాక

వాతావరణ సీత

1922-వ సంవత్సరం సెప్టెంబరు నెల 2-న శనివారము.

Table with 5 columns: Location, Temperature (Max/Min), Humidity, etc. Rows include various locations like Hyderabad, Bangalore, etc.

దక్కను, కర్ణాటకము, మైసూరు పర్యవేక్షణములందు ముఖ్యులు దట్టముగ నుండెను. దక్షిణమున స్వల్పముగ నుండెను. ఇతరప్రదేశములందు దోహదముగ నుండెను. దక్కను జాంబులందు దార్శిక తక్కువగ నుండెను. ఇతరప్రదేశములందు దర్శకముగ నుండెను. దక్కను, హైదరాబాదు, బాంబాయిలందు వేడి అధికముగ నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు తక్కువగ నుండెను.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్యం. వాతావరణ కార్యక్రమం.

ప్రైవేటు వారియొక్క పోలిక మార్పుచేయబడినది, యాకొరదాదెబ్బల వలన మితవాదాలు నివారణవాదులను తన ప్రకటన త్రిపు కొనుట కష్టమయ్యెననియు చెప్పిరి.

విప్లవకారుల కొనుగోలెనని తీర్మానించి దనియు, యాకొరదాదెబ్బల వలన మితవాదాలు నివారణవాదులను తన ప్రకటన త్రిపు కొనుట కష్టమయ్యెననియు చెప్పిరి.

రాయి హెచ్. సి. చౌధరి గారు, బాబు ఇంద్రావతి దత్తు గారి యువశ్యాసము తయ్యకములకల్పన మనియు, దత్తు గారి విషయములను స్వముగ జూచి యుండలేదనియు, గౌరవనీయ పురుషులు ఆచట నుండి విషయమును జూచినారు, దత్తు గారి యువశ్యాసము 3వ తాభావమునకు సంబంధించినదియు, అంతచేత తెలుగుభాషా పురుషులు తెలుగు శిక్షణమును గూర్చి ఒక వ్యాసమును జరిగి దనియు, వారు దేవనాగరియు లన్నియు వివిధముగానునవి, ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహణ ఉండెనను గాకయున్నదియు, తెలుగు శిక్షణమున్న దయ, కారణము పేర నిట్టి భూములు నావకలే ననియు చెప్పిరి.

రాయి యం. సి. మిశ్ర బహదూరుగారు అసహాయాద్యులు ప్రైవేటు ఆశా కా రాగములలో, 200, 400, గా విడివిడిగ నుండగూడదనియు, వారు స్వీయాభిప్రాయములకు బద్ధులై యుండినట్లు లకు కొరదాదెబ్బలు విధించుట (కూడదును, నిర్దయాత్మకము నని చెప్పిరి.

హుసేను పాషాదు సుప్రవాదీ గారిటుల చెప్పిరి: బారిసాలు తెలుగులో కొరదాదెబ్బలు కొట్టిన విషయమును గూర్చి యాలోచించుటకు సభాకార్యము నాపుటల కేసి నందులకు నేను బలపరచెదను. ఈ సమయమున మాదేశీయులకు గావించిన అన్యాయములకు గాన ఆగ్రహమును, అటునున్నది యీ భూమిపై నాడును దెలుపుచుండ చిత్తమును వ్యవహారం అధికార పురుషులకు దెలుపగల నున్నాను. ఈ శిక్షణము కొట్టు బాటు అనుపేరనే ఆభావతీయని గౌరవము త్యాగము గావించ బడెను. వారు నిస్సహాయు లగుటచేతనే గూడా యిట్టి అన్యాయములు జరుగుచున్నది. వారిమొదలను యెవరైనా వివరగ వా యని యే గ ద యిట్లు చేయుట సాధ్యమయెను? ఇట్టిభూమిలను ప్రభుత్వమువారు, ఉద్యమనాయకులయెడ వారు తెలుసుకొనియును భంగముగావించిరిని గావించుటను నేను తిరస్కరించెదను. వారు పనిచేయుటకు తిరస్కరించిరి, దేశము ఆ రాభ్యులు గ నెన్నుకొనిన వారిచే పగ తీర్చుకొను నధికారములను నేను తిరస్కరించెదను. ఇట్టిభూమిలను నిస్సహాయులను నుగ్గులును తిక్కున వారలను నిస్సహాయులు నగువారియెడలనే గావించబడును. ఇట్టివానిని ప్రభుత్వము పట్టించి యూరకుండెనని సిగ్గుగ్గు. మనము ఆతప్పులను దెలుపుట కిచ్చెయ్యెను. అటులేనీభాగమును పట్టించుకొనిననునది అంతకన్న తప్పు. మనకు ఆ తక్కు యెక్కు. మనము రాజకీయభూమిల సౌకర్యముల గూర్చి గావించిన తీర్మానములు భగ్నము చేయుచున్నది తప్పిందని ఊహించుట కలది నీ యుండెను. ఇక మీద నటుల యుండజాలము. ఈ సభలో నొక్కొక్క నెరవేరుకొను గల్గు నవిభిన్నమై యుండెను. ఒక తెంపకునను ప్రభుత్వమునకు భగ్నముతో సహాయము చేయుచుండ ఆప్రభుత్వము మనకొక్కొక్కలను చూచిచి వేయుచుండును. ఈ జెలులు అధికారము గాన ఆర్ అయిలో రహింగారాగ్రహంబు మార్చి వేసిరిని వినుట కంతయు విచారము గ నున్నది. అయిన అధికారము క్రింద నున్నవాళ్లు భారతీయులగువారును భంగము గలుగజనుకొంటిమి. ఎవ రాయధికారమును గల్గియున్న నేమి యాసభలో నెవ్వరును విమోచకారియు, దేశమునిచ్చివేయవలెననియు చెప్పినవారిని, సంకల్పవేది, దెబ్బలు కొట్టి యెన్నున్నది యా బాధలు నెట్లు సహించజాలరని తెలుపబడును. ఇట్టిభూ రకారముల వదిలివేయవలయును కైది పుట్టెను నటమాల ముచేతనే యిట్టి శిక్షల విధించి రని గొంపినియభ్యులు చెప్పి నున్నారా? అట్లుయినచో ప్రభుత్వముయొక్క మనశతత్వమును వారే మెచ్చుకొనవలయును. ప్రభుత్వమువారు క్రూరత్వము నకును, శిక్షణమునకును భేదముగ నున్నారేనని వారిని తమ దేశములో రాజకీయ కమిటీలను వలెనే యేకాంతవాదశిక్షకు బంధించు. వారి రాజకీయ కమిటీలను జూచియులనే వీరిని జూడనిండు, అప్పుడు వారు శిక్షణకు కట్టుబాట్లకు భంగము గల్గెననిగాని, మేము, వైచ్యమునకును గౌరవభంగమునకును సిగ్గుతో నుండిపోవుట గాని కష్ట ముండనేరదు.

శ్రీయుత లంకనాధచౌధరి గారు ఇంగ్లాండులో ఆచరణలో లేనపుడు యుండియు తెలుగులో కొరదాదెబ్బలు కొట్టుట సాధ్యమేనని చెప్పిరి. రాయిసిరాజ్ చంద్రదాసుగారు ప్రకటన తా మిదివఱలో కొందరు యువకులు తప్పుదారిని పోయి తెలుగుకట్టుబాట్లకు భంగము గావించుచున్నారని చెప్పినపుడు యాఅల్లికి కారకులకు నానాకులను తొలగింపుచునని సలహానినగా ప్రభుత్వము వారు వివేచనయు ఇచ్చెను రాష్ట్రపతియొక్క తెలుగులో అమానుషకృత్యములు జరిగినట్లులు చెప్పిన నవిద ప బారిసాలు తెలుగునుండి కొందరు ఆ సహాయాద్యులు

యితర తెలుగులలో గూడ కట్టుబాట్లు యుటకు ప్రయత్నించుటకు వలెనని ప్రాసిరి. ఆరిపోయిన ప్రభుత్వమువారు అత్యున్నత శిక్షలను రని పుట్టు లేకేభవించుచున్నను, ఆరిపోయిన వారిసాలు తెలుగు నూపరించెడల యువ కలకత్తాకు విలచి జెయుట కిష్టములను, అట్టిసంగతులు జరుగుటకు కారణములనును దెలుపుచునీ కొరిరి. రాజకీయ ప్రైవేటు పని చేయునను నూపరించెడల మచ్చిసపుడు నిలుచునని జెయుటకట్టుబాట్లు తిరస్కరించుచుండి రని నూపరించెడు దెలిసెను. చేయవలసిన శిక్షలన్నియు నాయెను. కొందరు యాశిక్షలకు బుద్ధితెచ్చుకొనిరి. చుట్టొందరు యభ్యుభకారముండిరి ప్రియజూచి యితరప్రైవేటు దెలుపుచుండిరి. బారిసాలు తెలుగులో అనేకవిధముల ఘోరతెరులుల జేసినవారు గలరు. వీరిలో నివాళిగణించి ప్రైవేటులకు నడిపోవుటకు వడకెట్టుటకు కలుగెను. తెలుగునూపరించెడల ముదకు కొరదాదెబ్బలు కొట్టుట కధికారము గావలెనని కొరుకు భవవాయెను. ఆరహయోద్యమ ప్రైవేటు ప్రత్యేక శక్తివలెనెద కొరదాదెబ్బలు కొట్టు కదని ప్రభుత్వమువారు త్రిపు చేసిరి. మరి అల్లశిక్షయవారల వడకనుగూర్చి వివరణల బంపుచు ప్రభుత్వమువారు నూపరించెడలను గొరిరి. జూలై 21-న తేదిని నూపరించెడల యీ భూమిలను సరిగా పనిచేయునట్లు కొరదాదెబ్బలు తివలసినవని వారలకు దెలియ జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు రధికారమిచ్చిరి. నూపరించెడల అధికారమును ఉపయోగించుకొనెను. మొదలు జూలై 25-న తేదిన కొరదాదెబ్బలు కొట్టుటచేసి, అప్పటికి భూమికి హెచ్చరిక జేయుట చేసి, అప్పుడే ప్రత్యేక తరగతి భూమిగాదు. సామాన్య సేవుడు. 25-న తేదీ మరల పని జేయలేదు. ఇంకొకసారి హెచ్చరిక జేయుటచేసి, ఇంకను తిరస్కరించెను. అప్పుడు కొరదాదెబ్బలు పొందించెను. అయిన చాత్రపు కాగితము నందు అయినకు 19-యొద్దని యుంచి ఆగోగ్యము గలదనినా, సామాన్య రకం నిరాకరణవాది యనియు 319 నెక్కును క్రింద (గొంకతనము) నూపరించుట కనిశిక్ష విధించబడినది నీ యె తెలుపుచున్నది. ఇతరశిక్షలన్నియును కానిదే యాకొరదాదెబ్బలు కొట్టుటచేసి యనుటకు పలుకెను. ఇట్లే యితరులనియములో గూడ మిగిలిన అన్ని శిక్షలును అయినవినచే కొరదాదెబ్బలు కొట్టుటచేసి పీలుసామాన్య సేవులక్రింద శిక్షించబడిరి. వారలని రాకరణకార్యక్రమములో పనిచేసినందుకే శిక్షించబడిరి. కాని కొరదాదెబ్బలు పొంది సామాన్య సేవులక్రింద శిక్షించిరి జెయు బుగోడులో నున్న అన్నివిధముల శిక్షలను జెయు అధికారము పరిశుభ్రమేనని చూచిరి. వీరిలో నిద్దరిని జూడెను. శిక్ష కొరకు కొరదాదెబ్బలు పొందుటకు బంపగా జెయు లలో మూడునెలల కష్టపుపని జేయుటకు సంపాదిరి. మరల పనిచేయుటకు వారు తిరస్కరించిరి. ఒంటిమీద దెబ్బలు కొట్టుటయే జెయు కొనుటో చివరకు దెలుపబడిన శిక్ష. ఈసభలో సభ్యులిట్టి శిక్షను పట్టించు రన్నమాట నాకు దెలియను. కొరదాదెబ్బలు కొట్టుట చాల భూగ మని యనుకొన నపుడే యింగ్లాండులో నెంకులనున్న వానికుల నున్న కొరదాదెబ్బలు నిర్దుతో కొట్టుచుండెదవాడు. ఇప్పటికిని యింగ్లాండు తెలుగులో ఇదివరకునున్నది. కాని రాజ్యాంగ మంత్రిత త్రిపు గావలయును. ఈ శిక్షకు గడంగుట చాల అరుదు. ఇండియాలో కొరదాదెబ్బలు కొట్టుటలేదు. తెలుగులో దెబ్బలు కొట్టుట అర అంగుళము మందముగ నుండును. అటులనున్నదిని పరిశీలించుటకు అర అంగుళం వెడల్పు రంధ్రమును జేసి, అందులో యుండ ఆకట్టు మార్చి అది అంతకన్న మందపుడి గాదని పరిశీలించెదను. అట్టి పరిశీలనలో దెబ్బలు కొట్టుటకు త్రిపు విచ్చిసపుడు ఆ కొట్టుటకుల వజ్రము చూచగాను చెప్పి నటుల జేసామును ఆత్మయు వివాళి మొందునని నేను అంగీకరింపజాలను. యూరోపియులకు ప్రైవేటు నుపయోగించుట యిష్టము. ఏల ననగా అది ప్రివేటుస్కూళ్లలో శిక్షణము చేయుటకు వుపయోగించబడును. బడివెద్ద ఆ ప్రివేటు స్కూళ్లలో యీ ప్రైవేటును పట్టుకొని శిక్షణమునకు భంగము లేకుండ జూచుచుండును. తెలుగులో కొరదాదెబ్బలుశిక్ష లేకుండ జేయుట మీకు సంకోచముగ నుండును. కాని తెలుగుకట్టు బాట్లకు భంగము కలుగునటుల ఆపని జేయరాదని నేను సభ్యులకు దెలుపగోరెదను.

ఎ. సి. దత్తా గారు ఆచరణలో దత్తుగారు కొరదాదెబ్బలు కొట్టుట ప్రారంభమయి ఆశిక్ష జెయుట కిలగాని, తెలుగులోగాని తిసి చేయలేదనియు, తెలుగు కీల చాలవరకు అసహించెదననియు, ఈ తీర్మానచర్య చాల సులభమని దనియు చెప్పిరి.

జూబులు

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా జాతీయసంఘము

ఆగస్టు 21 వ తేదీన కొత్తూరులో జరిగిన కార్యనిర్వాహక కమిటీ సమావేశములో ఆగస్టు 9 వ తేదీలోపుగా తాల్దా పూడిలో జిల్లాసంఘసభ జరుగుటకు తీర్మానించిరి. ఈ సమావేశము చిత్తూరులో జరుగగోవు ఆంధ్రరాష్ట్రమహాసభా అసెంబ్లీ ముఖకును ఆఫీసు కార్యమున నిలుపు చేయడమైనది.

2. చిత్తూరులో సెప్టెంబరు 23, 24, 25 తేదీలలో జరుగగోవు రాష్ట్రమహాసభకు గ్రామకాంగ్రెసు సంఘములు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొని సెప్టెంబరు 9 వ తేదీలోపు జిల్లాసంఘ కార్యాలయము ఏలూరునకు తెలియపర్చవలయును.

యస్రమిల్లి. మంగయ్య, కార్యదర్శి.

వటుమట్ల గ్రామ కాంగ్రెసుసంఘము

కుమారు వెంకట్రామయ్య, రాయచు గంగయ్య, వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి గార్లు ఆస్పత్రిలో కొంత నివాసార్థమై ఏదో గ్రామకాంగ్రెసు సంఘములు ఎంతవరకు కృషిచేసినవో ప్రతికామునియైన వెల్లంకి కేశవయ్యగారు, చెబువాడ తాలూకా వటుమట్ల గ్రామకాంగ్రెసుసంఘము ఏర్పడి వారణాశ్రమై జేసిన పనిని వివరించుచున్నారు.

ఆస్పత్రిలో కొంత నివాసమునకై నాలుగుగంటలు గానించియుంటిమి. దయానాథ్య కొంచెముగరించి వారి ప్రత్యేక నివాసములకై బోధించియుంటిమి. ఒకగంటకు ధన్యాడ రామచంద్రరావుగారు వచ్చి ఆస్పత్రిలో నివాసార్థమై తమ గురించి బోధించియుంటిరి. ఆస్పత్రినుండి మొత్తముమీద మా గ్రామస్థులు ఆస్పత్రిలోను పాటించుటలేదు. మునుపులేని భావి సౌకర్యము ఒకటి వారికి కలిగించబడినది. కేతనేయగట్టి ఒకనికి ఒకవగ్గము నువీతముగా నిచ్చియుంటిమి. వారందరు కాంగ్రెసు సంఘముందు సభ్యులుగా చేరిరి. కొంతమంది ఛాందసులు నన్ను నన్ను మరకొందరిని ప్రత్యక్ష నిదర్శనముల ద్వారావడము బహిష్కరించి యుండిరి.

గోవిందరాజు వెంకటేశ్వర రావు

పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా జాతీయసంఘము

పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులు జలెకా రులో 24-8-22 తారీఖున న-రా-రా-శ్రీ ధన్యాడరామచంద్రరావు పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయి యాక్రంది తీర్మానములను చేసిరి.

(1) ఈ క్రిందివారిని రాజోపు చిత్తూరు ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభకు యాజమాని ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనడమయింది.

(1) డాక్టరు ధన్యాడ రామచంద్రరావుగారు, (2) నూకల వీర రాఘవయ్యగారు, (3) కాటగడ్డ రఘురామయ్యగారు, (4) నల్లూరు పావయ్యగారు (5) కంకర వెంకటేశ్వరరావుగారు, (6) మేముల వెంకట్రామయ్యగారు, (7) సాళు రామకృష్ణయ్యగారు, (8) చొద్దనపల్లి శివరామయ్యగారు, (9) నెదర్ల వెంకట సుబ్బయ్యగారు, (10) కావమాను లక్ష్మయ్యగారు.

(2) ప్రతిపక్ష గ్రామసంఘములవారును చిత్తూరులో జరుగగోవు ఆంధ్రరాష్ట్రసభకు తమతమ ప్రతినిధులను వెంటనే ఎన్నుకొని సెప్టెంబరు మొదటివారములో జిల్లాకమిటీకి రిపోర్టు చేయ ప్రార్థితులు.

(3) రాజోపు ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభకు అధ్యక్షునిగా శ్రీయుక్త లక్ష్మీకామయ్యగారిని ఏకగ్రీవముగా ఎన్నుకొనడమయింది.

(4) గుమ్మడపు సత్యనారాయణగారి స్థానే శ్రీయుక్త నల్లూరి బాపయ్యగారిని జిల్లాసంఘసభ్యునిగా ఎన్నుకొనడమయింది.

(5) జగ్గయ్యపేట వద్దములకు తనిఖీచేసి అక్కడి పరిస్థితులను రిపోర్టుచేయుటగాను, (1) నూకల వీరరాఘవయ్యగారిని, (2) తాడేపల్లి వేణుగోపాలరావుగారిని కోరడమయింది.

(6) మండల ఖద్దరకాళాడికారిని, కాళకు ఏన్నరచుటగాను, ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖద్దర కాళవారు (వాసినలేఖను ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించడమయింది.

(7) ఆంధ్రరాష్ట్రఖద్దర భండారము వారిగాను వెజవాడలో మగ్గములను పెట్టించుటకు; పశ్చిమజిల్లా జాతీయసంఘమువారు పెట్టుబడి పెట్టిన రు 600 ల వై చిల్లరను తిరిగి యీ సంఘమునకు యిచ్చుటగాను ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీవారిని కోరడమయింది.

(8) ఈ సంతకరము యంతరకు తిలవ స్వరాజ్యనిధికి సాయమొనర్చిన జిల్లావాసులందరిని అభినందించడమయింది. వాగ్ధత్తులు చేసినవారు వెంటనే జిల్లా కమిటీకి పంపుటకు ప్రార్థితులు.

(9) జిల్లాలో కొన్ని భాగములలో ప్రతినేయుతరణమా సన్నచయింది. కొన్ని భాగములలో నాశనమయింది. కాబట్టి కొద్దిగనో గొప్పగనో, యింటిపెళ్లలోను, చేలయందును ప్రతిన వెంటనే వేయించుటకు జిల్లావాసులందరిని కోరడమయింది.

చెబువాడ } తాడేపల్లి వేణుగోపాలరావు, సెక్రటరీ.
80-8-22 }

తాలూకా భోర్లుల యెన్నికలు

(1) గుంటూరు జిల్లాలో నన్ని తాలూకాలో భోర్లు యెన్నికలు వచ్చేసేల జరుగుచున్నవి. ఇదవరకే భోర్లులో ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన సభ్యులచే భోర్లు పరిపాలన జరుగుచున్నయిది. ఇటు సభ్యుల నిర్ణయించు అధికారము ప్రజల చేతులయందుంది. ఇదియొక శుభసూచకమే. కాని ఎంతవరకు ప్రభాధికారము చెల్లినో చూడవలయున్నయిది.

(2) ప్రతి తాలూకాలోగల ఫిర్యాలువారిగా ఎన్నికలు జరుగవలసియున్నది. ఆయాఫిర్యాలులోగల ప్రజలు సమర్థుల నెన్నుకొనవలసి యుండును. అందు యిదివరకు ప్రజాసేవ జేయుచు రాజకీయ విషయములయందు పాటుపడి యెత్తు వృత్తులు లేక యెల్లప్పుడు ప్రజాసేవ జేయగల ధైర్యవంతుల నెన్నుకొనవలెను. అంతయొకని కంటెను చెప్పి కాలము గడుపువారిని యెన్నుకొనరాదు.

(3) ప్రతిఫిర్యాకును 10, 12, 16 కన్నయెక్కువ మంది అభ్యర్థులు (కేండిడేట్లు) నిల్పియున్నారు. వోటర్లు మోసపోక నెమ్మదిగా విచారించి ఎవరివలన ప్రయోజనముకలదో యొందించి గుణగణములరసి ముందు వచ్చి చూచినారనే మాటలకు మోసపోక వాగ్ధాన మిచ్చి వాసుడే మాటల తలపెట్టక మీ చేతిలో నున్న హక్కును బ్రాతిగా వినియోగించ ప్రార్థితులు. ప్రతివారును అల్లిబిల్లిమాటలను చెప్పుచు తిరుచు తిరుగుచు "వారు రాదు వారు ఆ ఫిర్యాకు పోమింద నేనే యిచ్చుటందును" అని చెప్పు మోసగాండు వెక్కిరిండు బయలుదేరుదు. ఆ మోసగాండ్ల మాటలకు పోటికొక కేవలము జేకమునకై పాటుపడువారికి తమ వోటు నిచ్చి వోటుకు గౌరవము నిచ్చి దేశ గౌరవమున కాపాడుదురుగాక.

(4) ప్లిడర్లు కొందరు యాభాసముల నాశించుచున్నారు. కాని వారలలో తమ వృత్తిని వదులుకొని ప్రజాసేవ జేయ సంకల్పించుచున్న వారందరి యెడ అట్టివారి యెన్నుకొనుట మీ విధి.

ఈ భోర్లును ప్రజాయత్నముచేయుచున్నారు. గాన యీ సమయము విడనాడక ప్రజాసేవకులు వెంటనే ప్రయత్నములు చేసి వారివారి ఫిర్యాలులో సహాయముచేసి అసహాయవారులనే సభ్యులగుటకు పాటుపడవలెను. జిల్లాసంఘమువారు అసహాయ వారులకు సహాయ మొనర్చుచు తమ విధ్యక్తమును నెలసేర్పు దురుగా! తాలూకాసభలు, ఫిర్యాసభలు గ్రామసంఘములు యీ సమయమును విడనాడక తమ ప్రయత్నములు సల్ప ప్రార్థితులు.

అసహాయవారులు భోర్లులో సభ్యులయి భోర్లు పరిపాలనను చక్కబరచుటకు ప్రయత్నములు జల్పదురు గాక!

న-రా-శ్రీ, పున్నవ లక్ష్మీనారాయణ, మాదభూషి వేదాంతం నరసింహాచార్యులు మున్నగు సహాయ నిరాకరణవారులు గుంటూరు తాలూకాభోర్లను ప్రయత్నములు జల్పిచున్నారు. నేను, మది వెంకటసుబ్బయ్య (తేస్లిగారు, గుంటూరు ఫిర్యాకు నిలబడియున్నాము. వోటర్లు వెక్కిరింపండి గలరు గాన యెల్లరను చూచుట సాధ్యముకాదు. అదిగాక వోటర్లు వారంతట వారే వారి కర్తవ్యమును గుర్తొని మాయద్వయమునకు తోడ్పడుదురు గాకయని వినయపూర్వకముగా ప్రార్థించు చున్నాను.

చట్టి నరసింహారావు,

గుంటూరు.

బ్రాహ్మణ నింద

ఈ క్రింద క్రింద రైతుపత్రిక (వాసిన వాతలు నాకంటి బ్రాహ్మణేతరులకే గోత్రపుట్టించుచుండ ఇక బ్రాహ్మణులకు పరమాగ్రహము కలిగించుచునుటలో హాశ్చర్యముండదు. ఎన్ని శతాబ్దములక్రిందనో అరణ్యములలో నుండెడి వృద్ధతాపముల తాటాకులలో వ్రాసిన వాతలలో కొన్ని అసంబద్ధములును నుండుగాక. వాటికై ఆయావ్యక్తులను సాధించు టొప్పుగును

గాని అట్లుగాక బ్రాహ్మణసంఘమునంతటివై పగబూనుదు. వారిని స్మృతులను చేయుదు. సోదెలోనికి గూడా రాకుండ చేయుదు. అని రైతుపత్రిక హిత మొసంగుట సామాన్యము శుద్ధ తామసభావమును వెల్లడించుటయే యని యెంచుచున్నాను. ఎట్టి లక్షణములు గలవాడు బ్రాహ్మణుడనియు ఎట్టి లక్షణములుగలవాడు హూద్రుడనియు ధర్మశాస్త్రములందు జెప్పబడెనో రైతు పత్రికకు గోచరించినవో ఇంటికి పరువపు (వాతల కవకాళమే యుండెడిదికాదు. రైతు పత్రిక ఆహ్వామునకు మూల కారణము వనభృత శాస్త్రముతో నోవును. మనువునకు పూర్వము ప్రజలలో లేగిన కట్టుబాట్లు లేక కేవలము అరణ్య కులుగా నున్ననీతిలో అప్పటినిట్టి ప్రజలలో వారివారి గుణగణములనుబట్టి చాతుర్వర్ణములు ఒకరివై నింకొకరు తారలల్లవండుటకుల కలెన నిబంధనలు యే వ్రచియుండును. ఎటువును నీచియోనిసంజాతులు సహితము వారి వారి యోగ్యతని బట్టి బ్రాహ్మణులుగా పరిగణించుటదెనబడుట పురాణములలో ననేక నిదర్శనములు గనిపించుచున్నవి. విశ్వామిత్రుడు జన్మచేత్తు తిరుడయ్యును బ్రహ్మబుష్టియయ్యెను. ఇది వ్యాధి వాత్సీకాదుల పూర్వవృత్తాంతములను ఇట్లే చెప్పుచున్నది. అట్టి వారిని యోగాభ్యాసాదులు చేయకుండ అట్టి బ్రాహ్మణులుగాని లేక రాజులుగాని నిర్బంధించుటల గానరాదు. ఇతిక్లో ప్యాను అయిన వాడు వైక్లానున కట్టి ప్రమాదక చేయబడుచుండెనో అట్లే తగుయోగ్యతలు గలిగియున్నవో కడకు ఛాదాచని వైక్లాను ప్రజలు గౌరవించుచుండింపట నిర్ణయ జాంశమే. కాశీపట్టణములో మూలపత్తెయి దు కమాయి అగడి పెట్టుకొని శివించుచుండెడి ధర్మశాస్త్రధుడను కిశోరవయ్యెద్దకు సద్రాహ్మణుడగు కొకడు జ్ఞానోపదేశము నిమిత్తము విశ్వేశ్వరనిన అశ్మమేమి! అట్టి పురాణగాథలు ఒక దాకొకటి సంబంధములేకున్నను అని అటుంచి చూచిన ఏసంఘము (ద్రోహపూరితమైనది) నాశనయోగ్యమైనదని బ్రాహ్మణేతరులు తలంచుచుండినో ఆ సంఘము నుండియే అజ్ఞానాంధకారమున నునిగి యుండెడి యితర జాతులకు జ్ఞాన సేత్రము నిచ్చుటకు భగవంతు డడతరించెనో యనునటుల రామమోహనుడు, రామకృష్ణుడు మున్నగు సంస్కర్తలు వెలువడకున్నవో మన బ్రాహ్మణేతరుల గతి యెట్లుండెడినో, అందాక పోసేల కందుకూరి వీరేశలింగంగా రెవరు ఇప్పుడు కొల్లూరులో కమ్మవారికి యజ్ఞోపవీతములు జేసి బ్రాహ్మణుల చేయుచున్న సరస్వతీ స్వాముల వారెవరు. అందరు బ్రాహ్మణులేకదా. బొరంగజీలు చక్రవర్తి దుర్భార్లు డని దేశములో మహమ్మదీయుల నందరిని (కుండుటి వేళ్లతో తీసివేయగలసినదని చెప్పుట న్యాయమా? ఇట్లుండే నేలరాజులలో కొందరు మహావ్రాహ్మణుల రనుకొనును. అందుకొకరు అంగేయ బీజములే భూమిమీద లేకుండ చేయవలసినదే? పాశ్చాత్య దేశములలో సహితము మతగురువులు రాజులను సహితము ఓటబొమ్మలను జేసిన సంగతి మనకు చెలియదా? మన బ్రాహ్మణేతరులను సహితము సమస్త ఓడిగిడులు చేయించుకొనుచున్న పంచములను మనము ఎంత నీచముగా జూచుచున్నాము. ఇప్పుడు రైతుపత్రిక పొగడ్త లందుకొనిన విశ్వబ్రాహ్మణులను యెంత గౌరవముగా జూచుచున్నాము, అంతయోమేలుమంత్రిలలో ఒక్కరైనను క్రిష్టియన్లుగాని, మహమ్మదీయులుగాని గలరా?

మనలో తెలగబాదు జిల్లాభోర్ల మొదలగో అధ్యక్షుడో అయినపుడు వానిని కడనేసి యింకొక వెలమలేక కమ్మ, కంసాలి కాకలెనని స్వతలములో జలము కలిగించుకొనుటకు చూచుచుండుట యెరుగదా? గాన బ్రాహ్మణేతర సోదరులారా మనకు అభివృద్ధికి మార్గదర్శకులైన మన బ్రాహ్మణ సోదరులే. బ్రాహ్మణ సంస్కర్తలే మనకు మహామేలు చేసి వారే. మనకు ప్రత్యేకముగా అపకారము చేసిన ఆ వ్యక్తులను దూషించ వచ్చును గాని సంఘమునంతను దూషించుట కృతఘ్నుర అనిపించు కొనునా?

కోమట్ల గంగిరెడ్డి

II

సోదర బ్రాహ్మణేతరులకు భవిష్యత్కర్తవ్య మివిధముగా రైతు పత్రికాధిపతిగా రుపదేశించుచున్నాను. "స్వత్తులయందును శ్రుతరాజములందును మీకు నీనులుగ కలింపబడిన యెడల వానిని చింపివేయుట తగలబెట్టుడు.

బ్రాహ్మణులవై తగినంత పగసాధింపుడు చేతనకునేని వారి నణచివేయుడు. నిరూపింపుడు. సోదెలోనికైన రాకుండ జేయదు. వారి (బ్రాహ్మణుల) కిట్టి గర్వభంగము తప్పక సంభవంపవలసినదే?

భారతజాతీయతకును అభ్యుదయమునకును సేవచేయుగ పరిణమింపగల నిట్టి హితమును బ్రాహ్మణేతర సోదరులలో నూటికి బదిమందియైన ననుసరింతురని నేను నమ్మును.

రైతు పత్రికాధిపతిగారి యాగ్రహవేళ పూరితవ్యాసము జదివి కడుపుబ్బనవుటకంటె నద్దానిని నింతకంటె విమర్శించుట చే నేమియు లాభముండదు.

కె. చి. శ్రీకంఠశాస్త్రి,

హిందూపురము

దుందుభినామ సం||రం భాద్ర పద శు||ం, శనివారము

వేమన *

వేమననామ మాంధ్రప్రపంచమునందు పండితులకును పామరులకును సుపరిచితము. ఆంధ్రమాతృగృహమునం దెందఱో మహాకవులు, పండితులు, తత్త్వజ్ఞులు, యోగులు, గాయకులు పుట్టి యాంధ్రభూమిని నిరుపమానముగ కీర్తించి కాశ్యోత ప్రతిష్ఠను గడించినను నాంధ్రవృక్షయమునందు వేమనకు గల మహాప్రచార మితరులకు గలూలేదు. తిక్కన తత్త్వబోధలు, పోతన భక్తా లాపములు, పెద్దన కామాలాపములు పండితుల కానందసంధా యకములైనను పామరుల కందరాని ఫలములుగనున్నవి. వేమన ముఖాపిఠములు పండిత పామర హృదయముల కాహ్లాదకరము లై జ్ఞానదాయకములై సత్కార్యప్రదములై వేదవాక్యముల వలె విరాజిల్లుచున్నవి. ఈ సత్కార్యమునే వేమనయోగి “విశ్వదాభిరామ విసుర వేమ” యను శతకమకుటమునందు హృదయముగ దెలుపుచున్నాడు. మహాయోగులు నివృత్తిమాగ్ధ మునను సాధించెడి పరతత్త్వమునె మహాకవులు ప్రకృతిమందు గనుగొనుచు పరమానందము ననుభవించుచుండురు. పరతత్త్వ మును ప్రకృతిమందు పండితపామరహృదయములకు నుబోధ కము చేసినమహాత్ము లాత్మాభిరామై ప్రజాసత్కారములకు లాత్రులగుచున్నారు. మహాత్ములు రాజయోగులైనను, బైరా గులైనను, కవులైనను, సిద్ధులైనను, భూజాపాత్రులై గుణగ్రహీ తల సంస్కారమున కనురూపముగను భావప్రపంచమునందు బ్రత్యక్ష మగుచుండురు. వేమనపద్యములందు తత్త్వజ్ఞులకు తత్త్వస్వరూపము కవులకు కావ్యరసము యోగలకు యోగ సాధనములు ధర్మజ్ఞులకు ధర్మసాంపదాయములు రసవాదజ్ఞు లకు రసరహస్యములు పామరులకు పరిహాసములు గోచరం బగు చుండును. బహుజన్మపియ్యదైన వేమన కాంధ్రహృదయకళలా సనమునందు సిద్ధాసనమును వాంధ్రవాఙ్మయమునందు నిత్యవిహార మును సహజముగ గలిగినది. ఆంధ్రదేశమునందు వేమనపద్యముల నెఱుగని యత్యుక్త జ్ఞులందఱు. ఆంధ్రవాఙ్మయచరిత్రకర్త యైన శ్రీమతుల వంగూరి నుబ్బారావుగారు మహానుభావుడైన వేమన యోగిండుని వేమనకవిండుని హృదయమును ఆంధ్రలోకమునకు ముక్త్యక్తముచేసి మహాపరమాత్మచేసిరి. నుబ్బారావుగారు రచి యించిన వేమనగ్రంథ మాంధ్ర వాఙ్మయప్రపంచమునందపు రూపముగ నున్నది.

వేమన రచనయందు నుబ్బారావుగారు క్రొత్తమార్గము నవలంబించిన విధమును గ్రంథపరిచయమును జేసి; న్యాయ మూర్తి రామేశంగారు వారి పరిచయవాక్యములందు దెలియ జేసిరి. అంగ్లభాషనందు వాఙ్మయకర్తల గ్రంథమాలయందు గల గ్రంథములను వేమనగ్రంథము పోలియున్నదై యాంధ్రవాఙ్మ యమునకు నూతనాలంకారముగనున్నది. పరిచయవాక్యములందు “ఈ గ్రంథమునందలి సత్యము దృఢమునగు రమ్యత యొకటి; ఇట్టి గ్రంథములు వ్రామువారికి గ్రంథకర్త విభాగించి, విమ ర్శించిన సత్పద్యముల గమనికయందలి పరిపూర్ణత చెందవది. ఈ చెందువిషయములు నేను ముఖ్యముగ నీ గ్రంథమునందలి విశే షములని యుద్ఘాటించుచున్నాను.” అని రామేశ గారే వ్రాసి యున్నారు. నుబ్బారావుగారు వారి పీఠికయందు వేమన్న కవీం ద్రుడా? యోగిండుడా? యని ప్రశ్నిచేసి ఈ క్రింది వివాదాన మును దెలిపిరి:—

“అటవెలదిసాగను వేమన్న యనుభవించినట్లు మఱి యొక రనుభవించలేదు. అనుభవించ జేయలేదు. అది యనితర సాధ్యము. వృత్తిమూలం గాదు-నడకలూ గాదు-భావములూ గాదు-గణయతిప్రాసలూ గాదు-ఇన్నింటి వేమన్నకంటె నొక్కొక విషయమునక బండితుల నేట లుండియుండవచ్చును.

* శ్రీ వంగూరి నుబ్బారావుగారి విరచితము. వెల రూ. 1-8-0 కమలకుటీరము, మైలాపూరు, మద్రాసు.

తెలుగుభాష చీరము- భావము సహజముగఁ బుట్టిడి పుట్టి నట్లు - తడవుకొనకుండ- చెందేసి యత్యుక్తముల యచ్చ-వాడుక- తెలుగుపదముల సర్వవంతముగ, పొట్టిగ, అస్వయంజ్ఞులై లేకుం డఁగఁ జెప్పినకవి యింకొకఁ డేదీ! అనాచలముగ వ్రేలాడు చున్నది! కావున వేమన్న కవీని నాహృదయబహురథ మీ కవిరా సామ్రాజ్య వారసత్వమునకే ఎక్కించెదను గానియార్యా నునివంటి భ్రష్టయోగినిఁ గాదు. ఇతఁడు రాజయోగము శ్రేష్ఠ మును. తా నాచరించునది కాజయోగము కాదు.”

న్యాయమూర్తియైన రామేశంగారికి వేమనయందు సత్యత్వ ముగనపించుచున్నది. కావ్యసజ్జుడైన నుబ్బారావుగారికి వేమన కవిత్వమందు నిరుపమానమైన కవిత్వరసము గనపించుచున్నది. జ్ఞానాసక్తమైన యాంధ్రహృదయమునకు వేమన యోగిండు నందు జ్ఞానామృతము ప్రత్యక్ష మగుచున్నది. వేమనహృదయము జ్ఞానహృదయమై రసహృదయమై వేమన నిష్ఠయింపఁగలుగును గాని యన్యము నిర్ణయింపఁజాలరు. కావ్యరసజ్ఞులు వేమన్నను కావ్య సామ్రాజ్యమున కభిషిక్తుని జేయుట ధర్మమైనను యోగ భ్రష్టుని జేయుట యనఁచుంజను. వేమన తనకు పరతత్త్వము భవమువలన గలిగిన పరమానందమును సరళభావములను తేట మాటలను మధురగీతములను బాడి యాంధ్రహృదయమునందు ప్రతిష్ఠను గైకొనెను.

నుబ్బారావుగారు ప్రథమాధ్యాయమునందు వేదాంతము నకును కవిత్వమునకును గల సంబంధమును పదవ యధ్యాయము నందు వేమన్న వేదాంతమునకును కవిత్వమునకును గల సంబంధ మును జర్పించి పరమార్థమును నిర్ణయింపబూనుట సమంజసముగ నున్నది. కావ్యము రసాత్మకమైనది. విశేషమునకు శ్రేయస్కర మైనది. వేదాంతులు కవులు వారిని శ్యానభవమును భిక్షురూప ములను, భిక్షుగనములను, భిక్షు భావములను ముక్త్యక్తముచేయుచు లోకకల్యాణమును జేయుచున్నారు కవులు వేదాంతులగును వేదాంతులు కవులుగను నుండవచ్చును. కాని సామాన్యముగను వాడుకయం దున్న సూత్రాముల కీ యనుభవ మతీతముగ గనపించుచుండును. కావ్యసూత్రాముల లక్ష్యము సామాన్య ముగ నువోబుద్ధితత్త్వములందు లక్ష మగుచు రూపనిర్మాణము ప్రధానమగుచున్నది. రూప నిర్మాణమునందు రసస్వరణము గలిగినను రసస్థాయి గలుగుటలేదు. ఈ పరిమితలక్ష్యమువలననే ఆంగ్ల వేదాంత కావ్యములకు నుబ్బారావుగారు సూచించిన దోషము సంకల్పించినది. కావ్యలక్ష్యము బుద్ధ్యావరణమును దాటి హృదయావరణమునందు లక్ష్యమగునపుడు పరమార్థ స్ఫురణము గలుగుచు రసావధానము లోకకల్యాణము సాధ్యము లగుచున్నవి. వేదాంతికి కవికిని బుద్ధ్యారాధనమునందు గల భేదవృత్తి హృదయాధానమునందు సమత్వమును బొంది సిర మైన రసానందము గలుగుచున్నది. పోతన సరసోక్తులందు గల రసావధానమే వేమన విరసోక్తులందును ననుభవమునకు వచ్చుచున్నది. దుష్టన దుర్మత నిరసనమునందును ముజన మునుత శ్లాఘనమునందును వేదాంతోపదేశమునందును వేమనవర్ణనలు పోలి కలు పరిహాసములు హృదయమై సత్కార్యస్ఫూర్ణమును జేయు చున్నవి. వేమన్న తన హృదయావధానమైన భావములను సహజవాణిని దెలిపి యానందమును గలుగజేయును. వేమన్న ప్రతి పద్యమునందును రసస్వరూపము ప్రత్యక్షమగుచుండును. వేమన్న భావములను దెలుపుటకు పద్యముల నల్లివాడుగాని కావ్యమును రచించుటకు పద్యముల నల్లలేదు. వేమన హృదయమునందు వేదాంతమునకును కవిత్వమునకును సమత్వము గలిగినది. వేదాంతులకును కవులకును వేమన భూజ్యుడుగ నున్నాడు. నుబ్బారావుగారికి కవిహృదయమునం దధికతరాదరణ మున్నను ప్రజలకు జ్ఞానహృదయమునం దాదరణము మొదలి ప్రవాహృద యము తెలుపుచున్నవి. నుబ్బారావు గారి విశాల విషయమునను జేసిన చర్చవేమన చరిత్రకు వన్నె జెల్పుచున్నది.

వేమన కవిత్వమును స్థలనిర్ణయమును కాలార్ణవమును జేయుటయందు నుబ్బారావుగారు మంచి విరతుణులు జూపిరి.

కంచెర్ల గోపన్నగారు ప్రథమశాఖయుఁ డగు కావ్యబాహ్యుఁడే!

ఈ యాంధ్రపత్రికయం దిదిగఱకు మహారాజశ్రీ పండిత వంగూరి నుబ్బారావుపంతులుగారు దాళితి శతకకవి యగు కంచెర్ల గోపన్నగారినిఁ గూర్చి యొకవాగ్దశమును ప్రకటించిరి! అం దొకవిషయమును జదివినంత నే సంతోషమును, వేఱొకవిష యమును జూచినంత నే విచారమును జనించినవి. గోపన్నగారు కాత్యాయనసూక్రందగు నాదికాళి యుండుకాండనియు నెకరో యొకరిద్దఱు చెప్పినమాటలు వారిసందేశమును నివర్తింపజాల కుండెన వనియు వ్రాయించుచు నేపియో కొన్ని వాక్యములు వ్రాసి, గోపన్నగారి నాపస్త్రుబహూత్రముతోఁ గట్టివేచిరి అట్లు కాకుండెన బున్నేది యని వ్రాసిన నేమి? ఎవ రెంతవ్రాసిన నాదికాళియు లనఁగాఁ గావ్యబాహ్యునిలే కాని వేఱొక కాళువారు కారు. ఎందుచేత నందురా? వేదములు కాళులా? అట్ల యిన విష్ణుపురాణములందు శుభాశ్చందతరువని యెట్లు వ్రాయఁ గలిగియుండిరి? శ్రీ నుబ్బారావుగారి సిద్ధాంతములు నావారత తోఁ బూర్వపక్షములు కావించుకొమ్మనియుఁ జెప్పుటలేదు. కాని యిందలి యాధ్యాత్మ్యమును విచారించి వారికి గలిగిన నూతనాభిప్రాయమును మార్పుకొనఁగోచెదను. ఆంధ్రదేశమున నున్న వారలగృహ నామము (ఇంటిపేరు) లన్నియు వారువారు నివసించిన గ్రామములవలనో, చేయుపనులవలనో, యేదేని మఱొకధర్మమునుబట్టియో యేర్పడినవియే నిశ్చయముగాఁ జెప్ప నగును. ఇంకను గోత్రాదులను గూర్చి తెలియఁగోరువారు (బ్రహ్మశ్రీ) భావతుల లక్ష్యింపతి కాశ్రమి గారు యజ్ఞవల్క్య కరప్రకీర్ణమునఁ ప్రకటించిన గోత్రప్రకారము లను వ్యాసమును జూచిన లేట పడును. ఈ గో ప న్న గా రి యింటి పేరు కంచెర్లవారుగదా! ఈపేరు వారు నివసించినగ్రామము వలననే వచ్చినది. అనఁగా కంచెర్లయను గ్రామమున నుండు టచే కంచెర్లవాని వచ్చినదని యర్థము. ఈకంచెర్లవారు ప్రథమ శాఖియులలోనే కాక వైశ్యులందును జండాలురందును గలరు సరియే! ఇక నీకంచెర్ల యెచ్చటనున్నది? అందు నిష్పటికి నాదికాళి యెలలోఁగఁ జెర్లవారున్నా? లేదా? వారిగోత్రము గోపన్నగారిగోత్రమేదా? కాదా? గోపన్నగారు భట్టరాచా ర్యులకు శిష్యుఁ డైనటుల నిష్పదము గంచెర్లయం దున్న కంచెర్లవానికి శ్రీరంగమున నున్న భట్టరవారు గురువులుగా ను న్నారా? అను విషయమును విమర్శించిన గోపన్నగారు కాత్యాయనసూక్రందగు కావ్యబాహ్యుఁడో? వేఱొకఁడో విశద మగును. కంచెర్ల యనుగ్రామము గుంటూరు మండలములో నున్న వినుకొండకు మూడుక్రోశముల దూరమున నున్నది. దీని నిష్పదము పెదకంచెర్ల యనుచున్నవారు. తర్వాత నీ నామముతో డినే మఱొకగ్రామ మేర్పడుటచేఁ తెదకంచెర్లయని పేరు వచ్చియుండవచ్చును. అపేదకంచెర్లయందే కాక చుట్టుప్రక్కల నుండెడి ఏనుగులసాతెము, పిచికిరిసాతెము, వెఱుమాళ్లపల్లి

స్థలనిర్ణయమునందు కొండపీఠమునకును కలూరుపల్లికిని గల్పించిన సంబంధము సమంజసముగ నున్నది. ఇతరాధ్యాయములందు వేమన్న కాలమునందలి సంఘస్థితి మతస్థితి వేమన్న జీవితవిధానము వాం శిష్యులు మొదలగు విషయములు సమగ్రముగ జర్పించి నిర్ణయింప బడినవి. ఇంతిగఱకును నితరులు వేమన్న విషయమై చేసిన పరిశోధనల నన్నిటిని నేకముఖమునకు దెచ్చి నుబ్బారా వుగారు సమగ్రమైన వేమనచరిత్ర నాంధ్రలోకమునకు సమర్పిం చిరి. విషయ విభాగమునందును రచనావిధానమునందును పరి శోధనరీతియందును వేమన గ్రంథమూర్తిలోకి నూతనాలంకా రముగ నున్నదియును గ్రంథభాషయు విశేషము చేయుచున్నది ఆంధ్రలోకము నుబ్బారావుగారి ప్రయత్నములకు దగిన ప్రోత్సా హమునొసంగి దలపెట్టిన యితిర గ్రంథరచనలకు సహాయ పడునని న్నెచ్చుచున్నాము.

జంఘాలతామ్రై యిట్లు పలికెను:-

కాయనలారా! సాక్షిసంఘము తిరుగ స్థాపించి రెండు సంవత్సరములు నిన్ను పెట్టంబు మొదటిలేదీక బూర్తియగును. ఇది 1920 కెట్టంబు 1 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికాధిపతి యశస్వీ కాశీనాథుని సాక్షిసంఘము పునరుద్ధరణ ప్రోత్సాహమున గండకసారి స్థాపించబడినది. ఆ సమయమున నా సారస్వతానుబంధమునకు వారమున కొక్క సాక్షిసంఘమును కొక్కసంఘమునకును కలపించుట కేర్పాటుచేయబడినది. ఆ సమయమున నా సారస్వతానుబంధమునకు వారమున కొక్క సాక్షిసంఘమును కొక్కసంఘమునకును కలపించుట కేర్పాటుచేయబడినది. ఆ సమయమున నా సారస్వతానుబంధమునకు వారమున కొక్క సాక్షిసంఘమును కొక్కసంఘమునకును కలపించుట కేర్పాటుచేయబడినది.

సాక్షి సంతకము మే యున్నది. కాని శివశక్తి లేదు. ఆతడు మొదటినుండియు మృత్యుశరీరుడు వాధికము నిష్పడు

మొదలగు ప్రాజములం దిప్పటికీ గలచేత వారున్నారు. ఏ రాది కాళి కల. వీరికి యతివినోదము, భావభక్తి లేదు. గోష్ఠము గారు మూలకముగా యెయ్యక జెప్పకొందురు. పూర్వమున వలె నిష్పటికిని వీరికియవలయు శ్రీరామున నున్న భట్టరవాచి. వీరిలో గలందరు గ్రామాధికారులు (కలెక్షన్లు) లై యున్నారు. అదికాళి యొక కలెక్షన్ వారిలో ముఖ్యులగు వారి వాచనములను గొన్నిటిని గ్రీందం నాచెడును. వీరు కలెక్షన్ నేయున్నారు. నాకు బంధు కర్మములొనరినారు. నేను ప్రభువంశమునందేనె. నాదికాత్యాచార నూత్రమే. నేనేకాదు కలెక్షన్ వారి గురువులగు భట్టరవారను కుక్కయజుల్యేదమునే చదివెదకు. శ్రీరంగేశునిపూజావిధానము లన్నియు కుక్కయజుల్యేదముతోడనే కాత్యాచారమునూత్రానుగుణ ముగా జరుగుచుండును. కలెక్షన్ ఆక్కిరాజుగారి కుమారుడు కొటయ్యగారు. వీరియన్ను దెబ్బకొట్టెదమనెను. వీరిం ద్రేగాలే కాక యన్నగారును జుకాంకితులైరి. కలెక్షన్ వేంకట రావుగారు, కలెక్షన్ కామయ్యగారి కుమారుడు వేంకటకృష్ణ య్యగారు మొదలగువారు కలకు. వీరియందు నింకను కామండే పరమదైవముగా నున్నాడని చెప్పుటకు దృష్టాంతముగా కామ కొటిని జుకొనిచిత్రిముగా వ్రాయుచుండును. అట్టివారిలో వేంకట కృష్ణయ్యగారు ముఖ్యులు. ప్రభు-అగ్రత-అదికాళియు లని వ్యవహరింపబడునది కాన్యకాళియే కాని మఱియొక కాళికాదు. అది-పూర్వ - పౌరకర్మ - ప్రభు - అద్యకర్మములు పర్యాయవాచక ములని వారి లింగానుకూలమందలి కృత్యము కాండమున నున్నది అక్కలముతోడనే కాన్యకాళి ప్రభుకాళియని విష్ణుపురాణాదులందు లెదు. ఈవిషయమును యజ్ఞవల్క్యశ్రవణము నందు "అదికాళివారిచేత" శాస్త్రీగారు వ్రాసిన వ్యాసమును చూచినఁ దెలుపదలెదు.

మఱియు యజ్ఞవల్క్యులు ప్రభుకాళియు లనుటకు 'ముషికా యజ్ఞవల్క్యైనః సర్వదేశేషు విస్తృతా. నాజన కేయ వేదకర్మ ప్రభుమా కాన్యసంజ్ఞా కా' (మహర్షణము)

"ప్రభుమా యజ్ఞవల్క్యశ్చ ఆపస్తంబో ద్వితీయః. శ్రుతియో మూఃకుటక శ్చత్యుర్వా బాణాః స్యురే. కచ్చముః సమావాకశ్చ మత్తే. స్యాద్గోత్రపండితః. గమామజః పప్రమాత్త అప్రమత్తౌ యావతః. త్రిదండో నవమః ప్రోక్తో నవకాళా పక్షిర్నితాః" (వృషింహపరాశరము)

ఇక నెలకొండపల్లి గోష్ఠము గారి జన్మస్థాన ముదాకేమా యని విచారించు వోతిమి. అచ్చట కలెక్షన్ వారే లేదు. ఈ గోష్ఠము గారి కథ చెప్పకొనవారు లేరేలేదు. నిర్మలము కడనందీ యొక కేవలము కాదు కలెక్షన్ వారే యున్నారు.

కొండా సుబ్బారాయుడు. ఇదిగమును ఈవిషయమున పాఠించియే వెళ్తున్నా వ్యాసముని ఒకేరీతితో వచ్చుచున్నాడనియు ఈ వచ్చునికేతో గలమునున్నాడనియు - సంపాదకుడు.

వఱింత దుష్టలక్షణములే యున్నాడు. సాక్షిసంఘమును సాగించుట కింక నాయనలుభిప్రాయము లేదు. శనివార మెప్పుడు వచ్చునో - సాక్షిసంఘము మెప్పుడు చూతుమో - యని యత్యంత ప్రోత్సాహముతో నున్న సాక్షిసంఘము కండక కిప్పు దాకా భంజము కలిగింపవలసినచ్యేయదా యని సాక్షి విచారించుచున్నాడు. కాని నాయనలారా! ఒక్కవారముమాత్రమే రకంబే కొత్తగ నుండుకేమా. కాని వైచారిమునుండి ప్రాతఃడియే పోవుట ఎన్నెన్ని మహాసంఘములు స్థాపింపబడలేదు. ఎన్ని యంతరింపలేదు. వాని కెక దెప్పుడు విచారించుచున్నారు. అట్టి వానికి గతి లేనప్పుడు జలబుద్ధుననను మైన సాక్షిసంఘము మాట చెప్పవలయువా!

శివశక్తి కలదు నానలన జరుగుచున్నదికదా. భావభక్తి కలదున జరుగుచున్నదికదా. నేను లేకుండునెడలఁ బ్రపంచమున శివశక్తికదా. యని యుచుకొనువానికంటె వెట్టియుండ కొడుకు ప్రపంచమున లేడు. నావంటికి వి ప్రపంచమున లేదు. ప్రపంచములో నుండి కేత నాతో నుచు నున్నానువాడు బుద్ధి సాధనార్థమున దేవుని కేమైన సంజేహమా? కని యగు వాడు తానే ప్రజలలో నగ్రమున దేవునికదా! ప్రపంచమున నాతని కున్న శక్తి - తెలియ - చుట్టుముట్టిన కున్నవా? వారిలో నానువు లనేడున్నాడు. కొందఱు నానువులుగాడ నున్నాడు. అట్టివాని కెత్తెయునుగూర్చియే చెప్పుదును. అతినిశున్న కాపాలాజములు - నాకాశగమములు - భవవర్తనములు - వఱియుకనకి లేవు. నిన్ను పాశ్చాత్యులకంటె విస్మయియే! కల్లు వ్రాసినవాని కంటె నైతే! ఉన్నతులకంటె నుండేకేమే! వేటిలో కెంబు లేదు కావలసింత కావము ఆకులోని కాదనవులేదు. కావలసి నంత యాకతి. సంసారమును జరుపుకొనఁదగిన శక్తి లేదు. ప్రపంచపరిపాలనార్థమును బోధించును. బ్రదికి యున్నప్పు డెప్పటికప్పుటికే నానంతబాధ పడుచుండును. చచ్చి బ్రదికి యుండునని సంప్రదించివ్యాసముతో నుండును. నైస వేతలే వెట్టివాడు ప్రభుడు వెట్టినివాడు పితామహు. తన కనిత్య మునకు బలి యనినవాడు పండితుడు. అనినవాడు పాపకుడు. తన్ను జేరఁదలినవాడు చక్రవర్తి. చేరఁదలినవాడు కండాలాడు. అంతే - అంతే. అతని మంచిచెడ్డల విభాగము కనువులోని చుంటుండే గలఁదలినవా వెల్ల బానిసమొదలు ప్రభు వుండకు భక్తి భిక్షాం దేహి - ఈయనివారినిగూర్చి నోటికి కచ్చివైట్లు కూరెలు. చేతికికచ్చివైట్లు వ్రాతెలు. సామాన్యులెందుల బడితెవావాకుఁ గూడఁ బ్రయత్నము. పర్యవసాన మునఁ జెప్పున దేవునగా:- తానే పండితుడనియు గవి యని యుం దనవలసిన భావ యధర్మంపఁబడుచున్నదనియుఁ నాను లేకున్న యెడల భావకు నష్ట మనియు ననుకొనువాడు "కుంతలందఱులొనల నుదకుంకు".

గోవురము ప్రక్కను జిత్రింపఁబడిక కొంత గోవురమును దాను మోయుచున్నాననియుఁ దాను లేనియెడల గోవురము కూలిపోవుననియు ననుకొనుట యెట్టిదో - మోటాయెందుడీ చక్ర పుటాకునై నున్న యీగ నామూలమున బండి యెంత జేగ ముగాఁ బోవుచున్నదో యని యుచుకొనుట యెట్టిదో - ప్రపంచ కానముల కెన్నిటికి బానిసయై పుట్టినమనుజుడు ప్రపంచమునకు నానలన మేలు జరుగుచున్నదని యనుకొనుట యెట్టిది. పుణ్య పాపముల పరిపాకములనలఁ గొన్ని చేకములు భూకంపములచే బాతాళమునఁ గుంకిపోవుచున్నవి. కొన్ని ద్వీపములు సముద్రమునుండి లేచుచున్నవి. కొన్ని నాకులు కృత్రిమముననుపి కొన్ని నశించుచున్నవి. కొన్ని ప్రమామ లాటిపోవుచున్నవి. కొన్ని క్రొత్తనక్షత్రములు బయలుదేలుచున్నవి. ఈసృష్టి యెదిరిపోవుచున్నది. మఱియుకన్నప్పి పిదపగున్నది. కాల చక్రమే యంతయుఁ ద్రిప్పుచున్నది. ఎప్పుడు కేవలమున కెట్టి పరిశీలుననును నెట్టివాఁ డెప్పుడో యట్టివానిని గాలమే ప్రకృతగోష్ఠమునుండి నైకిడిసి యటఁ బెట్టుచున్నది. అప్పుటి కనుకూలమైన రాగముతో - చాళముతో - నానిన నాడించుచున్నది. పాడించుచున్నది. పాట యొకకాటకేచెప్పటకొని యాచ్చి పాటవైచుచున్నది. స్వప్రయోజకశ్చయన నాత డెట్లాడలేదు. అట్లు పాడలేదు. మఱియుకరీతిగా నాడుటకుఁ గాని పాడుటకుఁగాని యాతని కనకాశములేక యట్లాడినాడు. పాడినాడు - ఇకఁ బ్రయోజకత యేమున్నది? స్వాతంత్ర్యమేమున్నది? ఏమియు లేదు. "లేకేమి లేకేమి. Freedom of the Will మనకు లేదా యని వెట్టివెట్టిమాటల నాధారములుకొని నానై పిదపలోని పడుచువాండు గుట్టు సందయగా! నాయనలారా! ప్రత్యక్షసాధనమునఁగాని తెలియని యానితి మీకు బోధవలసఁదలెయిదు. ఇకఁ బదియెండో పికలేయుండు. తలవెండుకు లాడనిండు. పండ్లు లంపిండు. దృష్టితగ్గనిండు. ప్రపంచ

లంపటలేవలన గలగున్న మొట్టు నన్ని తన్నులు నన్ని చెప్పుటలు లు తగులనిండు. అప్పు డీయుపవాదమును దిరుగఁ జూడుండు. చెప్పఁదగినంత దృఢముగా నేను జెప్పలేదని మీరప్పుడు నన్నుధి తేసింపకపోయి.

ఏమైన నేమి? ఏదియోకొన్ని వెట్టిమొట్టి వ్యాసములు మానభనుండి కడలిసవి. వానిని మీరందఱు తాదరించి వినివారు. మీయెడల మీగులఁ గృతజ్ఞులము. మాకింక నెలవిండు. సోద్యవలలారా! మా యుపవాదములలోని యంశము లేవియైన మీమనస్సుల కెప్పుడైన నొప్పికలిగించినయెడల దయాపూర్వకముగ నుమ్ము తిమింప వేండుచున్నాము. దైవభక్తి కలిగి మీయతిరింపుండు. మీభర్తలను గౌరవజేయుండు.

ఆంధ్రపత్రికాధిపతి! ఆశీర్వాద స్వాగతములు. మే మెందునుగూర్చి యుపవాదము లిచ్చినఁ - నెట్టిచ్చినఁ - మాయందలి నడుచు మీరు వానిని బ్రకటింపఁచుటకు మేము కృతజ్ఞులము నిమ్ము మాసంఘముతో నమా శేకతలచిన పగవేళ్ళయని కటాక్షమున మేము చేయఁదగినవనియేనో శక్తివంతుల లేకుండ నిర్వహించుకొంటి కని నమ్ముచున్నాము. శేక తేజుకరములైనట్టియు భాషాపకాంక్షములై నట్టియు న నీక కాన్యములు మీచే సర్వ శ్లోకఁ దోర్నవలయును నిమ్ము దీర్ఘాయురారోగ్యాదిసంపన్నునిఁ జేసి రక్షించఁగాక.

వృద్ధుడైన సాక్షి కేషించిన కొలదికాలము యథా పూర్వముగా నూర్వసాగఁ జేసికొను భగవంతునియాజ్ఞతై యెరుచుచూచుచుండును. కాలాచార్యులు గర్వవస్తువుగాని భావనారాయణస్వామి యాలకుములొని తిరుగుటవల్లలో పాపకొవ్వొగియై పోనున్నాడు. కారాగృహ విడుదల జైనప్పటి నుండియుఁ గాకినాడవాటియపాతకాలలో నాంధ్రోపాధ్యాయ పదవిని నాటివానుండవేషించుచున్నాడు. ఆతఁ డక్కడకుఁ బోవుకేమా - యెవ్వరితో యిహ? అని నేను బదిరసాచుచుండునకుఁ బోవుచును.

ఇది కాక ఆంధ్రపత్రికయులారా! ప్రహృళ్యము మొదలు బల్లరొకటకు వికలపద దగిన యొక్క కేకున గడపటిసారి వేయుచున్నాను. వినుండు 'సాక్షిసంఘములన్ని యు మూడుసంపుటములుగా నచ్చుపడుచున్నవి. ఈనెలచివరకు రెండు సంపుటములు పూర్తియగును. వైమాసాంతమునకే మూడవది వెలువడును. మాగ్రంథములను విక్రయించుటకు మేము మహారాజశ్రీపాను గంటి లక్ష్మీనరసింహరావు వంతులవారికి ప్రీతాపురము. గోదావరిజిల్లా కాశ్యోతనైక యధికారిమిచ్చితిమి మీరు వారికి వ్రాసి వానిని వెప్పించుకొని శ్రద్ధతో విమర్శబుద్ధితోఁ జరుపుండు. విరువుండు. మీకు భగవంతుండుమేలొనర్చుంకా!

ఓమ్ శాంతి శాంతి శాంతిః

కాక్షి లేఖలందీలేఖ ప్రస్తుతియు తుదిలేఖయని వెలుపుటకు చింతింప నున్నాము. రెండొండుగ నాంధ్రపత్రిక యందుక్రమపడి సాక్షిసంఘములను వ్రాసి పత్రికకు గౌరవమును నాంధ్రలోకమున కానందమును గలగజేసిన సాక్షి గారికి కుండములు కర్పించుచున్నాము. సాక్షి గారిసామరూపములు బహిరంగరహస్యములు. నుప్రసిద్ధ నాటకకర్తలును, సాక్షిసంఘములకు కర్తలును నైసమ-రాస్త్ర పానుగఁటి లక్ష్మీనరసింహరావు పంతులుగా నాగోష్ఠికతులై ఉత్తరీ వారి యుపవాదములతో నాంధ్ర ప్రపంచమున కానందమును గలగజేయుటకు భగవంతు డనుగ్రహించుని కమ్ముచున్నాము.

ఆయిలు ఎంజినలు

రెండు కిక్ల హెచ్. ఓ. హరస్పి ఆయిలు ఎంజినలు (వాడినవి) అమృతమున కున్నవి. ఎంజినులు బాగా పనిజేయుచు మంచిస్థితియందున్నవి. 16 అడుగుల మోప్పింగు, రెండు పుల్లలు, పెద్ద నూనెకోట్టి, 2 క్ల అంగుళములు పంపు సహా విక్రయింపబడును. కావలసినవారు వెంటనే చూచుకొని ధర్మను నిర్ణయించుకొన వచ్చును.

ఆంధ్ర పత్రిక
7, రెండు కెట్టిపిళ్ళ, మద్రాసు.

జగన్నాథాలయ నిర్మాణచరిత్రము

(సాహిత్య సామర్థ్య, దీ నారాయణము, శ్రీ కృష్ణ నాథు)

హిందూదేశములో బౌద్ధతంత్రముయొక్క యున్న ధర్మములలో జగన్నాథమొకటి. అది యుక్తకాలమునా ప్రధాన ధర్మములలో నొకటియై సముద్రితమున నున్నది. ఇది ధర్మ శ్రీ బలభక్త సుభక్త జగన్నాథస్వామిలు నిగ్రహరూపము లతో నున్నాడు. ఈ బోధితి మన భండమున ఆసక్తులై చలము పర్యంతమునకు జనులు ముఖ్యముగ రథయాత్రాదియలలో లక్షలకొలది వెళ్లెదరు. ఇంతటి సామర్యప్రాప్తమగు శ్రీ జగన్నాథస్వామి మనము ముందుగ నేమియుఁ దెలిసి కొనకుండ నంతటికే బోయిన మనమనస్సులకు సంకల్పవీరలుగఁ దాఁబట్టి జగన్నాథపురఁ బుట్టితి పురాణములు కాకుండ నిల ప్రాసచరిత్రమును మన మిఁకఁ దెలిసికొనెదము.

ఇది యెల్లపుడముల శ్రేష్ఠమగునది. కావున పూర్వ (పురి) యనియు, నీలాచలమును పేరిటి కొండమీఁదఁ గట్టబడుటచే నీలాచలమనియు, బురమోత్తముఁ దీర్చుట గలియుగమున నిక నించి యుండుటచేత బురమోత్తమ మనియు, నన్ని ధేత్రము లు దుత్తరమైన దగుటచేతను లక్ష్మీదేవికి వాసస్థలమగుట చేతను శ్రీధేత్ర మనియు, కృతవారింపబడుచున్నది. కాకి కంటె నిది పరిశ్రమమైనదని కొన్ని పురాణములు బుల్కు నున్నవి. సాగ్రంధ పురాణమునందలి యుక్తల కాండమున బ్రహ్మ, నాదగ, పద్మపురాణములును, కపిలసంహిత, మహా భారతములలోని యుద్ధవాన పర్వమును జదివిన జగన్నాథపురఁ బూర్వచరిత్ర బోధపడును. మఱియు వంగభాష నున్న నీలాద్రి మహాదేవయను, ఉత్కలముననున్న మదికాండ (బృహత్సంవిత్) కలయ చరిత్రమునకు మంచి సాక్ష్యములు.

మహా నెల శ్రేష్ఠవాడయిన దనదీనితలములలో జగన్నాథు నొకసారి దర్శించుటకు బ్రయత్నించుచుండును నీశ్వరులు తప్ప మన హిందువులలో పర్యవర్తనమున జగన్నాథునిఁ జూచి యానందింతురు. ఇతఁడు తిరుమలమీద శోకల యొక్క పూర్వసాందర్యమున నన్ను లాగఁ గాంచి నిశ్చల పడుచుండును. ప్రకృతికెక్కిన యీ ధేత్రముగఁజేసి యనేకు లనేకవిధముల గ్రంథములు రచించియున్నందున నవి వారి భాషల నెంపునకుఁ బోషించుచున్నవి. ఈ విధముగనే యెరియ, కంఠాల్లి, కెలుగుభాషలు జగన్నాథుని సంపర్కమున మేటికాశ్యములను బడినవియున్నవి. శ్రీరాము ధర్మ త్రము ప్రథమకాశ్యమై నిర్మాణమును బ్రకాశించఁజేసెనట్లు, జగన్నాథకథ పలుభాషల శిరీషమున పుష్పితముచున్నది. తేపుని శక్తింబని కాశ్యమునకు గళియించెను. మన దేశమున పోతన మహాకవిని, రామదాసుని ఆనాలగోపాలము స్మరిం చెటకు గారణమేమి?

వంగదేశమునందలి పురమున ఆశ్రమధర్మములను నిర్వహణ కాలమున నుద్ధరించి శ్రీవైదిక స్య స్వామిలు జగన్నాథాలయము లోఁ గాల కాలము నివసించినందున బురమోత్తము వంగియులకుఁ గౌరవార్హమై యున్నది. అది యుదాహరణ భక్తిధేత్రమై యున్నది. దైత్యస్వామి నీలాచలమునకు బ్రయాణ మొనర్చుటయొనవల నాకెను శిష్యబృందములతో వెళ్ళునంతసేరముల నుండి జగన్నాథుని నేరించుట మొదలగు సంకల్పము వంగభాష లో విశ్వమయిన గ్రంథముగ నున్నది. ఇదియే బంగాళీ వైష్ణవులకు బ్రమాణగ్రంథము.

ఆలయ మెప్పుడు కట్టబడినది?

పురాతనమైన జగన్నాథు శోకల యేయేయను ఎరిగితే బ్రతిష్ఠింపబడి కట్టబడినది. ఇచ్చింది వ్రాయుట కనేక సందేహములు కలుగుచున్నవి. పరిస్థానమును బాలించిన గంగ వంశరాజుల పరిశ్రమలు కొంతవఱకు మననందితులములను దీర్చుచున్నవి. చాలపురమున బాగోలో కొక పాదాలయ ముండెను. అందు గౌతమబుద్ధుని దంతభాతువు భద్రవలచి యప్పటి భక్తులు ప్రతిష్ఠించిరి. అదియే ప్రాచీనమైన పాదాలయము. దీనికి పురమోత్తమాలయ మని ప్రఖ్యాతి. ఈ ప్రాత శోకలయనుచోటనే యప్పటి యాలయము కట్టబడియున్నది. ఆ కాలమున సింహాద్వీపముననుండి భార్యలు నేనవేలగు తమ ఇన్పుదేశమగు దీవారమునకు యాత్రచేయుచు నడుచును జగన్నాథమును మదిలోఁబొలుక నేర్పాటుచేసికొని యచ్చట

నన్ను యాప్రాచీన పాదాలయమును దర్శించుచుండెడివాడు. ఇందువలన జగన్నాథము పాదముని సారాఁకము. 1075 గంక శ్వరుడు పురమోత్తమాలయము కట్టబడినందున దాని స్థానము ననే సొప్ప మాలయ మెత్తించి జగన్నాథాలయమని పేరు పెట్టెను. అగంగ భీమశక్తుడు పురమోత్తమ గంగదేవుడు ఈ శ్రాత్ర యాలయమునం దనేక విధముల కట్ట కర్మానైపుణి పెక్కిందిరి. శ్రీజగన్నాథస్వామి బాలకతల్లి మీదబయలు పడినట్లు, రక్తబాహుడు గ్రామముల గొల్ల పెట్టుచుండగ బారులు స్వగృహములు విడిచిపోయినపుడు విగ్రహము దాచు బడి, కందువందల యెండ తరువాత గంగ వంశపురాజులు శిశువుల వోడించి, యారతీంపబడియున్న జగన్నాథవిగ్రహము పునః ప్రతిష్ఠించిట్లు కొందరు కలువకున్నాడు.

మూర్తిత్రయ నిర్మాణము

శోకలలో బలభక్త సుభక్త జగన్నాథస్వామిలలో మూడు విగ్రహములు కనపడును. ఇవి మూడు మూర్తులుగ నుండుటకు గాఁగమేమి? జగన్నాథము పాదాలయమని యేర్పడియున్నదిగాఁ బాదవతమునకు బుద్ధోధర్మ సంఘములను మూడు ప్రధానపక్షాలు కలవు. అవియే మరుసగ బలభక్త్రాది కృతవలములుగ బరిణమింపబడియున్నవి. ఈ మార్పును పాద పీటకములు కానియేయున్నవి హిందువుల యన్ని దేవాలయము లలోను పురమని (ఈశ్వరుని) ప్రకృతి (మాయ) యొక్క యావరేఖలతోడ దంపటివిగ్రహము బుండుట మనము చూచుచున్నారము. కాని జగన్నాథమున నీవిధముగ లేదని మనకు సందేహము లేట్టకమానదు. మీదను వ్రాయబడినట్లు పాద ప్రవర్తులె యారూపములు కల్పియున్నవి మనము జ్ఞాపకముండు కొకవలయును. ఆ మూర్తుల యాకృతి

శిల్పివృద్ధికి నందనినై యరుణ ప్రభవము పేరు సార్వక పలుకుచున్నది. ఇది కలా మయమైయున్నది. అపద్మమున సంకముగ కెక్కిబడియున్న పూవుల వగవలను పద్మావనము చేసికొని నూత్నుండి యున్నది కొంతరాజును మహాజ్ఞముగ గనబడుచుండును. అరుణ ప్రభము 18 శతాబ్దారంభమున గోకాచారాలయమునుండి మహాప్రళయచే యుగమోత్తమమునకుఁ జేరి బడినది. విమాన దేవాలయములు గమ్యపూయబడియున్నవి. అవి దృష్టిపర్యమై మహాసంకలనములైనవి. ఇందు చాగ్నాథు విగ్రహములు పొగుగ బరితాము చూపబడియున్నవి. వీనికి నే నము లందును, విమానాలయములలో నెల్ల జగన్నాథున నుత్తరమణియై మెయున్నది. ఇందు వరాహవామన నారసింహ విగ్రహములు కలవు. నటు మందము తాత తేనుబడియున్నది. ఇది తూర్పు పడమరలకు 67 అడుగుల పొడవు.

భోగమంటప దేవాలయము

ఇది మన రథవిగ్రహముతోఁ బ్రదిక దేవాలయమును బోలె నాపునకు వింతగొలుపును. మంటపము పరిమిలంగుర నాచుతాలచే నెట్టనిగచ్చు చేయబడియున్నది. అందుచునుకొడుచున్న గట్టములమీది కౌతులు మధ్యమధ్య బిజిగి లాడుచుండును. ఏనుగులగుఁపులు సజీవములుగ జీతంపబడియున్నవి. శ్రేష్ఠతరముగ తొలునబడిన పూవులును పూలకుచ్చులును శీలావిగ్రహములచే గ్రీడితములగు నూండ్లును నడునాటు ప్రక్కలుగల శ్రేణి స్తంభములచుండు సౌందర్యరసములగ జుతింపబడియున్నది. అందు జగదంపు శీలా బాముతోడ గూడము నానుండు గోపురమును బలులు మాలివీరముననదే కాని యీ పాటి వ్రాతవలన దెలిసికలసికెడికారు. మంటపమున కన్నకొర యాముల స్తంభములు నుడువైన శోకలమీద గావితాలతో జీతంపబడి యున్నది. చిత్ర కాదు నియుఁ గా శేష వి వారియొ యావచ్చి యచ్చట జాపబడియున్నది.

శీలావిగ్రహములు

నానావిధాకృతులు గల చక్కనిబొమ్మలు అవలంపు నూండ్లులందు నెక్కిబడియున్నవి. దోలాయాత్రపు జీత్రపు నందు శ్రీకృష్ణనిస్థానము ఇనుపగొలుములవలన నూయెలు లూఁగింపబడినట్లు కడుకండుతోఁ తొలునబడియున్నది. ఆగొలు నుచివల దాఁచుబడినట్లు మూచినవారు తప్పిబుబడినపు డును. సంధిమీది కంకరుగ్రహము ప్రాచీనలిప్తికొనవచ్చురమును బాటుచున్నది. బాలకృష్ణుడు గోపాలబాలకులతో వేసుకములు వేంపుటనాడగ భారతేశ్వరి యశ్వనిద్య యంతటిచో యనిపించును. చిన్నికృష్ణుడు వంశీమూడులయును, లేగలు కలెత్తి యాలించుటయును బాలవింతగ గనించు. అయో

ధ్యాసించువనమున సామంతులై పేకమపుడు నుగుమన్నట్లు కనబడును. గోపించుని నాకాయాత్రయందు గొల్లపడుచు లోడగ దపుమన్న విలాసము శృంగారగున ప్రదర్శకముగ నున్నది. ఏనుగుల గుంపులతో నిర్మలము నడునాటు ప్రక్కలుగల స్తంభముల నూండ్లులందు బ్రతిష్ఠింపబడుచుండును. నీవారివానాము, నామాభిషేకము, విరావతముమీది యంగుడు బొమ్మలు కన్నులకలపు తీర్పుచుండును. అన్ని బొమ్మలయొక్క పొంగము, కృష్ణంబున, అమానుషీయశిల్పిశిల్పి బ్రకటింపుచున్నది.

ఆలయావరణమునందలి దేవతములు.

౧ జగమోహనము-౨ విమానము. ౩ ముక్తిమంటపము. ౪. విమలాదేవి. ౫ లక్ష్మీదేవి. ౬. భర్మరాజు ౭ పాటలేశ్వరము. ౮. ఆనందవిభవ. ౯. స్వానంద. ౧౦. వైకుంఠము. ౧౧ ముక్తిమంటపము.

ఇదికంటములతోడి చక్కనికట్టదము. చదరపు లాకారమును గలిగియున్నది. ఇది జగమోహనమునకు దక్షిణముననున్నది. దీనివైకాల్యము 89 అడుగులు. కండితలను (బొమ్మలు) రంగు లివట నభ్యయనమునకు కాస్త్రవర్షకు వాసీనులై యుండురు. మంటపము మోహనశీలావిగ్రహములు చిత్రింపబడిన పదునాఱుకంటములమీద నమరియున్నది. దీనివైకాల్యము సొగటా కాఁచునందమున నున్నది. పరిస్థానానందమును ప్రతాపగర్వి చేపునలన 16 శతాబ్దమున నిది నిర్మింప బడినది. దీనిపర్యవకోణమున నాదోకపాటుగ నున్న చిన్నికృష్ణమును పద్మావనమున నుండి మూచిన వారి నాశ్చర్యమున నుంచుచుండును.

విమలాలయము

ఇదిప్రాచీనమైనది. ఇది నాలుగుచేతలతో మలుప బడినట్లు కనబడుటచే వింత గొలుపుచుండును. ఈశోకల తాంత్రికులకు పూజాస్థానము. పురమోత్తమధేత్రమున కిది యిలుచేల్చు. మర్రివృక్షపురాణము కపిలసంహితలలో విమలాశక్తి మహర్షి కర్ణింపబడియున్నది. సంకల్పరమున కొకపర్యాయము ఆశ్వయుజమానమున శుక్లాష్టమి నిచట విమలాశక్తికి మేలబలిచేయుచుండును. ఇదియే పూజిత్రము సంకటితాను దీని హింసా స్థలమై పాదధర్మము నతికిమించుచున్నది.

లక్ష్మీదేవతము

ఆవరణమున నున్న యిన్ని శోకల కంటె నిది చాలము భిన్నమైనది. విమాన, జగమోహన, నటునందర, భోగమంటప దేవాలయముల నాలుగంకములచే నిది నిర్మింపబడియున్నది. ఇది యునుజగన్నాథాలయము పుష్టికాలములలో నేపుమొచ్చి యున్న శస్త్రముగ నొలువబడిన కంటముల యొక్కయు నూండ్లుయనబడి యుండునాంధర్యమును గలిగియున్నది. గోడలు మేలి నాతిగ గు కానిరాలనందలచేఁ బోతపోడినట్లు విచిత్ర నిర్మాణము. నాపును. ఈతాలు తేనెతెట్టెనలెనాత్మ్యరంధ్రాకృతియు గాక వానలకు దానుకీర్తియు గలిగి ముండి కన్నుల వింతొనర్చు. గోడకు నడిమిభాగమున బాగుగ నొలువబడ్డ మెండుచేప్పు ప్రభములున్నవి. అందు శ్రీకారము బాసగునక్షత్రములచే శృంగారముగను నెక్కిన పూవులు పూలులతోఁబడిన యుండులతో బయటికి విశేషముగ గనిపించును. కెల్లకర్మానైపుణ్యమున దులతూగుచున్న కండు శ్రీ విగ్రహములు మనమాపుల కలపు పోగొట్టును. నాకా విధములయిన సౌందర్యాకృతులు నెదజల్ల యానక విగ్రహములు అత్యద్భుతముగ కనబడును. కలుపుర శ్రీలబామ్మలును, మూరటింద్రతోడి గున్నపేనుగులను, దివ్యాలంకారములును, నాగకన్యల విష్ణాణమును, లక్ష్మీపతిమా సౌందర్యమును, బహు నిపుణతతో తీర్తింపబడియున్నది.

ధర్మరాజాలయము

దీనికి మార్గవారాయదేవాలయమని పేరు. ఇందునల్లతాతి తోడను తేయబడిన బుద్ధవిగ్రహము ప్రసన్నమైద దర్శక మొసంకుచుండును. ఎరిమిదికొనములతో తేయబడిన మార్గవారాయావ్రతరు యేనుగట్టలమీద స్వారిచేయు చుండుట పీఠకర్మపదర్శకముగ నున్నది. ఇల్లిడిచెతను కంఠచేతను తేయబడిన మార్గవందరూపములు కడుసాంపుర నున్నవి. ఇది శోకార్యమునుండి 17 శతమున వారాయదేవునికాలమున నివర్తితి యేద.

పాటలేశ్వరము

ఇది వైవాలయము. ఇందు లింగ మున్నది. శోకలలో గుంపబడినట్లు కట్టబడియున్న దీని ప్రథమవ్యారంధరము మూడల నాశ్చర్యమున ముంచిచేయును. మూడువిధము లగు భిక్షాత్తులములచే వ్రాయబడిన లోకానందము గోర్యాలయము లోనుండి దీని ప్రాచీన పరిశ్రమరితను వెన్నక చెప్పచున్నది. ఇది చాల ప్రతిగల విస్తారయము.

అనందవిహారి

ఇచట శ్రీమహానాథుని విశ్రాంతిస్థలమును, భగవద్దేవుని మూలమున యున్న బాతులవారి పక్షిభోజన మిడట బాతులముగ గనబడుచుండును.

స్నానవేది

స్నానోత్సవములలో ద్విమాసపు నివట స్నాన మాడించెదరు.

సువారము

ఇది నటనందిరమున కొక గుజరాతున నంటియున్నది. ఇందు భోగాన్నము కడు జిత్రముగ నంటి తేలుచుండును. దీని విషయమై పలుగాథలు కలవు.

వైకుంఠము

ఇది ఆంధ్రంకణ్ణులమేడ. ఇందు మత గురువులుండురు. ఇచట భగవద్దేవుని బంగారము అక్షిబంధ భోగములు భజనములు, సరస్వతి, నీలమాధవ, గోపీవాళ, స్వామిశివ, రాధాకృష్ణ, కుంభకర్ణ, మార్కండేయ, ఇంద్రాణి, సంకేశ్వరము లోనగు నాలములు నూలులునుండి యున్నవి.

లోకనాథాలయము

ఇది పట్టణపు బడమటిపాలిమేడ నున్నది. జగన్నాథుని మూలమునకు గ్రాంతరమున నున్నది. ఇది శ్రీరామ గట్టబడినది. దీనిలింగము నీట నీరులాగుచుండును.

గుండిచ్చాబారి

ఇది ముఖ్యాలయమునకు వేరుబడియున్న రాచబాటకు జీవర నున్నది. గుండిచ్చ యననామె ఇంద్రద్యుమ్నరాజుపత్ని. ఆమెపేరిట గుండిచ్చాబారి యెప్పయున్నది. రాజుపేరిట నింద్ర ద్యుమ్నపుష్కరిణియు గలదు. ఆరాజు జగన్నాథాలయము కట్టినట్లు, నారద, బ్రహ్మ, సాంబ, పురాణములలోను, కపిల సంపాత ద్వితీయాధ్యాయములలో నున్నది. శ్రీకృష్ణ నిర్యాణ సమయమున కాకాశవాణి పడినట్లు పార్థుడు కృష్ణునితో మన మూడుతునకలుచేసి సముద్రమున బాజవేసిట్లును అవి 12 సంవత్సరముల కొకసారి దారుహతమున పూర్తి తీరిమున జేరుకొనుననియు, నవియే త్రివిధములనియు గలదు. భీమసేనుడు యాదవమునలమున నీలాచలమున నుండించినన నాకొండ మట్టమునకు గుంగెనని చెప్పుదురు. ఈ గుండిచ్చాబారి 432 అడుగుల పొడవున 321 అడుగుల వెడల్పున 20 అడుగులయెత్తున గల గోడలచే జుట్టబడియున్నది. దీనికి బడమట సింహద్వారమున ఉత్తరమున విజయద్వారమున్నది. దీని విమాన, నటమందిర, జగమోహన, భోగమండపము లున్నవి. అందు జగన్నాథత్రయమున రథయాత్రను జెట్టుదురు.

మార్కండేయేశ్వరము

ఇదిమార్కండు తటాకమునకు దక్షిణమున నున్నది. ఆలయపు టరగూండ్లయందు గుమారస్వామి, గణేశ, పార్వతి ప్రతిమలు విరాజమానములు. యమేశ్వర, కపాలమోక్షణ, అలాబుకేశ్వర మొదలగు పవిత్రదేవాలయములును కలవు. స్వర్గద్వార చక్రతీర్థములు పుణ్యస్థలములు.

పుణ్యకుండములు

మార్కండేయము, ఇంద్రద్యుమ్నము, నరేంద్రము, శ్వేత గంగ, విశంగ మొదలగునవి. మార్కండుకుండము మార్కండేయాలయమునకు దక్షిణముననున్నది. కుండమున కన్నిపక్కల తాతిపలకలు తాపింపబడియున్నవి. నరేంద్రసాగరము జగన్నాథునికీర్తనమున ప్రోవెదూరముననున్నది. ఇదివెడ్డిది. దీని కన్ని వైపుల తాతిపెట్లకలవు. ఇందు మెగలలున్నవి; ద్విపముకలదు. ఇంద్రద్యుమ్నముపురికికీర్తనమున నొప్పు. ఇదిబొత్తుగాఁ జిన్నది దీనిని బహుశుభ్రముగ నుండును. శివగంగలో లోకనాథాలయ మున్నది. అన్ని కుండములందుఁ దాచేళ్లు కనబడుచుండు.

ఆధారనాథావారాధి

ఇది పడు వెనిమిదికంబములకు వంకెన. పద్మపూర యను పేరుగల ముత్యానందినివూడ నడ్డమునకును బోవకట్టలతో గట్టబడియున్నది. దీనిపొడవు 290 అడుగులు. ఈ యానకట్ట తమలపామరంగురాలతో నినుప చిగుటతోడను పనితనము చూప బడియున్నది. దీనిని 14 శతాబ్దిని రాజ నరసింహదేవు పోయించెను. ఇటువంటి శ్రీజగన్నాథతేజ్రము రథయాత్ర వలన నన్ని చోట్లయందుఁ దెలియబడియున్నది. జ్యేష్ఠమున రథయాత్ర సాగును. లక్షలసంఖ్య జను లీయాత్రను సేవించుటకయి వత్తురు. ముఖ్యపైరథమునకు 7 అడుగు లెత్తుగల 16 చక్రములుండును. భక్తులు రథచక్రముల కిందబడి వైకుంఠమును జేరుటకలదు. ఈ యాలయము 7 లక్షలువైగాఁ బ్రతిమేట రాయడివచ్చును. పూ

జారులు పండాలు. భాష ఉత్కలము. ప్రయాణికులకు సౌకర్యములు చేయబడును. జగన్నాథము సేవించినవారు సాక్షిగోపాలు ని దర్శించువిధానము మైనందున దాని కృత్యంత మిట గను గొందము.

సాక్షిగోపాలము

ఇది ఖురదానుండి పూర్వకి బోవు కాళామార్గమున నున్న సాక్షి గోపాలస్తేమనకు దగ్గరనున్నది. ఇది విష్ణ్వాలయము. దీని చరిత్రము వినుటకు గురూపాలము పుట్టించును. గ్రంథ విస్తరభీతిచే నదంతయు నివట ప్రాయుటకు బదులుగ వంగ భాషనున్న భక్తమాల చైతన్యచరిత్ర మిత్రమునందు బాతకుల కాతికృత్య మొసంగువాడ. విమాన జగమోహనాలయములు కలిసియున్న పాంకమున నందమున నీయాలయము నిర్మింపబడి యున్నది. ఇందలి రాధాప్రతిమ గోపాలకృష్ణునికన్న జెన్నది. ఈ కోవెల యాదవము ఆతిగాక సౌందర్యముగ నున్నది.

జయదేవ కవి

జగన్నాథము భక్తి ప్రతిపాద తే తమయి యున్నందుర భక్తిలిచటఁ దమ కవితాప్రవాహమున జగన్నాథుని ముంచి యున్నారు. అందు భక్తికోమణి మగు జయదేవ కవిశ్వరుని ప్రస్తావ మీ సందర్భమున జయన బాతకు లుక్కిరించుచుండురు. భక్తులచరిత్రములు కలి కల్పమ నారణములు గదా మానవహృదయములయందు భక్తిరస మూర్తయనట్టి గీతగోవింద కావ్యమును బుట్టించిన జయదేవకవి ప్రసంగము పురుషోత్తమ చరిత్రమునలె బుణ్యదాసుక మగుచున్నది. ఈ కవి జగన్నాథమునకు దగ్గరనున్న కిందుబిడ్డ మను గ్రామమున దశమ శతాబ్దిని జన్మించి. ఈతఁడు జగన్నాథుని గాతాశ్రయంతో నృత్యములతో సంతోర్తములు చేయుచు దానికి సరిపడునట్లు గీతగోవిందము రచించెను. ఇట్టి భక్తకవి చిరకాలము జగన్నాథమున నుండుటచేత నతేట లాతని శిష్యులై దేవుని సేవించుచుండిరి. ఇతని పేరికపు లింకను గలరు.

శ్రీ జగన్నాథుండు అనంతకళ్యాణములు విశ్వమానవుల కొసంగి యాధ్యాత్మికబలాపేతులఁ జేయును గాక!

కవిచౌడవ

(వంగూరి సుబ్బారావుగారు)

కవిచౌడవ జీవితము నేను గ్రంథరూపమునఁ బ్రకటించినప్పటికఁ గొన్ని మాత్రవిషయములుకూడఁ జేయవలసి. అవి నేఁపుడు ముద్రింపబోవు శతకపుటచరిత్రములోఁ జేర్చుచున్నాను.

కవిచౌడవయే 1౫ నెనని శ్రీ మా. నేతురామయ్యగారు పరిమత్పత్రిలో వ్రాసిన "చౌడవసీసము" లనుగ్రంథము ప్రతి నాకుఁ జిక్కిరి. అందలివిశేషము లీకిందఁ జూపుచున్నాను. ఇది 30 సీసములు గల శుద్ధాంధ్రసంపుట.

గ్రంథాంశము.

క. కప్పుమెయిఁతొనపేరిట
ముప్పదిసీసంబు లాంధ్రముగఁ జెప్పును చౌడవయే నీకబ్బంబునఁ
ద ప్పెంచకఁ దారులారఁ దగ నతిసేతున్.
పద్యములనుటయు బలికరి వేల్పుకేతకమును బోలియున్నది. ఎవ్వ రెవ్వరి ననుకరించినో తేల్చుకొనవలసియున్నది. సీ॥ గో లన ముగుదారి గో లనం గనుముల్లు
గోల యెడయఁ బరిగోల యనఁగ
డిందు లీనంబు కడిందు లోరంబును
డిందు నుండుకును వే రిందు కీడ
లిండ్లంబు చిత్తిమెట్టండ్రు పట్టటవార
డండ్రు వార డంట వే గండ్రు బరువు
వెల్ల నిండుట పాలవెల్లి పాల్కడలి రే
పల్లి నాగను గాడు గల్లి నాగ
సీ॥ తట్టి యన యెడై వెనువోర. పట్టెమీరు
తోట్టు పట్టలదొడ్డి కో॥ ల్లుట్టి నాగ
నట్టిదిట్టన నున్న రాక్షసుని
కట్టిచెలివేల్పు ముజ్జగాలో బొట్టదాల్చి
సీ॥ విరియ నా పువ్వు సీ॥ విరియ నా కల్లు నా
విరియ నా చెట్టు కా॥ విరియ పొగయు
పరియ నా దాబు రూ॥ పరియ నా సాగను మే
పరియ నా తిండి తే॥ ప రన తెగున
తరు లనా వరులు వి॥ త్తరులు నా చెలులు చి
త్తరులు నా బొమ్మ ల॥ త్తరులు వలపు

కటియ నా కప్పు చా॥ కరియ నా సాక్షి బూ
కరియ నా నదుల్లు ట॥ క్కరి న దొంగ
వరియ నా చేను లా॥ వరియ నా బంటును
సరియ నా దండ తే॥ సరులు వడ్లు
నూరిజనకల్ప వరదందనాకతల్ప
డంబుకటివేల్పు పిట్టసిడంబుదాల్చి॥
తుదిపద్యము

క. వనదేవత కాఁపై దన
దనరును గువ్వ కరి యేతమునకు పేరై
చను వంకకట్ట లాతా
మన నూకటి యనఁగఁ జుట్టు నంబుజనేతా॥
"చౌడవసీసములు సంపూర్ణముగా శ్రొత్తవల్లి బట్టు
య్య వ్రాసెను. శ్రీరామచంద్రా నీవే గతి. వికృతినామ సంగర
చైత్రి బ॥ విడియ సోమవారం॥"

ఈప్రతి చూపిన శ్రీ శ్రొత్తవల్లి నూర్కారావుగారికిఁ గృతజ్ఞుడను. ఈగ్రంథము శతకము వ్రాసినచౌడవయే వ్రాసి నట్లు నామసామ్యమునుబట్టియు, వాడుకనుబట్టియు శ్రీ నేతు రామయ్యగా రూపించియుండురు. ఇది చౌడవదే యనుటకు మొదటిపద్యమునందలి పేరు తక్కు వేతాధారములు లేవు. కృతిరేక దర్శనములు చేతురుకఱి కవిచౌడవ దనియే నమ్ము చుందుముగాక!

హనుమంతరాయనిధి

దరిమిలా చందాలు	రు
ఇదివరలో మొత్తము	46,957 8 0
సింగరాజు లక్ష్మీనారాయణగారు, బందరు	20 0 0
సింగరాజు కామేశ్వరరావుగారు జమ్మిపూరు	16 0 0
శృంగారకవి పాపారావుగారు నిడమర్రు	7 14 0
ఎస్. ఎస్ ప్రసాదరావుగారు గుంటూరు	10 0 0
కాపూరి కోదండరామయ్యగారు మోపిదేవి	
కృష్ణజిల్లా	50 0 0
వి. విశ్వనాథశర్మగారు	50 0 0
హిందూ మైసూరులు అసిస్టాంటు మాస్టరుల సంఘ	
కార్యదర్శి బందరు	56 0 0
కొండా శుబ్బారాయడుగారు తెనాలి	8 0 0
రామచంద్రపురం జాతీయపాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులు, పిల్లలును సి. కె. గోవిందరావుగారి	
ద్వారా	20 6 0
ఆంధ్రసేవా సమితి లక్ష్మరాజు శుబ్బారావుగారి	
ద్వారా కాకినాడ	100 0 0
ఒకపోషకుడు	1116 0 0
లేటు అబ్బరాజు సీతారావుగారి భార్య గున్న	
మృగారు	25 0 0

ఇప్పటికి చందాల మొత్తము రు 48,416 7 0
బందరు } భో పట్టాభి సీతారామయ్య
29-8-22 } కార్యదర్శి ప్రేరక.

అస్సాము శాసనసభాసభ్యులగు రా॥ బ॥ ప్రమదచంద్ర దత్తగారు భా॥ బ॥ సయ్యదు అబ్దుల్ హాదీమగారిసానే మంత్రిగ నియమించబడిరి.

జగ్గయ్యపేట యూనియన్ ఎన్నికలలో 11 గరు వైశ్యులు జను మందిరనియం చారుగుడ్ల వెంకటరంగయ్యగారు చైరుమన్ గ నెన్నిక గాంచినయిం ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

మా॥ డాక్టరు పేజ్ బహదూరు సుప్రీమాగారు పుత్రసమేతుడై పంజాబు మెయిలులో ఆగస్టు 30 లేదని నిర్ణయితగిరి.

దంతచూరము

వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0
ఈ భంతిచూరముతో పండ్లుతోముటువలన చిగుళ్లనుండి రక్తము ప్రవించుతుండును. నోట దుర్గంధములేక యుండును.
తామర తైలము
తామర, తీట, దురద మొదలగువాటికి మంచిమందు
తామర, తీట, గజ్జికి మంచిది డబ్బీ 1-కి 0-6-0 మృతము.
అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు బొంబాయి.

తెనుగు కాలికో బైండు

సివిల్ ప్రాజెక్టు కోడ్	5	0	0
క్రిమినల్ ప్రాజెక్టు కోడ్	6	0	0
ఇండియన్ పీసల్ కోడ్	3	0	0
శతకథానావళి (గ్రేజు)	2	0	0
సుమతి, సరసింహ, వేమన, విడిగా	0	2	0
శృంగార రత్నశతకము	0	3	0
వేణుగోపాలశతకము	0	3	0
కాళహస్తి లింగశతకము	0	3	0
రామలింగేశ శతకము	0	3	0

విక్టోరియా డిప్లోమా
మైలాపూరు - మదరాసు.

ఆంధ్రవాఙ్మయనిర్మాతలు 1 (3)

వేమన

- కర్త:- వంగూరి సుబ్బారావు.
- 5 చిత్రపటములు (పాచీనమైనవి కలవు). తంజావూరు రాజులు వేయించిన రంగులపటమునుండి తీసిన ఫోటో, వేమన్న శిష్యులచేతికి సమీపకాలమున వ్రాసిన "వేమనచరిత్ర" యను ద్వితీయ కావ్య వివరము లున్నవి. విషయసూచిక.
1. వేదాంతము-కవిత్వము	10 కవిత
2. వేమనచరిత్రము	11. పద్యవర్ణనము
3. శృంగారము	12. పోలికకవులు
4. కాలము	13. నీతులు
5. కులము	14. జీవితవిధానము
6. కుటుంబము	15. శిష్యులు
7. వేమన్న కాలమునందలి స్థితి	16. పద్యమకుటము
8. మతములు-గురువు	17. రసవాదము
9. భావ	18. చందమామ

అను 18 శీర్షికలు, ప్రసిద్ధి కవుల పాద్యములతో, పండితుల విమర్శనలతో, గ్రీకు, బ్రాహ్మణ, కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర కవుల పోలికలతో, "సంపూర్ణజీవితము-భోధనలు" గల గ్రంథము 280 పుటలు కలది. వ్రాసినది. అనేక నూతనచరిత్రాంశములు నిష్పటికొనఁగల వేమని విమర్శనలతో. వెల ప్రతి 1-కి రూ. 2. విద్యార్థులకు సాధారణప్రతి వెల రూ. 1-4-0.

కేమలశిఖరము. మైలాపూరు, మదరాసు.

మంచినయము! వేనవేలు కర్పనమిది!! వెనుక దొరకవు!!!

మేలైన జపాక పట్టు పంచలు

నేక పంచలు కర్పనమిదయము. ప్రస్తుతం భరణ తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! శృంగారమున్న వాగదళమున్న గలమేలైన ఆసలో పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పోగా మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ ఆకుపచ్చ, రోజూ, మేళువర్ణం, ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాఫు చీయమైనట్టిది. త్వరపడుడు.

5 1/2 మారనిడివిని 2 1/2 మార వడల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి రూ. 4-0 980

శివాలఖర్చులు వేరు.

చిరునామ:- రాజలక్ష్మి కంపెనీ, నెం 44 నంబులయ్యర వీధి, మదరాసు.

నవలలు

శృంగారవాణిక - గొప్పనవల	1	0	0
వీరపూజ - గొప్పచరిత్ర	1	0	0
విజయనగరరాజుల కథలు	0	8	0
చిత్రారాజుల కథలు	0	4	0
దివ్యచక్రవర్తి కథలు	0	4	0
గోల్కొండ నవాబుల కథలు	0	2	0

0-8-0 ఆకాల పుస్తకములకు తక్కువ పంపము.

కలాభివృద్ధి పరిషత్తు, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

ప్రభుత్వోద్యోగములు.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము.
ప్రభుత్వపు టుత్తరువు.

నెం 658 రు పబ్లిక్-తేది ఆగస్టు 15-1922-వల ప్రభుత్వపు త్తర వివరముగ నున్నది:-

బ్రాహ్మణతరసంఘములకు ప్రభుత్వోద్యోగములం దె క్కున ప్రాతినిధ్య మొనఁగటకు రివిన్యూడిపార్టుమెంటు బోర్డు ప్రాతినిధుల అడ్డం 128(2) లోని నూతన లిస్టు క్షాభలకును, అన్నియోద్యోగములకును అన్వయింప జేయఁపవలసినదనియు, ఆ యుత్తరపుల నందఱును గమనించునట్లు చేయవలసినదనియు, ఆరుమాసములకొరకు వివరములను తెలుపు జాబితాలను ఆయా అక్షుల యధికారులు పంపుచుండునట్లు కోరవలసినదనియు, ఆ జాబితాలను కాపకపర్చుకు లభించునట్లు చేయవలసిన దనియు ఆగస్టు 1921 లో కాపకపర్చ ప్రభుత్వమువారి కోక శిఫార్సు చేసెను.

2. ఈ జాబితాలను ప్రభుత్వమువారు తమ 618 పబ్లిక్ సెప్టెంబరు 16, 1921 నం దనులలో డెట్టుచు, పబ్లిక్ సెట్టు సర్వీసులో క్రొత్తగా తీర్చుకొనువారిని ఆరుతెగలుగ భాగించి జాబితాలు పంపవలసినదనికోరిరి. మొదటి అర్ధసంవత్సరజాబితాలందినది. దీనినందు 81, 1921 వ తేదీతో ముగిసిన అర్ధసంవత్సరమున క్రొత్తయోద్యోగములందు ఉద్యోగములు నూటికి యాక్రిం ది ప్రమాణమున నున్నది:- బ్రాహ్మణులు 22 మంది, బ్రాహ్మణ శ్రేణిహిందువులు 48 భాగ క్రైస్తవులు 10 మంది, మహమ్మదీయులు 15 మంది, యూరోపియనులు ఆంగ్లో హిందువులు 2, ఇతరులు 8.

3. ఈ జాబితాలను ప్రయోగించుటలో, క్రొత్తవారి విషయము మాత్రమే యిట్లు చేయుటచే నను నసంక్రృష్టి ప్రభుత్వము వారికి తెలియకపోవును. భాషమైనను, తెంపారీయైనను, అక్రిం గైనను, మొదటిపర్యాయము నియమించబడినను, లేక సభాగౌరవ టుక్రమముండి ప్రమాణము చేయుచుండిన అందరికి సాంఘిక ప్రమాణము ప్రకారము జాబితాలబంపవలెనను నొకచిత్తశిర్కామును బంపబడినను. జిల్లాలోని వివిధభాషలములను గమనించి యోద్యోగములను వివరచిత్రమునెడి బోర్డుప్రాతినిధుల అడ్డంకులని నూత్రమున నన్వయింప జేయుటకు జాబితాలలోని వివరముల నింక ను జాస్తి చేయవలెనను విషయమును ప్రభుత్వమువారు పరిశీలించివారు ముఖ్యోద్యోగములు వివిధసంఘములకును కొసంగవలెనన్న ప్రాసంధమునుండియే లోయ రుక్మకులలో నుండియే దీనిని గమనింప వలెననియు రిక్రూట్మెంట్ కమిషను ప్రమాణము చేయునపుడును, సీనియారిటీకన్న, వెల కన్న ఆకస్థమనియు ప్రభుత్వమువారు గుర్తించుచున్నారు. పర్చునెట్టు అక్రింకు తెంపారి, హైయరులోయరు గ్రేడులు, ఇన్ని వివరములను డెయిలీజాబితాలను తయారుచేయుటమాత్రము కన్యమనియు ప్రభుత్వమువారికి తోచినది. కనుక ప్రతిభాభాషను ముఖ్యమగువారు సంఘములను నూచించు జాబితాలను ప్రతిసంవత్సరము తయారుచేసినచో సమాధానమంతయు లభించుననియు, అందే ప్రమాణమున క్రమములు ఉద్యోగక్రమములు జూపనగుననియు, సభాయుతులగు వక్తురుగారు తమ మంత్రుల యాగీకారము పొంది, నిర్ణయించివారు. వెనుకటి సంవత్సరపు జాబితాను జరిగెడి సంవత్సరపు జాబితాను సరిపోల్చి మామకొనునెడల ప్రతిభాభాషిని యభివృద్ధియు బాగుగ కనిపింపగలదు. ఈ జాబితాలు వాక్ X తెలుగు ఉద్యోగములకు మాత్రమే. అందుగూడ రూ 100లకు వైగా సంపాదించువారి కోకటియు 35 నుండి 100 వరకు సంపాదించువారికి మరొకటియు నుండును. ప్రతిభాభాషికి పతీయు తన క్రింద నుండి రూ. 35 లకు వైగా ఏవెలు 1-1922 నుండి యుండె. వాక్ X తెలుగు ఉద్యోగుల పేళ్లపట్టికను తయారుచేసి మద్రాసులో అక్టోబరు 1 వ తేదీనాటికి బంపవలెను. మార్చి 31, 1923 తో ముగిసెడి సంవత్సరమునకు క్రొత్తజాబితాను 1923 ఆగస్టులోపుగ బంపవలెను.

4. X తెలుగు ఉద్యోగములపేర్లు సివిలులిస్టు మూడుమాసములకొకమారు ప్రకటించునపుడు అందు వారిసంఘములనుగూడ నూచింపవలెనని మరొక తీర్మానము కోరినది. అందులకై సివిలులిస్టుల నుండి యోద్యోగులపేర్లతోపాటు 6 సంఘములలోనా కేసంఘమునకు సంబంధించినదియు తెలుపుచు ఆయా భాషాభివృద్ధి ప్రభుత్వముద్రణాలయాధికారికి బంపవలెను.

ఈసంఘములకు కొన్ని నుభవమును కొందఱుర్దులను ముద్రణాలయాధికారి నూచింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు తలంచుచున్నాడు.

5. అదియునుగాక, ప్రభుత్వ కార్యాలయములందు ఆయా భాషాప్రజ్ఞేములకు సంబంధించినవారే యుండవలెనని కాపకపర్చలో పలుమారు తెలుపబడిన యభిప్రాయములతో ప్రభుత్వము వారికి సంపూర్ణసానుభూతిగలదు. తెలుగు ఓడ్రజిల్లాలలో ఆయా జిల్లాలకు సంబంధించిన యోద్యోగములందును వారిపేర్లను గమనించవలసినదనియు అవకాశము వచ్చినపు డెల్ల వారిసంఖ్యను సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గింపవలసినదనియు అధికారులకు త్తరపుటా సగ బడును. తెలుగు ఓడ్ర జిల్లాలవివరములు ప్రకటింపబడినవి.

6. ఈ విషయములందు క్రొత్తపుచ్చకొనుచుండిన సభ్యులను, ఇతరులను వై పిర్వాటులు సంక్రృష్టిపరుచునని ప్రభుత్వము వారుచుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి కార్యశిధాన మిందు మూలమున బాగుగ తెలిసినందున సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి మగల మగల వివరములను గోరకుండును గాక యని తలంచుచున్నాడు.

వెలసులభిము. ఫల మధికిము.

ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ
మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి
కుమార్లు సర్వేశం తాలూకు మేడ.
రూ 16,500 లకు లాటరీ
చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

ఆర్యులారా!
కృష్ణజిల్లా, ఏలూరు పెద్దబజారులోని మ్యూనిసిపలు నెం 148 రు కలిగినటువంటిన్ని రెం డెకన్లును గలిగిన వామేడను అద్దాల వీరువాల ఫిట్టింగున్న, స్థలము సహా లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తియగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యావత్తు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీ ఫిబ్రవరిలో ప్రయరపరచి యెలూరుపట్టణములో ఘరానా మనుష్యుల యెదుట లాటరీ చేయుచును. గనుక ప్రతివారును వారి వారి యభ్యుష్టముల నిర్ణయించుకొనుట కిది మంచితరుణము. త్వరపడుడు. తరుణము మించిపోయిన తరువాత పశ్చాత్తాపపడిన లాభములేను. లాటరీ చీటి ఒకటి రూ 5 ల మాత్రమే. ఇంకా పూర్వయైన దిదిసిగ్గున్న, వివిధములను కొరువారు మా యెదుటపట్ల గాని సేరుగా వాడువానిగాని రేలునుకోవలయును. ఈ చీట్లవల్ల నమూనా అయ్యె పాము కృష్ణజిల్లా యెలూరు పెంట్టల్ కో ఆఫరేటివు బ్యాంకిలో నుంచబడును.

2. ప్రతిగామమునందును మంచి యెదుట్టు కావలయును. మంచి కవివాచన ఇయ్యబడును. వివరములు కొరువారు యాక్రిండ్ సంకేతముచేసినవారికి వ్రాసిగాని, స్వయముగా వచ్చిగాని తెలుసుకొనవచ్చును. (189)

"చీట్లు కావలసినవారు, తమ అడ్రసును స్పష్టముగ వ్రాయుచు చీటి 1-కి రు 5 ల చొప్పున మణి అర్జరు చేసిన యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టపాలో పంపించబడును."

ఏలూరు } మాటూరి సర్వేశం,
కృష్ణజిల్లా. }
1-7-1922. } మేడ హక్కుదారుడు

అగశతరోహము రు 116 లు బహుమానము

తయ, దగ్గు, వియపు, ఉబ్బసము, మొదలగు క్షేమ్య వ్యాధులకు ఈ ఔషధము అమోఘముగా పనిచేయును. 1 నెల రోజులకు ఎటువంటి తయరొగమైనను పూర్తిగా నివారణయగును. దీనికి పధ్యములేదు, వారంగోజులలోనే చాలా భాగము దీనిగుణము కనిపించును. అట్టి నమ్మకము లేనివారు రాకపోకల ఖర్చులు మాకు పంపించెడల మేము స్వయముగా వచ్చి పూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటుపిమ్మట వైన వ్రాసిన బహుమానము తీసికొనెదము. వారంగోజులకు సరిపడు మందుకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-6-0 లు అగును. 1 నెల రోజులకు రు 4-6-0 లు అగును. కావలసినవారికి కేటలాగు ఉచితము.

మేనేజరు
శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం
కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.
(213)

అతి బాల్యమున నేర్పుటకు వీలులేదు

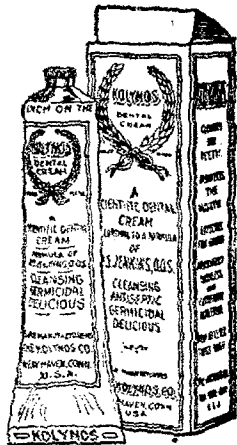
మా బాలికకుగాని లేక బాలికగాని మిక్కిలి చిన్నతనమునందు భోజనానంతరంబంతయును కొలివానులతో కుట్టిచేసుకొనుటవలన గలుగు ప్రాముఖ్యతను మీరు చెప్పవలయు. వారికి వయస్సు రానురాను అందుకు తగిన ఫలము బడయుటకై వారే దానిని ఆచరించవలెను. నిజముగా దంతములను శుభ్రపరచును, నోటిని శుభ్రముగా నుంచును, వ్యాధికి కారణభూతమైనట్టి కంటమునం దుండు చిన్న పురుగులను నాశనముచేయును.

KOLYNOS

డెన్టల్ క్రీమ్.

పైన మూతను కలిగియుండును. కొలివాను గొట్టమునకు మూతకట్టు బడియుండును. క్రిందవడిపోదు. గొట్టము ఎప్పుడును మూతబడి యుండును. క్రీము చెడిపోనీయక నుంచును.

The Kolynos Company New Haven, Conn., U.S.A.

Representatives for India

MULLER & Phipps (India) Limited.

Madras

Calcutta

Bombay

Karachi

Rangoon

పూర్ణిమ

కష్టాంత నాటకము!!

క్రొత్తనాటకము!!

A Tragedy?

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారిచే వ్రాయబడినది.

పూర్ణిమాపర్వదినమున రాజస్థాన త్రిపుత్య తులనకంఠులగు భట్టి వరాహరాజేంద్రులు విద్యమునకై వివాహ వేదికపై దాకసిల్లుట. పరిణయకృత్యమునకు మాటు భయంకరతత్వ. వైవాహికతోరణముల క్రింద ఘోరమూరణములు, భట్టి రాజేంద్రుని చిత్రవధము. పెండ్లికొడుకు దేవరాజుసంఘ మరణమునుండి పాతిపావులు, పురోహిత దండకు లాకినికి కరణ మిమ్ములు, అడవిదొంగల బిచ్చారు, సర్వస్వమును కోల్పోయిన రాజబాలకుడు దొంగలదొర యగుట, పురోహిత దండకు లొక్క గోత్ర బూడ్చి పెట్టబడుట, కారణాదేవి సహగమనము, సర్వయంక గాంధర్వవివాహము, రక్తకర్పణ ములు, వ్రాయుటకు సాధ్యముకాని యెన్నెన్నో విచిత్రాంకములు, పాత్రప్రకృతి కర్ణవాదవిత్తము, ఈశ్వరకరుణా విశేషము, ప్రపంచవైఖరి, మనుష్యవాంఛానిశ్చలత్వము, విధిబలిష్ఠత, సరణివిరహమార్థము, చదివినంతిమాత్రమున నొడలు జలదరించునటులు, మనమద్రవిభూత మగునటులు, కన్నులు భారాశముగ, గ్రుహించునటులు, అహంభావ విచ్ఛేదన మగునటులు, ప్రాపంచిక లంఘన తనదలి మనస్సును బూర్ణముగ నీశ్వరార్పణము నొనర్చుటకు దృఢసంకల్పము కలుగునటులు కవించబడిన నాటకరాజము. వెల రూ॥ 1-0-0.

కలయవాడు:-

పానుగంటి రాజారావు,

పి. కా. పు. ర. 0. (గోదావరి జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

(290)

గోనోమల్

ధర రూ॥ 3-8-0

బాల్మిటన్ ఇన్ జన్ క్షను ధర రూ॥ 2-0-0

నెగరోగముల : వరములు గల పుస్తకమునకు వ్రాయుడు.

డబ్ల్యు.ఇ.స్మిత్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మౌంట్రోడ్, మద్రాసు.

W. E. Smith & Co., Ltd Mount Road Madras.

హిందీపాఠశాల-గుడివాడ

స్వస్తి శ్రీధర్మశాస్త్రసంవత్సర భాద్రపద శు ౧౫ మొదలు దుండుభి సం॥ శానణ శుద్ధ పూర్ణిమవరకు జమాఖర్చుల వివరము:-

జమలు

స్వకార్యవర్తిమండి హిందీ ప్రత్యేకంబుడి క్రియంతే మూ॥ కనకరాజుగారి కలన కనూలు చేయబడిన మొత్తం } 100-0-0

కాంగ్రెసువారి సహాయం 20-0-0

కుభకార్యములందలి కట్టుములు 22-0-0

విరాళములు 42-8-0

ఆంధ్రసాహిత్యసంఘ సభ్యుల సహాయం 50-10-8

మొత్తం

267-2-8

ఖర్చు

అధ్యాపకునికి 10 నెలల జీతం 350-0-0

కోటిసుల అప్పునిమిత్తం 4-0-0

ఇతరఖర్చులు 1-14-0

మొత్తం

255-14-0.

నెలవ రూ॥ 11-4-8. ఇరు రూ॥ 10-0-0

శ్రీయంతే మూంబ్రూడి కనకరాజుగారివద్ద నిలక

మరా:- ఇంతకు పూర్వపు లెక్కలు ఇతరుల యధీన ముం దున్నందున దరిమిలాను ప్రకటింపబడును.

సంగ్రహచరిత్ర

ఇప్పటికి పాఠశాల స్థాపించబడి 16 మాసములైనది. స్థాపించబడిన దానిక నేటివరకును అవిచ్ఛిన్నముగను, ఇయ్యవడ మగును నిర్వహించబడుచున్నది. ఆంధ్ర గీర్వాణ హిందీపాఠశాల సంపన్నులును, శుభసిద్ధిభావమును కను బ్రహ్మశ్రీ కవన్న కాశ్రీగారు అధ్యాపకులుగ బనిచేయుచున్నారు. వీరు తమ ప్రజ్ఞావిశేషముచే నిటీవలనే హిందీ ఆంధ్రభాషమును కవించి ఆంధ్రభాషమునకు సహా సేద నొచ్చిరి. ఇప్పటికి పాఠశాలకై రూ॥ 640-0-0 పెచ్చింపబడినది. అందు హిందూ సమైక్యసముదాయ రూ॥ 240-0-0 ను, గుడివాడ పాఠశాల రూ॥ 400-0-0 ధరించిరి. గ్రామముందు నాలుగుగ్రామ్యేకవొట్ల కేంద్రస్థానము లేర్పాటుపబడి అందువిద్య గలకబడుచున్నది. అధ్యాపకులు కోజువ క గంట బాదెగా పనిచేయుచున్నారు. 10 నుండి విద్యార్థులు గలవొట్ల కేంద్రస్థానము లేర్పాటుపబడును. 20 నుండి వివిధవర్గీకు లందు కృతార్థులైరి. అందు కొందరు ప్రస్తుతము ప్రభావము చలువుచున్నారు. పరీక్షలకు సోజరు గాకుండ న నేతులు తయారయినవారు గలరు. మొత్తముమీద ప్రస్తుతము 67 విద్యార్థులు హిందీ నభ్యసించుచున్నారు. 100 గ్రంథములు గల యొకహిందీ గ్రంథాలయము స్థాపించబడి, దీక్షియేవొక్కట్ల నాగిగ్రంథాలయమునందు జేర్చబడినది.

విద్యార్థినియోగిగర్వతోపేతు లయిన శ్రీకవన్న కాశ్రీగారు, యాగ్రామమునకు సలుపుచున్న కృషిని, పాఠశాల సంత్పత్తికరముగ వివిధోపకరణములనుకలదు మిగుల సంతోష కరము. ఇప్పటివరకును, పాఠశాల కొలదిమంది యాదార్థ్యముతో ఆకర్షింపగలిగినది. ఇంకను పురమునగల నాణ్యేష్టలయొక్కయు, న్యాయవాదుల యొక్కయు, ధనాధ్యులయొక్కయు సాయము నవేక్షించుచున్నది. ధనవంతులు ధనమునిచ్చియు, గృహస్థులు ఇతర గ్రామములనుండి వచ్చు వీధివిద్యార్థులకు భోజన వసతుల చేప్పరచియు, విద్యార్థిమూలము విద్యకల్పనించియు, భావకు నేతనొనర్చునగు. ధనాధిపతులచే నెట్టి యత్నము ప్రతిష్ఠాపనమైనను, కృపించి నరించుట సహజము గాన గుడివాడ పాఠశాల తమదాతృత్వమును ప్రకటించి పాఠశాలాధివ్యవహారము నకు దోడ్పడ ప్రార్థింతులు. ఇదివరలో సాయ మొప్పినట్టియు రత్నమునకు సాయ మొప్పయ్యుట్టియు మహాశయములకు సర్వదా కృతజ్ఞులము. - వార్యదర్శి.

మేలైన ఫోటన్ కలములు

ఫోటన్ కలములు రూ॥ 8 8 0
ఫోటన్ కలములు రూ॥ 6 4 0
నాటరుమాన్యు విడియల్ రూ॥ 8 8 0
ఫోటన్ కలములు రూ॥ 1 8 0

(1514) గిరి బ్రదర్సు, ట్రిప్లికేట్ - మదరాసు

ప్యూనిటివ్ పోలిసువన్ను
మినహాయింపు.

గుంటూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటువారికి వచ్చిన యీ ది గు క
నమోదు కాబడిన గ్రామములలోని జనలను ప్యూనిటివ్ పోలిసు
వన్ను చెల్లించవలసినను లేకుండా మినహాయింపు చేయడమైన
దని గవర్నరు పెంటువారు వుత్తర వేసినారు గవర్నరు యందుమారు
ముగా ప్రయత్నపరచడ మయినది:—

పల్నాడు తాలూకా

1. రెంటూరు, 2. అంబాపురం (పల్లెగుంటకివారు), 3. గోగు
లపాడు, 4. మిట్టగుడిపాడు, 5. చేర్రుపడిపాడు, 6. చెన్నాయ
పాలెం, 7. భట్టపాలెం, 8. తల్లెళ్లపాడు (కేసానుపల్లికివారు),
9. సూరిగుట్ట (మడిపాడు కివారు), 10. రేగుల గడ్డ
(నేమకరం కివారు), 11. పెద్దగార్లపాడు, 12. కోనకి, 13.
కొత్తగోళపాడు (పిల్లలపాడు), 14. గంగారెడ్డిపాలెం (నా
చకరంకివారు), 15. చిన్న అగ్రహారం, 16. పెద్ద అగ్రహారం,
17. శ్రీ రుక్మిణి పురం, 18. పండిటిపాడుపాలెం జూలపల్లి
కివారు), 19. చినకోడమగుట్ట, 20. పేటపల్లి గుండ్ల 21. పెన్న
పాడు 22. చివరెడ్డిపాలెం 23. ఎరువంబా (పసుపుపేటకివారు)
24. పుట్లూరు 25. నూర్పూరెడ్డిపాలెం 26. బాదనం 27. కాల్పా
(నాగులవరం కివారు), 28. కొప్పునూరు, 29. మందాడి 30
కంభంపాడు, 31. మల్లివరం అగ్రహారం, 32. నామెరపాడు
అగ్రహారం 33. గొట్టిపాల్ల, 34. బాడికిపేట గుడ్లపాడు కివారు)
35. భర్తవరం 36. దామమేల, 37. పుప్పలపాడు, 38. కాకేర్ల
(కొలకుంట కివారు) 39. మించలపాడు (కొలకుంట కివారు)
40. పోలేపల్లి 41. ఆత్మకూరు

చిన్నకొండ తాలూకా

1. కాటాడపాడు 2. పుప్పరపాలెం (చిన్నకొండకివారు)
3. తమ్మపాడు, 4. చింతపాడు, 5. పెరురుపాడు,
6. కొప్పు కొండ 7. నెలగంకరం 8. అనుకులపాడు 9. గ్రా
మ్యూలపల్లి 10. కొండముట్ల 11. కంకుపాలెం, 12. చరసామ
పాలెం, 13. కిసపురం 14. పెద్దకరం, 15. నూరెపల్లి,
16. తిరిగిరాల, 17. నాయనిపాలెం, 18. నరసరాయనిపాలెం,
19. చాతిపాలెం, 20. దామకపల్లి, 21. చిట్టెరూప
పల్లి, 22. తలార్లపల్లి, 23. కొత్తపుప్పలపాడు పుప్పలపాడు

- కివారు), 24. కంభంపాడు, 25. అయ్యవోల, 26. నాగరెడ్డి
పల్లి, 27. ముట్టపాడు, 28. ముక్కపల్లిపాడు, 29. ముడి
పాడు, 30. పుక్కూరం, 31. కమ్మనూరిపాలెం, 32. మా
రెల్లపాలెం (నాగెండ్లకివారు), 33. మానా అన్నవరం,
34. తెల్లపాడు, 35. శ్రీకృష్ణ అప్పారం, 36. వేల్పూరు,
37. కొత్తలూరు, 38. బొమ్మరాజుపల్లి, 39. ననినంబ, 40.
అంగలూరు, 41. చిట్టాపురం, 42. గుండ్లపల్లి, 43. చిన కొం
దాయపాలెం, 44. వురుజెడ్ల, 45. పుష్పరపాలెం, 46. యర్ల
పాడు, 47. వెలమపాలెం (య్యమన్న కివారు), 48. మేళ్ళ
నాగు, 49. గోపాడు, 50. గండినూరు, 51. రావురా
పురం, 52. గుట్టపల్లి, 53. కనుమలచెర్వు, 54. తేల్లూరు
55. వడ్డెగుంట, 56. బాల్లపల్లి, 57. అన్నకూరపాలెం, 58.
గుమ్మనంపాడు, 59. సరికొండపాలెం, 60. గోడగుంట్ల వారి
పాలెం (వెదకంకెర్ల కివారు), 61. కమమర్లపూడి, 62. కానం
పూడి, 63. కామవంధి, 64. గోకవరం, 65. పెట్టాంబండ్
(య్యగుంట్లపాలెం), 66. ములకలూరు, 67. త్రిపురాపురం, 68.
పిచ్చికలపాలెం, 69. పువ్వాడ, 70. కెట్టిపల్లి.

నర్సారావుపేట తాలూకా

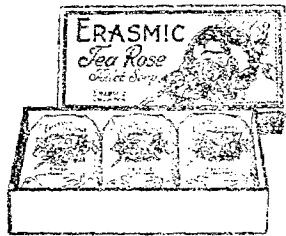
1. నెకలకల్లు, 2. చిమలమర్రి, 3. ములకలూరు, 4. గంకా
యలపాడు, 5. మక్కపల్లి వారి పాలెం, 6. వేలూరు, 7. కిమ్మ
పురం, 8. తూపాడు, 9. కేసాపల్లి, 10. కొన్నల గడ్డ, 11.
రావిపాడు, 12. రూపెగుంట్ల, 13. మావరం, 14. గజవరం
15. మానకొండపాలెం, 16. చనువరం, 17. ఎద్దనపూడి,
18. ఆనంపరం, 19. పోకవరం, 20. రాజంపేట, 21. కొండా
కాపురం 22. అన్నవరం 23. వెల్లలచెరువు 24. కామెపల్లి
25. తురుమెళ్ళ, 26. సంతమాగులూరు, 27. తింగేడుపల్లి 28. కొ
ప్పరం 29. కందుకూరి 30. ముక్కేరం 31. గుంటుపల్లి 32. బల్లి
కురం 33. రాజుపాలెం 34. యెనువల 35. వోనకి 36. కొల్ల
పూడి 37. బచ్చేపల్లి 38. పాలకు 39. బొడపాడు 40. ఎక్కా
నాగుల కండ్లక 41. పోకవరపాడు 42. గుంటగార్లపాడు
43. అరేపల్లి 44. నల్లగార్లపాడు 45. తింగంకుంట 46. కంకే
టివారికండ్లక 47. తాటిపూడి 48. గురికపల్లి 49. పెట్టాం
పాలెం 50. ముక్కేరపల్లి 51. అలకల 52. గోపాపురం 53. అన్న
వరపాడు 54. కొప్పురపాలెం 55. కంకరలింగం గుడిపాడు 56
కొమ్మలపాడు 57. చెన్నపల్లి 58. వేమనం 59. దరిసి, 60.
కొన్నతూరి 61. లక్ష్మీవరం 62. నూరెడ్డపల్లి.

టి. జి. రథర్ ఫోర్డు

గుంటూరు 1922 నవంబరు 29-వ తేదీ

డిప్టీ మేజిస్ట్రేటు—(దర్బారు)

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ నబ్బులు (స్నానమునకు)

దేహసౌందర్యమునకు అత్యుత్తమముగ తగి
యున్నది. అందముగ నుండగోరు వారితోముల
కిది యొక అవశ్యము. బలము నిచ్చు మందు.
దుఃఖములను బాటవోలి దేహమునకు సువాసన
నిచ్చును. దేహముయొక్క కాంతి నర్థిల గలదు.

ఇటువంటి సబ్బులను జూచి మోసపోకండి!

అన్నిపావులలో దొరకును.

(సి)

మరియచందనము

గనేరియా అను నొకకొమ్మనుకు నొకాడు

సర్వము లేదు. పిచికారితో తరి లేదు.
ఎటువై. తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు
విధముల నొక గోళమును మూడు
పూటలలో మూడును. శ్రీల మనుకు
వ్యాధులకు మూడే ఐది రాకొవధము.
(1251) డబ్బు 1:50 నెల 2-4-0

గంధర్వ వార్షిక, రామవరం(గోదావరిజిల్లా.)

వైశ్యభర్తృప్రకాశిక

మూడవవూరి ముద్రితము. నెల రూ 3-0-0.

ఈ గ్రంథము హిందువులెల్లకు ముఖ్యముగ ద్విజులకు
అందు వైశ్యులకు అత్యంతోపకరమైనది. ఇందు ఆశేషభర్తృ
ములు వివరింపబడియున్నవి. ఇందు శ్రీమత్కృష్ణకావ్యత్రయ
శాస్త్రీ స్తుతిమా సోమయాజులకారి జీవితచరిత్ర వృత్తముగను
ప్రయోగపడినది. మరియు శ్రీ సోమయాజులవారిచే ప్రకటింప
డిన అన్ని గ్రంథములును గలవు. ఈ గ్రంథములన్నియు ముఖ్య
ముగ ఈ వైశ్యభర్తృప్రకాశిక ప్రతివైశ్యునియందు నుండవలసినది.
గ్రంథముల బాటిలో (కాటలాగు) కొనుగారు అర్థజాచీటిని
బంపిన బడయగలరు.

చీమకు ర్రి బసవయ్య

గుంటూరు

నీ కంటియందు ఏలాటిబాద
యైనను కలదా?

అట్లుండిన అన్నివిధముల నేత్రవ్యాధులకు నిర్మూల్యమైన
నట్టియు, సమృద్ధమైనట్టియు, మిక్కిలి సౌగంధ్యమునట్టియు
బొమ్మముయొక్క గుణములను తెలుపునట్టి పుస్తకమునకు ఏ
గ్రామమునాడు? (3397)

L. H. Saller Dept, 4 Senta Bangal

యినాం! యినాం!!

60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు
వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దామూరి

సుఖజీవిత రహస్యపుస్తకము

ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసము
నకు వ్రాయవలెను. (3395)

ఈ పుస్తకము అంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

The swasthya Sahaya Pharmacy,
10-2 Harrison Road, Calcutta

ముఖ్య గవనింపు (2942)

యోగ్యతాపత్రములు

(6) దేహానంద సిటిలో నుండి, దుర్గా మెడికల్ హాస్
పారి బహుముక్తినివారిడి వారు ఆత్మీయమైన గుణము
నిచ్చినది. ఇప్పుడు నా కొవ్వూధి తేను. ఇందుకై వారికి నేను
నా కృతజ్ఞతాపూర్వకమున కందనములు చేయుచున్నాను.

బొంబాయి } కె. బాన్ సన్,
28-8-20 } 8 రైలు పింఛను డిప్టీ కలెక్టరు.

The Mysore Govt. Security Life & Marriage Assurance Co., Ltd.

Head Office :-Life & Marriage Assurance Buildings, Mysore.

(The most progressive Life Office) Run on purely Indian Management.

Loans from Rs. 1,000 to Rs. 8,000 will be given without interest and without
security to our 200 Personal Investment Bondholders every Year
for every one Lakh of fully paid up Bonds.

HOUSES & LANDED PROPERTIES FROM Rs. 1,000 TO Rs. 5,000
WILL BE GIVEN TO OUR LIFE POLICY HOLDERS BY ADVANCING
LOANS AT MODERATE INTEREST.

OUR INSURANCE POLICIES ARE AT LOWEST RATE OF PREMIUM NON-FORFEITABLE
BEING AUTOMATICALLY PROTECTED.

FEMALE LIVES ALSO ENTERTAINED.

Management is Conducted on Strictest Economic Principles

WANTED.—Irflue tial and Energetic Agents on monthly allowance plus
commission on Guaranteed Business in unrepresented places.

For further particulars, apply to :-

THE HYDERABAD ECONOMY HOUSE,
CHIEF AGENTS,
RAMAKOTE, HYDERABAD, (DECCAN.)

Messrs. P. K. RAU & SONS.
CHIEF AGENTS, MADRAS PRESIDENCY,
No. 289, THAMBU CHETTY STREET, MADRAS.

చదివినూడును! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు.

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సుప్రసిద్ధావధముల నేల కొనలేదు?

1. కొకాజియనాని కిల్లెనిమోరెట్ గుణములు కావలెను కావలెను కిల్లెనిమోరెట్ అతిక్రమముగ నున్నది
2. కె. విక్టోరిన్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యకాల, 9-41 కాన్సెల్లెటారువిధి రంగూను, బర్మా.

బొంబాయిలోని కన్సెల్లెటారులకు బహుళముగ నొకటి కొనుగారు పూర్తిగా కావలెను.

250-300 మార్కులగుల సీసా 1-4 ధర 0.4-0.1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూపు 1-4-0

బాలసుఖోదయ. (చిట్టలపాలెటి సందేహి) శివకాంతి తెలము.
(శ్రీ ది మండు)
ఇది విలువగల కనుమాలిలచే శాస్త్రోక్తముగా తయారయిన రసాయనము (ట్రానిక్) 5 నెలల టెస్టు మొదలు 15 సం॥రము వయస్సువరకు ఉపయోగించి తిరిగింది. ఈ లేక చక్కెరలో తీసుకొనన వాదును. చక్కెరగా నకల న్యాధులను పోగొట్టి నుంచి రక్తమునిచ్చి శరీరము ప్రవర్తించును. గంహీనము కడుపునొప్పి యుండదు. బుడ్డి 1 కి ధర రూ 0-12-0

చిట్టలపాలెటి:—నూ కాతాజాతల సుకార్యార్థమై నాగకొరుకుచున్నాము, సం 581 తియ్య కట్టిపిల్లలో మా (కాంకిన్) తిరిగియున్నాము. రక్తక ఎల్లరు (పోక్సా) ముండుగ కొరతము. వి. పి. ఆర్థులు ముక్తముగా వ్రాచియుండి కుండబడేది. పాశ్చాత్య డొక్టరులచేల కుండితులు శ్రీశీతారావువ వైద్యకాల మొదలు. (1)

(801-594)

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

చాతకము

(1) ఈ చాతకము (చంద్ర) యొక్క సకలగాని (2) పుట్టితేది, 22వ కాల భుజియలుగాని (3) బాహ్యయొక్క జన్మ కాలము, (పుట్టినపు కాలము, మాత ఉత్తరము వాయువ్యముగాని, ఈయొక్క తేదియొక్క యొక్క మాత పంపిసరేదల, బాహ్యయొక్క గూఢము, స్వభావము, కరీరాతి 'గ్రహము, భవంపాదక, ఆర్యురాయము, భాగ్యము, సంభావము, కర్మకాండము, ఉద్యోగము, జీవము మొదలగు 28 సంకతులు కా లలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈ వ్రాసినసంకతులు కరిగా నున్నయెడల, బాహ్యయొక్క ఆర్యురాయము అభిరుచికు, జయభోవు ప్రతిసంక ఫలములు, అనగా, సహాదక, ఆంధ్రభావములు గల భూరా జాతకము, కాస్త్రుసమృత్తుగా తయారుచేసి పంపెదము. భూరా జాతకమునకు రు 5 లు, ఆగును. భూరాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రు 2 లు, అద్యుష్టు ముందుగా పంపకలెను. అట్లు పంపగానే బాతకము పూర్తిగా అభిరుచికు తయారుచేసి రక్తికన రు 8 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జరుగజోవు ఫలములు వ్రాయించు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు విక రముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు ఆగును. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాత పంపి: చాలు.

జాతకమార్పాండము

రెండవ భాగము. ఇది 800 పేజీలు

ఇందు లగ్నములు, గ్రహములు, భావములు, వద్య: ములు, పాదకనర్త, అప్రకనర్త, తాత్పర్యకవితముగా నుమాది 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను బాధ్య: కొనఫలములు మహాదక అంతర్త కాఫలములును, ఇంకను అనే: సంకతులతో మిక్కిలి సులభతైలి అత్యద్భుతముగా వ్రాయ బడినది. వీరివలన అన్ని సంకతులు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గ్రంథము నచ్చదియెడల తిరిగి నామ్మ వాచకు చేయుదును. ఈ 2-వ భాగమునకై యిదివరకు భుఖాన్తులు పంపినవారి తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల పెంతునే వి. పి. గా పంపెదము. దీనివెల పోస్టుఖర్చులు గాక రూ 2-0-0 లు

అలగ్నప్రకాశ ప్రతులు వొరకవు.

(3512) ఆ కెల్లి వెంకట శాస్త్రి, హోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా.

చేంబర్లెన్ గారి

శూలనొప్పి

అతి సార

నివారిణి (3)

ఈ మధమును

సేవించుటచే

కడుపునొప్పి, గ్రహాణి,

అతిసారము, శూలనొప్పి,

పేగు సంబంధమైన వ్యా

ధులు మున్నగునవి అత్య

వృత్తిముగా కుదురును.

అన్ని జాగాలలో విక్రయ

మునకు వొరకును. 33

అన్నియు మందులేవా?

(3)

ఆశ్చర్యశీలపదనివారిణి

కాలు పుట్టకలెదెరిగి, పిక్కులు తొడలు, లాకయియుం దిన బూరకాలు అనబడును. పిక్కులయందుగాని తొడలయం దుగాని లావుకరిగి నల్లతైయుండి కక్కికననబడును. కాళ్ళు నల్లతై దురదతోకూడి చర్మముపొట్టుకలె రాలయండిన శీ పద నుగబడును. వైవిధ్యములలోనుండు యోజాతిబోధకాలు నయిన లోనికి, పయికి మందులు సేవించుటవల్ల 3 దినములలోనే నీరు యిగిరి, కాలు చులకనై వాచముదినములలోనే పూర్తిగా నివారణయగును.

లోనికి పయికి ఉపకరించు మందుల 1 పెట్టు 4-0-0.

రెడ్డి అందు కంపెనీ.

గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్ కార్య నిర్వాహకులకు బహిరంగ లేఖ

స్థాపన కాలమునుండి పటికరకు ఆంధ్రసాహిత్య పరి షత్తుచేసిన ఘనకార్యమెంతయోకలదు. కాని ఎంతగా ప్రోంధ దేశము విషయమునజేసిన పరిశోధనలలో ముఖ్యమైన వాటిని పోలిన నివాసస్థాన నిర్ధారణయేయని నాంబంపు. ఈ సమయము గ్రంథములును ఎన్ని నిజాం రాష్ట్రమున సంపాదించబడినవో, ఎన్ని విద్యుంచి ప్రకటించబడినవో తెలియజేయండి. ఈ విష యమున పని చాలకొద్దిగ జరిగినదని మాత్రము చెప్పవచ్చును.

నిజాం రాష్ట్రాంధ్రదేశములో పరిశోధనా కార్యము మిగుల కష్టమును మాట నిజము: (1) భవనోదయము లభింప కుండుట (2) శ్రద్ధతీసికొను విద్యాధికుల యభావము (3) ఆంధ్ర మండలములయందు రైలుమార్గము తక్కువగానుండుట (4) చారిత్రక సాధనములన్ని వారు వానిని అజ్ఞాతకలన నితరుల కివ్వ నిష్పపడకుండుట. (5) బ్రిటిషు ఇండియాలోని వారిని నిజాంరాష్ట్ర) మును గురించి నిజమైన సంకతులు తెలియనందున అపోహములు బాధించుట.

నిజము విచారించినవో నీ యాంధ్రమండలములందు చారి త్రిక సాధనము లపరిమితముగానున్నది. కాశీక్షుల ఓకగల్లు, గోలకొండలు, సర్వజ్ఞ సింగభూపాలుని మొదకు, విజయనగర సామ్రాట్టుల రాయమారు, యాదవుల దేవగిరి, పశ్చిమ చాళు క్యుల ప్రతిష్ఠాపురము, ఇంక పెన్నియో ప్రదేశములు ఆంధ్ర చరిత్రకు విశేషవిధములు.

ఈ రాష్ట్రమున నాంధ్ర జమీందారు లనేకులు కలరు కాని వారివలన పరిశోధనా కార్యమునగాని తదితర వాజ్మయ విషయక కార్యములందుగాని ఏదైన పని నెఱవేరనను నాక ప్రస్తుతము శూన్యము. విద్యాధికులలో విమర్శజ్ఞానముకలవారు ను ఆంధ్రభాష తమ దనుకొనవారును ద్రవ్యసంతులును చాల తక్కువ. వీరిసంఖ్య హెచ్చునాటికి ఉన్న సాధనములన్నియు నున్నయగును. కనుక నిజాంరాష్ట్రాంధ్రుల స్వయం సహాయమున నేమైన పని సాగునా యనకది చింతింపము.

కనుక ఆంధ్రదేశ విషయక పరిశోధనము సమగ్రముగా జరుగకలెనన్నవో నిజాం రాష్ట్రాంధ్రదేశమును గూర్చి నా హిత్య పరిషత్తువారే ముందంజవేయవలయును. కాలకేసుమున నిరాష్ట్రసామలనుండి కొద్దిగనో గొప్పగనో సహాయమును సాను భూతియు లభింపవచ్చును.

కావున నామల్లిప్రాయమున నీ పిషయము రాబోవు పరివర్తనధయందు పీఠికారమున శ్రద్ధసంపదగి మున్నది.

నాకు దోచిన సూచన లివి:—

(1) పరిషత్ కార్యయొ:టి నిజాంరాష్ట్ర) దేశమున స్థా పించుట.

(2) జీతముగల నెంక పరిశోధకు నీ రాష్ట్రముకొరకు పర్యవరుట.

(3) ఇతర వ్యయములకును పరిశోధకుని వేతనము కొరకు బడ్జెటు ఏర్పరుట.

(4) క్యయములలో కొంతభాగము నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర దేశమునుండి కనూలుచేయుట. ఇది నాకు ప్రస్తుతము తోచిన సంకతులు.

మాడపాటి హనుమంతరావు.

గంటూరు మున్సిసిపాలిటి.

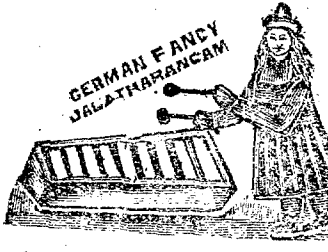
నూతన నిబంధనలప్రకారము ప్రతియేట సాల్వకకుతు కాంకెల్ల పదవులు తగ్గిపోయి వారిస్థానే కొత్తవారు రావలసి యున్నారు. దాని ననుసరించి మామున్సిసిపాలిటిలో మొన్న పద జరిగినది. దానిలో చేర్చేను గానిగు మనామ్మగు రజాసాహేబు దెల్పి వి. పి. గారును, ఎన్. నరసింహారావు, జి. రామనా థయ్య, మహమ్మదు మాస్సేను సాహెబు, శివాపల్లి రామస్వామిగుప్త, చీమకుర్తి బసవయ్య, రాజా బాబూ సాహెబుగార్ల పదవులు ఖాళీ కావడిట్లు తీర్మానించిరి. వీరు గాక రాజీనామా లిచ్చిన ఏకా లక్ష్మీవరసింహుగారు, వద్ది వెంకటసుబ్బయ్య గారు, యం. వెంకటేశ్వర్లగార్ల పదవులుకూడా ఎన్నికలు జరు గును.

ఏదో అభ్యంతరమువెట్టి తిరిగి సీట్లకు లాటరీవేయ నుద్దేశించిరిగాని వీలుపడలేదు.

బహుశః అక్టోబరులో, ఖాళీపడిన కాంకెల్ల ఎన్నికలు జరుగును. తిరిగి అసహావాదులు అన్ని వాద్యలకు ప్రయత్నింతురని తెలియజేస్తున్నది.—(దర్బారు)

జర్మన్ ఫాన్సీ జలతరంగమును సంగీతపెట్టె

ప్రపంచము నందెల్లరకును సంగీతముయొక్క విలువ తెలిసియె యున్నదిగాదా! ఈనూతనపు వాయిద్యమును జలతరంగము.

కులనే రెండు పుల్లలచే నాయంపగా చెవులతి మనోహరముగను యం పుగను యుండును మరి యు ఈవాద్యము సంద లివిశేషమెద్దియనిన,పం (రెండు తియ్యని నాద ములను పరికింపవచ్చును. స్త్రీలు, పురుషులు బిడ్డలెల్లరు దీని ను పయోగింపవచ్చును. ముఖ్యమునా బట్టవాండ్ర కిది అకర్షణ వా యకముగా నుండును సంగీతసాతక మహాకళయాలా! ఈ మం చితరుణమును యేమరకుడు. ఈవాద్యమును వెటనే శోని మీ శ్రవణముల నాగానముచే నింపి నిర్భరసందదును పొందుడు.

దీని వెల మిగుల తేలిక 2 రూపాయలే వలయువారు తక్షణము యాకింది విలాసమునకు వ్రాసు కలెను.

విటలా అందు కంపెనీ ప్రాప్తైకరుగాగ్గ గు. యస్. యి. సంపత్తుకెట్టిగారు, 90 ఆచారప్పకొప్పి, (282) సామూకార్ పేట, చెన్నై పురి, మద్రాస్.

ఉంగరములు

నివాససమయములందు, నాటకములందు, ఇతర కుద్ర కార్యములందు బహుమతినిచ్చుటకు, స్వంత ఉపయోగమునకు తగిన మొదటిరకం బంగారు ఉంగరములు,పువ్వరొగములుచేర్చి కట్టబడిన ఉంగరములు, క్లావరు, అర్లక్, సీలు, పొము, మున్ను గురకములలో గలవు. ఇవిగాక అన్నిరకముల బంగారు, వెండి: నలు తయారుచేయబడి అమృతమునకు సిద్ధముగానున్న బి త్పత్తికరముగా లేకున్న వాపసు లీసికొని వైక మిచ్చెదము.

లక్ష్మీ జ్యాయలరీ కంపెనీ, 18/288, వైనాబాదు, మద్రాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-888) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడి, యో: ద్యప్తిహస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రికాస్త్రము, భూతజైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక తిమా: నాలు విచిత్రవిశోదనిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనస్సుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో: సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనస్సుని నిరాధారముగా నిలుపు మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ బొత్తము తెలుగుభాషలో అతి సులభమైన కైలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ 4-0-0. త్వరపడు మీ. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. వారి: బూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలబు: జ్వరము, స్వప్నపాతము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, క్షేగు విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లదోషములు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది వజ్రాయుధమువలె పనిచేయును. వేలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8851)-8 200 మాత్రలసీసా 1-క్ర రు 0 4-0; డబ్బె సీసాలు రు. 2-8-0 వి. పి. చార్జి ఎన్నిటికై నా రు 0-6-0. పి.సి. ఏ. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, వెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

జాతకరత్నము

జన్మనక్షత్రము పుట్టినతేదీ వేళ మున్నగునవి లేకయే సంక త్కర ఫలితములను క్యారెక్టరు రీడింగుతో సహా యెన్ని సంక త్కరములకైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కర లేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భవము, సంభావము, ఆయు రాశోగ్యములు మున్నగు ద్వాదశభావములతో మీ మీ జాత కములను మీరే వ్రాసికొనవలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీని వెల రు 2-0-0, నెలఖర్చులోగా కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే వలయువో జాతకములు సరసమైనవరకు పంపబడును.

(164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖళింగోట, విశాఖపట్నంజిల్లా

విదేశ వార్తలు

నవ్వపరిహారమున

జర్మనులను చూచిన లంగీకరించుట.

బ్రిటిషులను చూచిన నిరాశరించుట.

పారిసు, ఆగస్టు 31:— ఈనాటికాంతమునకు జర్మనీ నుండి ఎట్టిభూమిలను పుచ్చుకొనకయే జర్మనీకి వాయిదా వోసం గవలనను బ్రిటిషులను చూచిన నవ్వపరిహారము ఘనముగా నిరాశరించిరి. బ్రిటిషులను చూచిన నవ్వపరిహారము కృత్రిమము గ నవ్వకుల నిచ్చెను. ఇట్టి తటస్థము నుండెను. జర్మను ఆర్థిక పరిస్థితుల పరిష్కారము విషయమున : బ్రిటిషు లంగీకరించుట : నవ్వపరిహారము, వాయిదా వోసం విషయమునుగూర్చి జర్మను నిలపియుంచినది నవ్వపరిహారము నుంచును నంగీకరించుట : కాని ఈనాటికల నవ్వపరిహారము : జర్మనుల కృత్రిమముగాన 1922 సంవత్సరమునందు నీ నవ్వపరిహారముల మొత్తములను ఆంగ్లేయుల నొసగ గవలనను ఈవిషయము వెనుక, బ్రిటిషులను చూచిన నవ్వపరిహారము ప్రజల కనుమునకు జర్మనులలో కొంతమంది గవలనను నిలవజేయునది ననియు తీర్మానించుటయెను. ఈవాయిదాలసామ్యము బ్రిటిషులను నొసగవలెను. జర్మనీయులను విజేతములగు చూపున దలి నవ్వపరిహారము పోయినగూడ విజేతములగు చూపున దలి నవ్వపరిహారము పట్టికల కృత్రిమము : నొసగ గవలనను భయమును సంఘటింపజేయునది ననియు జర్మను లంగీకరించుట : నవ్వపరిహారము విజేతములగు చూపున దలి నవ్వపరిహారము విజేతములగు చూపున దలి నవ్వపరిహారము.

జర్మను ప్రభుత్వమునకు నోటు.

నవ్వపరిహారమునకు, జర్మనీకి వాయిదా వోసం గుటను గూర్చి తమ తీర్మానముల దెలియజేయు జర్మనీకి నోటునందిరి. కలపబాగుల వాయిదాను తప్పక జెల్లించెదమని జర్మనుల గావించిన నూతనమైన నోటు ఏమి చెప్పుటకును వీలులేదు. ఇకపాడ వాయిదాల జెల్లించుట యసంశ్యమిక్కరముగ నున్నయెడల ఇట్టి ఏర్పాట్లను అమలులో పెట్టవలెనని గోరుచున్న ను సంఘమువారు తమకే యుండుకొనిరి. అని అందు దెలుపజేసెను.

జర్మను సూచనల నంగీకరించుట.

ప్రాయోగదారు సూచన.

పారిసు, ఆగస్టు 31:— నవ్వపరిహారమునకు వారియెదుట నున్నవనించుచు, కలపబాగుల వాయిదాలను పరిశ్రామికసంఘములవారు చెల్లించువదలి, జర్మనీకి ఈనాటికాంతమునకు వాయిదా వోసం గవలన, అమలులోనికిరావలసి ప్రాయోగదారు నుడెదెను బాగు, కలపబాగులను ముత్రమండలి రాష్ట్రములు నీ నవ్వపరిహారము, లవ్వపరిహారము, నీలవర్ణముల గూర్చి ప్రాయోగదారుల నవ్వపరిహారము సరాసరి ఏర్పాట్లు జేసికొనవచ్చునని జర్మనీ సూచించెను. 1922 సంవత్సరమునందు 145 మిలియన్ల లవ్వపరిహారము ఆదానము నవ్వపరిహారము ఇదివరకు పోయినగూడ అంచనా జేసి రనియు కాని ఇట్టికల రేట్లు వృద్ధి జేయుట కలన ఈఆదానము 210 మిలియన్లవరకు పెంచువచ్చుననియు అందుచే సంవత్సరాంతమున ప్రభుత్వమునా రధికముగ జెల్లించగలిగియుండుననియు ప్రాయోగదారు తెలిపిరి. మార్కు-పాతమునందు నవ్వపరిహారము గలగజేయుట కలనరమనియు ఇట్లినవ్వపరిహారము పోవుట చేతనే ప్రభుత్వము వాయిదా గోసంకలనీ వచ్చుననియు నడిపిరి.

నవ్వపరిహార సమస్యయందు గలగవలననియున్న ప్రతిభంభనము తొలగిపోయెను. కొత్త-పాతముగా గాక బ్రిటిషులను లవ్వపరిహారమునకు జెల్లించు జర్మను సూచనను నవ్వపరిహారసంఘమునా రంగీకరించుట నామోదించిరి.

నవ్వపరిహార సంవత్సరమును గురించి అధికారవ్యవహారము గావించుటయెను. ఇకపాడజర్మనీ వాయిదా జెల్లించలేక పోయినయెడల ముత్రమండలి ఏకముగగాని ప్రత్యేకముగగాని చర్యలనీకొన వచ్చును.

శాస్త్రీగారి పర్యటనము.

విన్ని వెస్ట్రు, ఆగస్టు 31:— గౌరవనీయులగు శ్రీనివాస శాస్త్రీగారు కనడియును క్లబ్బునందు పర్యటించుట నుడివిరి. "బ్రిటిషు లొలదియారాష్ట్రము కన పురాతన సంకలిత భావముల నీడి, (అప్పటి) ప్రధానమంత్రి మే నుగారు 1921 సంవత్సరమున సామాజ్యసమావేశమునందు, "బ్రిటిషు జాతీయ జాతీయములకు లాభము నిమిత్తము, నివాసముల నేర్పరుచు కొని నివసించుచున్న భాంతియుల సంపూర్ణపౌరసత్వ హక్కుల నంగీకరించెదను" అని లొలదియారాష్ట్రము గావించిన వాగ్దానము నాచరణమున దెట్టి ఇతరరాష్ట్రముల మార్గమున ద్రోశుకలెను. తూర్పు ఇండియను ప్రజల సంఖ్య ఇంకను అభివృద్ధిగా జేరు గాన ఒకటిరెండు శతాబ్దములలో ఈ సమస్య యంత రిందిపోవు నని, ప్రతిపక్షముల దెలుపజేయుచును.

జర్మను ఆర్థిక పరిస్థితులు!

వ్యాంకులనుండి సామ్యము తీసికొనుచుండుట.

వ్యాంకులలో నుత్తిడి.

విన్ని వెస్ట్రు, సెప్టెంబరు 1:—గత కొలది దినములలోను వ్యాంకులనుండి ఆదానములను, వార్తాపత్రికలు ముత్రమండలి తీర్మానములగురించి వ్యాంకులవేయి కడంతులను చాలమంది ప్రజలు వ్యాంకులకు జని అందలి నిలువధనమును తీసికొనుచుండిరి. వ్యాంకులవద్ద విధిపాడుగునను మోటారు కేటములు నిలదియుండెను. చాలమంది సవరణదారుల విలువనుగురించి ప్రశ్నించుచుండిరి. ప్రజలు చాలమంది తమధనము నిచ్చివేయు దని కోరుచుండుటచే వారికిచ్చుట కనెన్ని కాగితపువోటే తేక పోవుటచే తమ జెప్పుటకు బదులుగా రివియూవ్యాంకులపై హుండి లిచ్చుచుండిరి. రివియూవ్యాంకులవారు 100000 మార్కుల తరగతి నోట్లవిధియుగ ముద్రించుటకు ప్రయత్నముల గావించుచుండిరి.

పర్యాయములధరలు పెంచుచుండుట.

లండను, సెప్టెంబరు 1:—బర్లిను సమావేశమున మ్యాజో యునునగు ప్రతిపక్షమును ఆహారపర్యాయములధర లధికమగుచుండుటచే కొనుటకు జేసినవారు విసిగిపోయి దుకానుల నన్నిటి నీ ధ్వంస జేసెనని. అందుచే నవ్వపరిహారము పోయినగూడ విజేతములగు చూపున దలి నవ్వపరిహారము.

వార్తాపత్రికలు దినాలా దీయుచుండుట.

వెస్ట్రు, ఆగస్టు 31 — జర్మనీయందు నుత్తిడివార్తాపత్రిక యగు "ట్రాన్స్-పారెన్సు" అధికారులు పనివారందరినీ, కాకాలములు మూసివేయుటకు నని నోటీసుల నిచ్చిరి. ఆర్థిక దుస్థితియే దానికి కారణము. చూగోట్టివారి నీవార్తాపత్రికలను తమధనమునకు గోరెద రని దెలియుచున్నది.

మార్కు-ధర పడిపోవుచుండుట.

లండను ఆగస్టు 31:—బర్లిను, పారిసులందు నవ్వపరిహారములను ప్రతిపక్షమును గలగునను కడంతులను మార్కు-ధర పడిపోయెను. ఈదినమున సవరణను 7800 మార్కులవరకును ఇచ్చుచుండిరి. సాయంతనము 7200 వరకు కొలు కొనెను.

పరాసు కార్యాలయమునందు.

జర్మనులు చేరుచుండుట.

ప్రొక్సుబర్గ్ ఆగస్టు 31:—గతవర్షమున పరాసు విజేతాంగ రాజధాని కాకాలమునందు 12 లేక 18 వందల జర్మనులు పనియందు జేసెననియు, ఇంకను చాలమంది జేరుటకు కోరుచుండిననియు, జర్మనీయందలి ఆర్థిక దుస్థితికలన సంభవించినకలవులను ఇట్లు చేయుచుండినది దెలియుచున్నది.

బర్లినునందు అప్పుడు రాయబారి కార్యాలయము.

విన్ని వెస్ట్రు ఆగస్టు 31:— బర్లినునందు అప్పుడు రాయబారుల కేదమున వాహనము నుండెను. జర్మనీయందు అప్పుడు పరాకము ఎక్కువ కేక ప్రభమును.

దెబ్బను ప్రభుత్వ (బ్రిటిషు రాజధాని) చివరకు (సాని యుటరాజధాని) జర్మనులదేగాక కాకాలము ప్రతినిధి మండలమున అప్పుడు రాయబారి కార్యాలయమున కడంతుల. అప్పుడు మంత్రి యుపన్యసించుచు క్వెరెలోనే జర్మనీ రాజధాని కాబూలునందు గాంచనకేమియుచుండినది తెలిసెను. చివరకు గారు, అప్పుడు మంత్రియు ఒకరిచేయి యుగంపట్టుకొని ఫోటో తీయించుకొనిరి.

అప్రికాయండు వ్యాపారము.

కేప్టెన్, ఆగస్టు 1:—అప్రికా భండమునందు వ్యాపారాభివృద్ధి కనపరిస్థితులను గురించి విచారించుటకు గాన దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు కెన్యా కోక రాజధాని వరకు న ప్రయండిరి. యుగండాలోగల యుగండా అంగ్లాలకు గూడతరువాత సంపదమును.

మాంటాగూ వెండిని వేడికము.

లండను, ఆగస్టు 21:—మాంటాగు వెండివేడికము దెలుపుచుండెను. ఈవారమున బహుళ వందముగ నుండెను. వై శాస్త్రాంతములందు భరణ కనుగొనుచుండిరి. అమెరికా వెండి నమ్మకులేదు. విరోధానుండి రాబడికట్టెను. భారతదేశము వెండిని కొనుదానికంటే అమ్మకు యధికముగ నుండెను.

ప్రాంసునందు దక్షిణ, మధ్యభాగములందు గొప్ప ఇనుము తుపాను సంభవించెను. దానితోపాటు వదగ్గర తుపాను గూడ వచ్చెను. అందుచే పొగాకు, వాతంతోటలు చాలవరకు నాశన మయ్యెను.

వాడియాగా రేమిచేయుచుండిరి?

రహస్యము వెలువడుట.

వికాగోలూని భారతదేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమ ముచ్చదనం ఘనములకు కేంద్రకార్యాలయ కార్యదర్శి జూలై 28న తేదీని బొంబాయి క్రాంతికలపత్రికకు వ్రాసిన లేఖయందు దెలుపజేసెను.

రెండువర్షములకు పూర్వము అంతర్జాతీయ కార్యదర్శి మోసభ సందర్భమున వాషింగ్టనునందు జన్మ పుడు మాటా గూపెచ్చువర్ణనజేసియు భారతదేశమునకు గొప్పస్వాతంత్ర్యోద్యమ ప్రసాదమని యుపన్యసించుటకుగానూ దా నమెరికాయందుండి నని యాతడు మాయెనుట రహస్యముగ నొకసారి నెను ఆ యన త న క న ని ని ర్వర్తిం చె ను. ఆయన అభిప్రాయము అమెరికాయందు గల భారతదేశ మిత్రులవారు అమెరికా అందుముఖ్యముగా అమెరికాలోని దిగ్భాషాసాహితీకులను తప్పకమార్గములోనికి దిప్పెను. వాడియాగారు తిరిగి అమెరికాకువచ్చెను. ఆయనకడను దొంగిలెప్పడెల అసహాయోద్యమమున, గాంధీయవోద్యమి ఇంతరేఖల విసేటు సరికి ప్రతి కూతమునున్న జాతీయవాదుల నెల్లనిరనించుచు ప్రసంగించుచు భారతదేశమును భావిస్తేకి నవపుటకు విసేటువచ్చు గారేమార్గదర్శకులాలని యుపన్యసించుచుండును అమెరికాయందు భారతదేశముయెడల సానుభూతితో నుడువారిలో నొకరి యొద్దనుండి వాడు జేసిన ఈక్రిందివాడులన వాడియాగారువచ్చుట జేయుచున్న పని దెలియగలదు:—

లూస్ ఆంగిలస్, జూన్ 12-1922.

మే 21 వ తేదీన ఈపట్టణముందు దిగ్భాషాసమాజక భరణమునందు వాడియాగారు "సహాయ" వై నమస్కరించుచుండగా నేను వింటిని. ఉపన్యాసము ముగిసినతరువాత వోకప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు వారిడిట్లు దెలిపెను "భారతదేశమును పరిపాలించుటయే మహామృద్యుడియలలో పరియూహయనియు, అట్లుచేసి భారతీయులను బలవంతపెట్టి మహామృద్యుడియలగా జేయుట వారియొద్దేకము. వారిపనిని కాంతి మార్గములతోనే యొనర్చుటకు ప్రయత్నింతురు. అట్లు గానియెడల ఇట్లెవలము వై శాధారపడుచును.

భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును వాంఛించువారిలోనే నొకరును. విద్యావంతులతో నిండియుండినసభయందు వాడియాగారు దెలిపిన విషయము ను మీరు వినుట యుపయోగకరమని యెంచితిని. వాడియాగారు భారతదేశమహామృద్యులందు గల యుగంధిగజ్జాముల ప్రసిద్ధి వినివారగుటచే వీనిని నిజములగా వారించి యుండురు

(సం) వర్ణినియా బోగోలోసరి

వాడియాగారు వర్ణిని ప్రవేశములందెల్ల తా నిదివరకు భారత జాతీయమహాసభ కార్యనిర్వాహకదర్శకుడు సభ్యుడననియు భారత కార్యకర్తానుభవ ననియు విశదములతో వివారమునయున్నాను.

దీనివై బొంబాయి క్రాంతికలపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచుండెను:—"నూయిండియా" పత్రిక ద్వారా నిట్టివాదనలే కడల ప్రకటించుచుండుటలన దప్ప, వాడియాగా రిట్టివాదనముల దెలిపెనని, ఇతరపరిస్థితులందు మేము నమ్మకాలెనువారము కాము.

జర్మనీ తయారుచేసిన

క్రొత్త రాటము

ఇప్పుడు యండియాలో పారిశ్రామికాభివృద్ధికి రాటములు క్రొత్తక్రొత్త గావలెనని ఎదురుకాయుచున్నటులు గాన్పించుచున్నది. అట్టితరీ జర్మనీలో కొన్ని వర్షముల క్రిందనే ఒక చిన్నయంత్రము వాక్తోపని జేయుటకు వీలైనది తరువారు చేయబడెనని తెలిసికొనుటకు భారతీయులకు ఉత్సాహముగ నుండవచ్చును. ఇండియాలో పత్రికలలో కాపులును కళావిజ్ఞానులును కొంత చిన్నచిన్న రాటములు, యూకోపు (పాస్టర్, దక్షిణదేశములలో, ప్రాచీనుల మృత్యుమూర్తిభాగములలో, ఈమధ్యవరకును పనిజేయుటలు దెలియుచున్నది.

"జర్మనీ రాటము కట్టుయంత్రములకు నుండును. దాని నిర్మాణములో చిట్కలేమియును నుండవు. కాలితో తొక్కుట కలన పడిచేచక్రము తిరుగుటలన మిగిలిన చిన్నచిన్న చక్రము లన్నియు తిరుగుచుండును. ఇటుల ఇండో-యూరోపియను ప్రేడింగు కంపెనీ వైర్లెస్ మ్యాగజైను వ్రాయుచున్నాడు.

ఈ రాటము కలయునేని రయదేశీన వారిద్దరుండి రెప్పించుకొనవచ్చును. (కమ్యూనిస్ట్ న్యూస్)

జపాను వైట్టుక్రయజరగు "నిటకు" ఆగస్టు 30న తేదీ న్యూయార్కు సమావేశమున సంభవించిన తుపానునందు ముగిసిపోయెను. అందు 16 గురు మార్తము బ్రతికిరి.

అ మె రికా దేశము నందు తయారు చేయబడి

ప్రపంచమందు అంతటను అతి సుందరమైనదని

వేరు పొందిన సేష్టిమంగల కత్తితో (3)

మీరే ఔరము చేసికొనుడు

Brownie

వ్రాసి

ధర రూ. 4-8-0 లు మాత్రమే.

ఇంతవరకు గిల్టెట్ రేజరులు

రూ. 12-0-0 కంటే తక్కువ ధరకు

విక్రయించ బడలేదు.

క్రొత్తగా అభివృద్ధి జేయబడిన గిల్టెట్ రేజరు

ధర 1-కి రూ. 21-8-0 అంతకు పైగా యుండును.

Gillette Safety Razor Co.,

BOSTON, U. S. A.

representatives: Muller & Phipps (India) Limited, Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon

విదేశ గ్రంథాలయములు.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు

(యాత్రగిరి లక్ష్మీ వెంకటరమణగారు)

పాశ్చాత్యదేశము లన్నిటిలో అమెరికాఖండమున గ్రంథాలయములు మిక్కిలి ప్రసిద్ధిగాంచుచున్నవి. ఇదటి గ్రంథాలయముల భూగర్భచారిత్రియ నించుక గమనించి దాని ప్రస్తుతిని గూర్చి పిచ్చుట విమర్శింపవచ్చును. అమెరికా గ్రంథాలయము లలో సాలినుబరిపట్టణ గ్రంథాలయ మతి ప్రాచీనమైనదని చెప్పవచ్చును. అది 1808 సం॥ స్థాపించుట ప్రజలవలన పోషించబడెను. కాని కొందఱు న్యూహాము మేరగాని పేటరులో పట్టణము భర్త్యగ్రంథాలయమును జన్మస్థానమని చెప్పుదురు. వీనికి పూర్వము డాక్టరు బ్రేగారివలన కొన్ని పుస్తకములు గ్రంథాలయములు స్థాపించబడెను. అని జనసామాన్యులకు కుపయోగకరములు కావచ్చును. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో భర్త్యగ్రంథాలయోద్యమము పంచొమ్మిదవ శతాబ్దాభ్యంతరమున ప్రారంభమయ్యెనని చెప్పవచ్చును. దానికి రెండు కారణములు గలవు. 1840 సం॥ ప్రాంతమున హోరానుమానుజే ననుపబడిన విద్యా విషయకాద్యము 1826 సం॥ ప్రారంభమయిన తార్కిక సంఘోద్యమము ఈ యద్యమమునకు సహకారమిచ్చి ఈ సమయమున అనేక యద్యమములు లాగుబడి అనేక వ్యాసములు చదివబడెను. వీనిని తయారుచేయుటకు గ్రంథములనుండి విషయగ్రహణ మారంభమైనది. కావున ప్రజలలో గ్రంథాలయముల యాకర్షకతనుబట్టి వానిని స్థాపించుటకు పూనుకొనిరి. 1836 సం॥ న్యూయార్కు రాష్ట్రసభవారు తమరాష్ట్రమున స్థాపించుటకు గ్రంథాలయములన్నిటికి ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయుటకు వట్టమునుచేసిరి. పిమ్మట ఆట్టిపట్టమునే యిరువది యొక్క రాష్ట్రములవారు ఆమోదించిరి. 1849 సం॥ న్యూ హామ్షైరు రాష్ట్రమువారు పూర్వాలకు సంఘములకు భర్త్యగ్రంథాలయములను స్థాపించి పోషించుటకు హక్కులనిచ్చుచు వట్టమును చేసియుండిరి. మస్సాచుసెట్సువారు 1851 లోను మెయినువారు 1854 లోను వైర్మాంటువారు 1855 లోను ఓహియోవారు 1867 లోను న్యూయార్కు రాష్ట్రమువారు 1872 లోను, క్రమముగా యితరరాష్ట్రములవారు పూర్వాలకు సంఘములకు హక్కుల నొసగు వట్టముల గావించిరి. ప్రస్తుత మన్ని రాష్ట్రములలోను వైట్టములునున్నది. 1890 సం॥ మస్సాచు సెట్సువారు, తమ రాష్ట్రములోనున్న గ్రంథాలయముల క్షేత్రమును యెల్లపుడు కనిపెట్టుచు, వాని విభిన్నవికృతి తెచ్చుచున్న నశ్వేషించుచుండుటకు, ప్రభుత్వగ్రంథాలయకమిషను, యేర్పాటుచేసిరి. పడినతీర్థము లగునదికి పదియారు రాష్ట్రముల వారివిధానము ననుకరించిరి. ఇట్లున్న వైట్ట గ్రంథాలయము లెల్లపుడును నూతనమార్గములను కనిపెట్టుచుండుటకు విచారణములై యుండును. న్యూహామ్షైరు రాష్ట్రము గాత్రతరగతులను నెలకొల్పుటయందును, సంఘగ్రంథాలయముల స్థాపించుటయందును, మాగ్గదర్శకులైరి. ఈ మార్గముల నన్ని రాష్ట్రములవారును అనుకరించిరి. ప్రస్తుతము అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో 18 వేల గ్రంథాలయములు సరిగ పనిచేయుచున్నవి. వీనికి భవిష్యత్కాలము విరాళముల వలగాని, ప్రభుత్వము నకు గ్రాంటువలనగాని ధనము సహకూడుచుండును. చాలగలములందు గ్రంథాలయములు మహత్తుల స్మరణ చిహ్నములుగా నెలకొల్పుబడెను. గాక్టరు "మెల్విల్లే" అమెరికా గ్రంథాలయోద్యమమునకు గొప్పసాయకుడు. అదటి గ్రంథాలయముల స్వంతభాగములబోలు కట్టడములను మనలో చాలవంది చూచి యైనందున ఆంధ్రా కార్మికి అను కోటికేర్పడు అమెరికా గ్రంథాలయోద్యమమునకు కల్పితరదని పిలువబడును. ఆయన సహాయమును పొందిన గ్రంథాలయ మాదేశమున జేదని చెప్పవచ్చును. ఈయన మొదట సాధారణుడై గుండి యొక్కగాయ గ్రంథాలయమున భాగ మభివృద్ధిచెందియుకొని క్రమముగా కోటికేర్పడయ్యెను. ఈతని విశేషము యింగ్లండు మొదలగు దేశములకునూడా ప్రాకినది. ఆయన ఆయరజాంతము 26 కోట్ల రూపాయలు నుమారు రెండువేల గ్రంథాలయములకు దానము చేసినట్లు మదింపుచేయబడినది ఈయన గ్రంథాలయ సందేశములో నొకభాగము నెంటులూయిను గ్రంథాలయమున నొక చలువరాత్రినై ఈక్రిందిరీతిని చెక్కబడియున్నది.

"భర్త్యగ్రంథాలయములు జనసామాన్యులకు విభిన్నవికృతి తెచ్చు పరమాత్మీష్ట సాధనములుగ నేను పరిగణించుచున్నాను. ఏలననగా అవి స్వయంసహాయము చేకొను వారి కేలాభమును గలిగించును. అని మనుజుల నెన్నటికిని దగ్గిరులను చేయజాలవు. గ్రంథపఠన కభిరుచిగల వారిబుద్ధి ఇతర నీచరులయందు ప్రవేశించుట కిష్టపడును. ఆంధ్రా కార్మికి."

ఇదట వైట్ట గ్రంథాలయములలో గ్రంథాలయ పాలకులను తయారుచేయుటకు తరగతు లేర్పాటుచేయబడును. గ్రంథాలయ కాన్రము నభ్యసించు విద్యార్థి పట్టపరిక్షయం దుత్తిరుడై, మూడుసంవత్సరములు ప్రత్యేక మీ కాన్రమును నేర్చుకొనవలెను. ఈదేశమునగూడ గ్రంథాలయసంఘముండు స్థాపించబడి పనిచేయుచున్నది 1876 సం॥ ప్రసిద్ధికెక్కిన గ్రంథాలయ పాలకులచే 'ఫిల డెల్ఫియా' పట్టణమున అమెరికాదేశ గ్రంథ భాండాగార సంఘము 108 సంవత్సరతో స్థాపించబడినది. ఆ సంఘ వృత్తాంతము గ్రంథ భాండాగార పత్రికయందు ప్రక

የግንባርና የሥራ ምክር ቤት

మొలకల సంకల్పం ధౌలయముల పంపుమన్నార. ఈ సంకల్పం ధౌలయములు ప్రజలచేత, పుణ్యక్షేత్రములలోను కూడ నడుప బడుచున్న వాగ్రంధాలయములలో నొకభాగమున వరుసయందు గ్రంధాలయ విషయమున కావలసిన సమస్తవిషయములను తెలుపుచు నొక గ్రంధాలయపాలకుడు కూర్చుని యుండును కావున గ్రంధాలయ మొక్క పుస్తకములకొట్టు అనియు గ్రంధాలయ పాలకుడు దొక కావలివాడనియు అభిప్రాయపడెను. ఏకాగ్రము చేత సంపన్న గ్రంధాలయముకడకు రాలేరవారు మొయలు ద్వారాగాని తెలిపేనద్యారాగాని కరుణపంపవచ్చును. కావలసిన విషయములకు గ్రంధాలయ పాలకుడు సదుత్తరమిచ్చు చుండును. న్యాయాయుక్తు గ్రంధాలయమువారు ప్రతివ్యక్తము అయినచేల ప్రశ్నలకు జవాబిచ్చుచుండును. ఆ ప్రశ్నలలోకి విషయము నుండును. "ఎవరెవరు కథలను యెంతెంత? ఆమెకావాలి ప్రచురింపబడు మంచి సంగతి ప్రతికయేదీ? నేను తీసుకొనిన పాత్రమునకు సరియొక వాడును గడుచిచ్చెదరా?"

మొలకల యాయును ధర్మగ్రంధాలయము వారు స్వంతంగా మలను వాసుకొనువారి యుపయోగమునకై ప్రత్యేక మొక దిన వేస్తాము చేసియుంచెరి. చతురకరము కాగితములు సుందరముగా చిత్రముగా నివ్వబడును. ప్రాస్తవలకులు వ్రేసివులు, దుర్రాసులు మామూలు చాట్లెటకు వరులు చేయుదురు. తపాలా బిల్లులు సిద్ధముగా నుండును. గ్రంధాలయమున కనుబంధముగా ఈ పాస్టాన సంఘములు, స్త్రీ, బాలసమాజములు చేర్చబడియుండును. గ్రంధాలయపాలకుడు గ్రంధాలయ మునకువచ్చు ప్రతివారిని తనయంటికివచ్చు అతిథిలై సత్కరిం చును. ముప్పదియేడవ వూర్వము బాలకాఖిషయమున క్రొత్త తీసికొనబడెను. వారికువబరింపు పాత్రములు విశేషము లేకుం డెను. క్రమముగా అలాంటివరులయడెను. బాలకాఖి యేర్పడిరి. మొదట పదునెనిమిదేడవ వ్రేడిన విద్యార్థులను గ్రంధాలయమునకు రాలిచ్చిరి. క్రమముగా వరుసపరిచి తీసి చేయుటెను. ఈ కాఖిష ప్రత్యేకము నేనకులుండురు. ప్రత్యేక గ్రంథవామావళి తయారు కాబడియుండును. మాజికులాలెరు, సింహాచలదర్శనముల మూలమున ప్రపంచమంతట బాబులకు దుర్గచరము గావించుచుండురు. అనుదినము ఒకగంటకలము కథలుచెప్పబడును. ఈకాఖి అటనున్న పాఠశాలలో సంబంధము కలుగజేసుకొనుచుండును.

బుధేలో సార్వజనిక గ్రంధాలయమువారు గావించిన యీక్రింది ప్రకటనవలన చదువుల యభిలాష ననుసరించి యెట్లు గ్రంధాలయములు పనిచేయుచున్నవో తెలియగలదు. మొట్ట కాలకనడెల్ల గ్రంధాలయముగ లభ్యమగుచున్నదా? బుధేలో యుండుండు సర్వజనులచేతను యీగ్రంధాలయము పోషించబడు చున్నది. సాధ్యమైనంతవరకు జనలకు విశేషముగా మహిమ ముచేయరలెనని వీరికోరికయై యున్నది. దీని యుపయోగమును యింకను వృద్ధిచేయుటకు తగునలచానియ్యగలెనని ప్రజలు కోర బడియున్నారు. మొట్ట గావలసిన యేపుస్తకములు గ్రంధాలయ మునకు లేవు? ఇంకను మొట్ట గ్రంధాలయము యెరితిన సహకారి కాగలదా?"

వాషింగ్టను నగరమునకు జాతీయగ్రంధాలయమతి ప్రాచీనమయినది. ఆమెరికాదేశముల యొక్క స్వయం కీగ్రంధాలయ విజ్ఞానము కారణమున గౌరవింపబడును. ఇది ప్రభుత్వము వారిచే నిర్వహింపబడును. ఈ గ్రంధాలయము ఆమెరికా స్వాతంత్ర్య యుద్ధమున కాలము గావించబడి తిరిగి 1815 లో పునరుద్ధరింపబడినది. ప్రస్తుత మగ్రంధాలయము యూదు అతిథులు గల గొప్పసౌధములొన్నది. నుమారు 30 కోట్లరూప్యములతో నిర్మించబడినది. కార్యనిర్వహణమునకు 250 వ్యక్తులు యేర్పాటుచేయబడియుండిరి. ఈగ్రంధాలయమున అంధులకొఱకు ప్రత్యేక మొక కాఖిషలు. 1800 సం॥ రమున ముద్రాకాల దీనికి చేర్చబడినది. వీరియధ్యక్షునికి వత్సరమునకు రు 13,500 జీతము. గ్రంధాలయమున 21, 8,255 గ్రంథములున్నవి. 894 వార్షికప్రతికలు, 6679 కాలి ప్రతికలును యీ గ్రంధాలయము నలుకరించును. పతక మందిరమున నొకేసారి నేయింపది కూర్చుంటుకు అవకాశముగలదు. 1902 సం॥ న అంద్రాకారికీగాకీ వాషింగ్టను నగరమున నొకగొప్ప ప్రతి స్థాపనసౌధింపబడినది. కాస్త్రు, చరిత్రహాంకములను పరిశోధించుటకు, మాతనవిషయముల కనిపెట్టుటకును కాస్త్రజ్ఞులకు చాలసహాయముచేయుటయే యీప్రతిస్థాపనయొద్దేక్ష్యము. దీనికి మూలధనముగా 22 మిలియనుల జోలర్లు కార్మి జీతే యొగంగబడినది. పరిశోధనకలన వ్రాయబడిన పాత్రములుకూడ దీని పక్షముగ ప్రకటింపబడును. అట్టివి 40 గ్రంథములు ప్రకటింపబడినవి. ప్రతికలుకూడ ప్రకటింపబడుచున్నవి. ఈగ్రంథములను ప్రతికలను, ఉచితముగా ప్రపంచమంతటనుగల 40 గ్రంథాలయములకు పంపింపుచున్నార. హిందూదేశములో మదరాసు, కాంగ్రేస్, బొంబాయి, బర్మా విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథాలయ గ్రహాశ్రమ యీలాభమును పొందుచున్నవి. గ్రంథాలయము, ప్రత్యేకముల సేర్పాటుచేయుట కీ దేశమే మార్గదర్శకమయ్యెను. ఇతరు గ్రంథాలయ వాఙ్మయమునుగూర్చి పదివేలరూప్యములు ఖరీదుగల గ్రంథములున్నవి. 300 రూప్యములు సంకల్పించుచుగల ప్రతికలు ప్రకటింపబడుచున్నవి.

వైన వివరించిన విషయముగా మహాత్మ్యమైన గ్రంథభాండా గారములు సాగరక దేశములందెల్లయెడలనుగలవు. మనయాంధ్రదేశ మట్టి ఘనత నెప్పుడు విహించునో?

వైద్య విషయములందు వీర్లు అనుభవమును గడించినట్టియు, ఇదిగంట కలకత్తా మెడికల్ కాలేజీలో బోధనా బోధనా మందు గృహవైద్యుడుగా నుండినట్టియు, కలకత్తాలో నుండుట్టి ఎస్. ఎస్. పి. గవర్న మెంటు బోధనాధికారులందు రెసిడెంటు వర్జనుగా నుండినట్టియు వాక్కురు బి. ముఖర్జీ, బి.పి. ఎల్. ఎస్. ఎస్. గారి నుకొనినట్టి బోధనములు.

దైయా బిటో ను

(201)

దీనిని నేపించుటచే అన్ని విధముల ఆతిమాశ్రయములు ఆత్మద్యుతముగా మారుచును. ఎవ్వరైనా పోవుమాత్రమును అమిత దానమును, చిక్కిపోవుటను, బలహీనతను, మున్నగువాటిని కుదిర్చి, మాత్రముయొక్క స్పెసిఫిక్ గ్రామిటిని తగ్గించును; మాత్రముగల తీపుచేసియును. ఒకవాడునును నుపాపు బోధనము ధర్మ 4; ఒకమానమునకు రు 1; పూర్తిగా మరుగునంతవరకు కావలసిన బోధనము ధర్మ 20. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

హైద్రో సల్

ఒకవిషయము వారిచెప్పెరి, ఆర్మిటిస్. మూడు కాల మొదలగువానిని వైద్యులకు మరుగ్గునట్టి సమ్యక్మైన బోధనాధికారులు "హైద్రో సల్" ఒక్కటియే. జబ్బుగా నున్న భాగమునందును వాడను, అది ఖర్చును సారక్రొలి సదుభావమును మృదువుగా చేయును. తరువాత స్వార్థక్షయముటకు, వైసికేలిమిక పోవుటకు, సాధారణముగా నడచుటకు మున్నగువాటికి కాఖిషముగా నుండును. ఇతరబాధలను మైట్టియు, కస్త్రసంబంధ మైట్టియు, చికిత్సల కంటెను ఈ స్వభావిక మైట్టియు, కాస్త్రసమ్యక్మైట్టియు, సులభమైనట్టియు; చికిత్సలను ఆత్మద్యుతము ఆధారమున గుణ మగుచుండును. ఈ చికిత్స సమయముందు మియ మి మామూలు పలుకు మానకునీడ లేను. గుణములేదని బుజువుచేసిన మియ చెల్లించిన వైకము వాధను పంపివేయ గలదు. ఈ విషయములు తెలుపు పుస్తకము ఇనాముగా పంపబడును 2 బోన్సులు బుడ్డి 1-కి ధర్మ 8. 3 బోన్సులు బుడ్డి 1-కి ధర్మ 10. (ఇది పూర్తి చికిత్సకు కావలసిన బోధనము) పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఈ బోధనమును వాడుటచే ఆస్యముచెందిట్టి వారి నానభయములు ఈ క్రింద తెలుపబడినవి:- కాన్సర్ డబ్బూ, ఫింగర్ లాస్, హెచ్. హెచ్. ది వైరస్సు గవర్న మెంటు (డెక్లిన్) చాన్సర్లను ఎస్క్లెయిరు, సీనాంగు, సింగళూరు; మ-రా-రా-క్రి ఎస్. కేవల ఆత్మగంగారు, వర్తకులు, నీడయంగళె; మ-రా-రా-క్రి ఎస్. కే. మూర్తి, కరుత తేలుటి, రెంజువూరు.

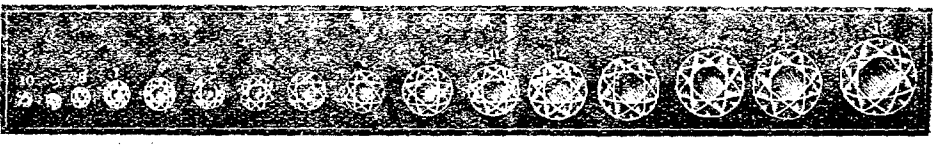
A. CHATTERJEE & CO.,

THE RELIANCE RESEARCH LABORATORY.

27, College Street Market, 2nd Store, Calcutta.

Telegrams—Remedies Calcutta.

పుష్కరా గ క మ ల ము లు

ప్రతిరాయకని సీమక మలములు మీరి యుండునట్లు 64 పట్టెలు తీర్చి పూజగా పంపబడును. సరకు తృప్తిలేనిచో పార్శ్వలుచేరిన 3 దినములలోపల పంపిన వైకమును తిరిగి పంపెదము. పి. గోపాలసామి శెట్టి, 188 ధర్మరాజు గుడిపి, పోస్టు సెంటుతామన్ మాంటు, (మదరాసు.)

వేమూరు వేంకటకృష్ణమ సెట్టి అన్ సన్సు వారిచే ప్రకటింపబడిన బాస్కరరామాయణం రూ 4-0-0

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అన్ కంపెని వారిచే విక్రయింపబడును.

నెం. 286, అప్పా బిల్డింగ్సు, చైనాబజారుకోడ్లు, మదరాసు.

క్యాటలాగు ఉచితము

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

గర్భిణి స్త్రీలకు

మాతులుగ్రహయనము

సంజీవని

గర్భిణి స్త్రీకి గలుగు, వాంతులు, వక్కిళ్లు, బలహీనత, సోమరితనము, అశీర్ణము, తలనొప్పి, చిక్కిపోవుట, ఎడమప్రక్కగములు బాధించుట, వ్యర్థమును కొట్టుకొనుట, చెక్కిళ్లు, కండ్లలోనికి పోవుట అన్నియు మాయము చేయును. స్త్రీలు గర్భము ధరించినది మొదలకొని ప్రసవించువరకు కనినక కేసం విడిబాధయు లేక సుఖపనము చెందెదను. వేల బుడ్డి 1 కి రు 1.12-0

ప్యాంగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

తొలివిలాసము

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

ఆయుర్వేదాశ్రమం

41, ఆచారప్పకోవిడి, చి. టి., మదరాస్.

పండిట్, మదరాస్

అమృతాంజనము

వాయువునొప్పులకు వజ్రాయుధము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి, 0-10-0 అణాలుమాత్రమే

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసము గలుగదు

తలనొప్పుల మాన్పును, దగ్గును తగ్గించును

వాయువుపోట్ల బాపును, దురదను తొలగించును

పార్శ్వపురోక్షుల బారదోలును, అమృతాంజనము

పోట్లపోగొట్టును, ఒంటి తలనొప్పికి వరప్రసాదము

బెణకుల భేదించును, తేలుబాధను తీసివేయును

వాపుల దూపుమాపును, వేలకు వేలు విక్రయము.

అమృతాంజనము గాయము వుండకు ఘనమయినమందు

తామర తైలము డబ్బీ 1-కి 0-6-0

రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము తీట్లగజ్జి చాల మంచిమందులో తయారు చేయబడి అనేక యేండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సారులు దీని రాచిన మాయమగును.

దంతచూర్ణము డబ్బీ 1-కి 0-2-0

పండ్ల పోటుకు తీపులకు ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము స్రవించుచుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

మోహినీ తైలము 5 తు॥ నూనెగల సీ॥ 1-కి 0-12-0

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

ఇది మనోహరితము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శులు, ఉద్యోగిగ్రంథులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర విశ్రాంతినిచ్చును. సుందరల మోహలావణ్యములకు ప్రాపకగు కురులను బెంచి కాపాడును.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి లేక, మదరాసు.

వెంట్రుకలే ఆందము.

రాలిపోకుండా, జాగ్రత్త!

ఇది వెంట్రుకల దుశ్చైతన్యం తొలగించుటకు తగినదనుట.

అంతరంగ రాసీయకద్దు.

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు వెంట్రుక.

ఇది విజయరథ చేయబడినది.

వెంట్రుకల కష్ట రోగ మున్నను, కరో మాండ్ల మున్నను, యిది నివృత్తవధము.

వెంట్రుకల పిట్టల గాని, గర్భకు గాని యుపయోగము.

మీ వెంట్రుకల మరల యెప్పుడీ మెల్లదనమును గల్గి పట్టు వలె నుండి మెలరయ్య చుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము.

వెంట్రుకల యెట్టువృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు.

కామినీయా తలనూనె నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైన శ్రేయును.

తల బుడి 1-కి 2-కి మాపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని పోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మందులను అమ్ముచు గ్రందరివిధమునను, శరతులను

వాతకదన నూడ దొరకును, తేదెను,

పాటు యెంతయు.

ఆంగ్లొయిండియన్ డ్రగ్స్ ఆండు

కెమికలు కంపెనీ,

(126) 155 బామ్మామక్కిడు, బొంబాయి.

మీకు గుఱానన ద్రవ్యము, లేక అల్లెద కావలసినప్పుడు

"ఓటో దిల్ బహారు" కి వ్రాయుము.

ఇది విజయరథ చేయబడినది. అర్థవృత్తిమైన గుణముగలది.

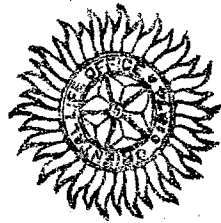
1/2 టన్ను బుడి 1-కి 2-కి 0-0-0

1 టన్ను " " 0-12-0

1/2 టన్ను " " 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతి రుమాలుయందు చల్లిన మిక్కిలి

మనోహరమైన కానన చుట్టుకొలత వ్యాపించును.

ఓరియంటల్

గవర్న

మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

1874 సం॥ స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి.

నూతనము:— మె.ఎ. ఎడ్వైన్ జోన్సు.

ఫస్ట్ యూ 5,46,00,000 మైగానే యున్నది

1920-వ సంవత్సరము నందు

వరదంబడి 91,06,338-0.11

ఇప్పుడు జరుగుచున్న ఆభ్యా

రెన్యూల మొత్తము 15,44,24,596-11-3

మునుపటికంటె ఇప్పుడు పాలిసి

దాడుతు జాస్తిగా చెల్లించిన

మొత్తము 6,50,00,000

ఈ కంపెనీ తరచున పనిచేయుటకు ఏజంట్ల కొనవలయును. వారు అనుభవ తాలుగగ నుండు వలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాస మునకు వ్రాయుడు. 672

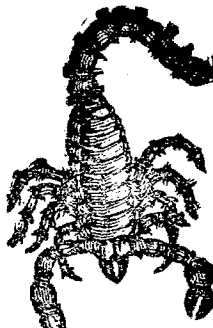
Apply to:—

F. E. Vaid Esq, Branch Secretary

Oriental Assurance Building,

Post Box No. 3, Madras

భయపడవద్దు

తెలుగులైన తక్షణము ఈ రోషము వాడిన విషమును తీసివేయును. బుడి 1-కి 2-కి 0-8-0. 1 బుడి మొదలు 3 బుడ్లవరకు పోస్తే 0-8-0 రు 4-8-0 వరకు యార్దరు తేసిన వారికి 1 డబ్బు బుడ్లు పోస్తే తమంది పంపించును. పక్షివారము, పిచ్చు, కుప్పము కుయము, మూలము, అతి

మాత్రము, గర్భవ్యాధులు మొదలగువాటి కన్నిటికి నమ్మకమైన యావధములు గలవు. క్యాటలాగును వ్రాసినచో ఇనాముగా పంపెదము. మీకు గల పాథలను వ్రాసి మంచి యావధమును జూండు. (119-980) Telegrams: Rajvaid Sri Bampadasi Kaviraj 152, Harrison Road, CALCUTTA.

ఆతంకని గ్రహ ఔషధాలయం

స్థాపితము 1881 సం॥

ఈ ఔషధాలయపు ప్రసిద్ధి తెలిసిన

ఆతంకని గ్రహ మాత్రలు

వీటిని నేనించి మేలుపొందిన ఆనెవులు పలుమారు విదేశక కొరుచువ్వారు. గాన ప్రతిఫలము మీకు కూడను పొందవలెను అనుట బాకొరక - ప్రస్తుతం. తపాలు ఖర్చులు కూడను కొరక పంపబడు మాయొక్క చాలితాలకు గాను దయచేసి వ్రాయును.

ఆతంకని గ్రహ ఔషధాలయం

(219) 26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.